

ВИДАЄ
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by
Ukrainian National Women's
League of America, Inc.
4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141

Листопад-Грудень

9

November-December

1971

Галина Новаківська:

„Материнство“

НАШЕ ЖИТТЯ

P. XXVIII. ЛИСТОП.-ГРУДЕНЬ Ч. 9.

Видає Союз Українок Америки
раз у місяць за виїнятком серпня
Редагиве Колегія — Лідія Бурачинська,
д-р Наталя Ішук, Олена Лотоцька,
Уляна Любович, Марія Одежинська,
Ірина Пеленська, Марта Тарнавська,
Наталя Чапленко, Ганна Черинь.

Листування й передплату висилати
на адресу:

4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel. DA 4-7304

Річна передплата в ЗДА і Канаді
від січня 1970 \$6.00
Піврічна передплата \$3.00
Річна передплата в Англії 2 ф. ст.
Річна передплата в Австралії 4 а. д.
Річна передплата у Франції 20 фр.
Річна передплата в Німеччині 15 н. м.
Річна передплата в Бельгії 200 б. фр.
в інших країнах рівноварт. 5 ам. дол.
Поодинокое число 60 центів

З М І С Т :

Г. Подолянка: Хай пахнуть медом
свічі...
І нині, у Різдвяну Ніч...
А. Вокер: Чому належимо до США?
Н. Чапленко: Сію, сію, посіваю — з
Новим Роком поздоровляю
У. Любович: Новорічна пригода
О. Цегельська: Жінка-дружина чи
чи жінка-мистець?
В. Ке: Маю відвагу запротестувати
Т. Стадниченко: У вуковинських горах
МЗО: Поміст у світ уяви
Н. Даниленко: Організаційні майстерні
О. Климишин: Ще до організації Ди-
тячих Світличок
Remember in This Season
Headquarter News
English Articles in 1971
І. Кашубинська: Показ Різдвяного
стола
Різдво у Колодяжному
Вишивки у нашому вбранні
Наша Ялинка
Святкування Лесі Українки
Дошкільні Дні
В. Костецька: Добре діло
Л. Воронкова: Люба-Розгуба
Г. Черинь: Різдво
І. Борисова: З минулого і пережитого

На обгортці:

Із картини Галини Новаківської, ви-
ставлених на її виставці в Торонто,
подаємо олію „Материнство“.

OUR LIFE

VOL. XXVIII. NOV.-DEC. No. 9

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's

League of America, Inc.
4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel. DA 4-7304

Subscription in the United States
of America \$6.00 per year, half year
\$3.00. Subscription in Canada \$6.00
per year, half year \$3.00. Subscrip-
tion in England 2 pound sterling
per year. Subscription in Australia
4 Austr. dollars per year. Subscrip-
tion in France 20 fr. per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna. under the Act of
March 3, 1879.
Single Copy 60 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W. 2

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
16a Prospect St.
Glenroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovich
c/o No. 7 887 93 de Paris
26. rue de Torcy
Paris 18-e
France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Muenchen 5
Rumfordstr. 21

On the Front Page:

H. Novakivska: Motherhood

На терені США

13. листопада — Закриття Виставки
Жіночої Творчості з програ-
мою — 64 Відділ США в Нью
Йорку

4 грудня — Ювілей 50-ліття — 1
Відділ США в Нью Йорку

11. грудня — Вечір, присвячений па-
м'яті Митрополита Андрея Шеп-
тицького — 64 Відділ США в
Нью Йорку

КРІЗЬ НОВІ ФІЛЬМИ

Огляд фільмів, що тут подаємо,
оснований на списку виховного жур-
налу „Перентс“. Усі подані фільми —
відповідні для дітей.

АФРИКАНСЬКИЙ СЛОН — The
African Elephant. У цьому докумен-
тальному фільмі змальоване життя
слонів в Африці. Чудові кольорові
світлинні.

ЦАРСТВО В ХМАРАХ — Kingdom
in the Clouds. Цей в Європі накруче-
ний фільм опертий на давній акції
казки, коли молодий шукач пригод
вибирається у далеку дорогу, щоб
досягти те царство, а разом із тим
його царівну. Дбайливо розгорнена
дія і гарні світлинні.

ЖИВА ПУСТИНЯ — The Living
Desert. Фільм Дізнея подає огляд
життя диких тварин в американській
пустелі. Дуже добра кольорова фо-
тографія.

КОЖНОЇ НЕДІЛІ — On Any Sun-
day. Головною темою цього фільму
є їзда мотоциклом та переживання,
пов'язані з тим.

ЧЕРВОНЕ ШАТРО — The Red
Tent. В основу цього фільму лягла
історія експедиції ген. Нобіле на пів-
нічний бігун у 1928 р. Головну ролю
грає Пітер Фінч.

АЛЬБОМ УЗОРІВ

Українські

Народні Вишивки

Серія 3

Взори з Галичини, Буковини
й Київщини

Ціна 2 дол.

Наше Життя

РІК XXVIII.

ЛИСТОПАД-ГРУДЕНЬ, 1971

Ч. 9.

Свята Родина
The Holy Family

рис. С. Гординський
drawing by S. Hordynsky

Г. ПОДОЛЯНКА

Хай пахнуть медом свічі...

Померкнуть вулиці й гучні бульвари,
Засмічені і призабуті сквери.
Засядемо, як це щорік бувало
За прадідів: гуртом до Свят-Вечері.

Хай пахнуть медом свічі ген за море!
В задумі місяць у снігу потонув...
А на ялинці зірка сріблом зорить,
Скотившись з небесного хітону.

І пахощі евшану в жмені сіна
Прокинуться у ніч снігом пухнату,
Щоб з колядою принести усім нам
З дитинства спогади про рідну хагу.

З ікони усміхається Пречиста,
Димиться сумерк ладаном в ідальні...
Так хочеться назавжди, урочисто
Задержати момент святковий, дальній...

І нині, у Різдвяну Ніч...

Вважайте! — пісня йде.
Велика пісня славних днів,
Мов дзвони з-під могил
Мов брязк окрилених мечів,
Мов предків зойк, мов крик дідів...

Так писав Богдан Лепкий про наші старинні колядки. Те саме можна б сказати не лиш про колядки, а про багато наших пісень і обрядів. Вони піддержують наш запал, додають охоти до змагань, навіть тоді, коли вже виглядає, що наша справа програна: пісня зберігає давні ідеали, коли народ ледачіє та забуває, куди йому йти. Пісня, головню обрядова, зберігає часто забуту славу, призабуті змагання — а в слушний час знаходить відгук у людських душах та веде їх до здійснення цих ідеалів. Тому то вороги завжди стараються знищити в народі пам'ять про старовинні звичаї, старовинні пісні й обряди, а народ їх оберігає, як свої найбільші скарби.

Колядки зберігають велич, гідність і єдність нашої Української Церкви. Тому, що Церква і зв'язана з нею обрядовість була тим чинником, що зберігав українську народню окремішність та незалежність, наші противники завжди старалися знищити передовсім Церкву, її український характер. Роблено це під усякими претекстами: треба, мовляв, окультурнитися, то знову об'єднатися, чи достосуватися до обставин, чи то знову усучаснитися. Однак, на щастя, приходили до голосу провідники Церкви й народу, які знаходили силу та мужність протиставитися усім заходам позбавити Українську Церкву її суто національного характеру.

Ми тепер стали свідками двох подій, що потверджують цей факт і які дають нам підстави сподіватися, що наша Церква не лише збереже свою ідентичність, але й скріпиться в найближчому часі. Цими подіями були, очевидно, Синоди наших обох Церков. Знаємо, які величезні проблеми стоять перед нашими Владиками.

Про Синод УКЦеркви тяжко сказати щонебудь, що не було б загально знаним — наша й чужомовна преса подавали точний перебіг подій, які довели до нього. Усі ми відчули вагу подій і драматизм хвилини, якої свідками ми стали. Синод УПЦеркви викликав може менше розголосу, головню в не-українських кругах. Його скликання, перебіг і наслідки були відносно точно передбачені. Це однак не тільки не знецінює його важливости, а навпаки, запевняє, що його наслідки будуть дуже далекойдучі. Такий напрям розвитку в Українській Церкві дає нам можливість зустріти Різдво Христове з відновленими надіями на краще Завтра.

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

У цей святочний час шлемо Різдвяні й Новорічні бажання Окружним Радам, Відділам і членкам СУА.

Вітаємо в цей час нашу дорогу п-ні Олену Лотоцьку, голову СФУЖО і почесну голову нашої організації та складові організації СФУЖО, розсіяні по всьому світі.

Гарячий привіт шлемо посестрам-українкам поза залізну заслону, які ставлять тепер отвертий спротив русифікації нашої країни. Зокрема згадуємо у своїх молитвах матерів, дружин і сестер засуджених, що несуть тягар піклування про своїх рідних.

Вітаємо з Різдвом Христовим і Новим Роком усе наше громадянство.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Чому належимо до СУА?

Жіноцтво різного віку, поділу, з різних частин України, різних категорій знання й освіти, різних політичних переконань та віровизнань і багато-гранних заінтересувань зливається в одну установу, одну самостійну жіночу організацію — Союз Українок Америки.

Що приваблює, що притягає жінок під кривлю СУА, який вже майже пів століття об'єднує жіноцтво? Навіть сама назва організації стала вже синонімом — єдності, дружності, допомоги й поради в нашій громаді. В основу того лягло багато моментів, а це — походження, мова, культурна спадщина. Це все можна окреслити виразом — приналежність до свого народу.

Чому? Бо тільки ця приналежність дає людині запоруку повновартості. Приналежність до родини, громади й організації дає людині певність і вдоволення. Людина відчувається собою тільки у своєму середовищі, а воно складається власне з тих згаданих тут чинників.

Приналежність до СУА дає жінці великі можливості. Вона відчищає перед нею двері до співдії в нашій громаді. Відкриває для неї дорогу до виступу на американському й міжнародньому ґрунті.

Дальше приналежність до СУА дає жінці змогу:

1. Розвинути в ній громадські прикмети, як самопевність, виро-зуміння й інші провідницькі риси.

2. Виявити свої умові й мистецькі здібності та знайти відповідний спосіб праці.

3. Скріпити жіночу силу у громаді для здорового впливу на громадські справи.

4. Виявити ініціативу у збереженні культурної спадщини нашого народу.

5. Дістати нагоду для допомогових і гуманітарних дій.

6. Урухомлювати різні акції, що обстоюють людські права.

7. Дати їй вдоволення, що вона по змозі своїх сил допомагає визвольній боротьбі свого народу.

8. Дає їй нагоду працювати і

прямувати до здійснення українського ідеалу.

У цих точках схоплено все, що наша організація дає членці, яка вступила до СУА і прийняла його засади.

Чому тоді бачимо стільки жіноцтва різних категорій, що не вступили до СУА ні до іншої організації? Це ті, що не усвідомлюють собі ваги тих усіх, вище вчислених, справ. Вони не знають, скільки втрачають через те.

Чому в нашій організації місяці листопад і грудень призначені на кампанію для приєднання членства. У тому часі провід кожної клітини СУА повинен знайти дорогу до тих своїх сестер, що стоять осторонь. Завданням кожної Союзянки в тому часі є — запалити іскру зацікавлення в тих жінок. Стараймося підкреслити всі ті позитиви, що ми самі зачерпнули з нашої приналежності до СУА. Інтензивні заходи й наш ентузіазм напевно притягнуть їх до нашого гурта.

Анастасія Вокер
Орг. референтка Гол. Управи

Сю, сю, посіваю — з Новим Роком поздоровляю!

До циклю зимових календарних свят належить святкування Нового Року. На відміну від Різдвяних Свят, що в них передхристиянські звичаї гармонійно сплелися з народженням Христа, Новий Рік — не має в народніх обрядах церковної закраски. В давнину це було величне релігійне і громадське свято.

Готування до нього були неменші, як і до Різдва. Навечер'я Нового Року — це Щедрий Вечір. (Щедрий Вечір в навечер'я Нового Року святкує ціла центральна Україна. В Галичині Щедрий Вечір святкують у навечер'я Богоявлення, тоді як в Україні — це єже Голодна Кутя.) Звуть його також Маланчиним Вечором, що в'яжуться зі святкуванням Василя другого дня. Імена цих святих справді припадають на ці дні, але ледве чи ці угодники Божі мали щось спільного з цими обрядами.

Ось як С. Килимник це описує: „За віруванням наших далеких пращурів у ніч напередодні Нового Року „Щедрий бог“ сходить з неба на селянську ниву, у селянську хату, в господарство, до худібки... Вся увага скерована на ублагання „Щедрого бога“, що ще звечора зійшов із неба, від сонця, оселився в „дідухові“ — снопі-раї що стоїть на покутті від Різдва, дати і в цьому році добрий урожай і гарний приплід худоби...“

Для цього треба приготувати і щедру вечерю новорічну. На жаль, не маємо багато відомостей про ці страви, так як це знаємо про Святу Вечерю. Є вона скоромна з перевагою м'ясних різноманітних страв — переважно зі свинини. Г. М. із Полтавщини подає, що саме на Новий Рік приготовляли 12 страв, як згадку про 12 місяців у році. Святковий хліб займає почесне місце, як і на Різдво. Подекуди хліб має назву Василя і Маланки. Переважно це калачі, як і співається у щедрівці:

... На тих обрусах все колачеве
Все колачеве житні, пшеничні і т. д.

А вже обов'язково пироги, бо

за повною мискою пирогів мусить заховатися господар, щоб діти його не бачили (це на врожай), книшики, бублики (бо ж треба обдаровувати посівальників), а на Гуцульщині вареники з сиром. А вже обов'язково гречані млинці — щоб сонечко так припікало землю, як вогонь млинці, щоб усе так росло, як тісто на млинці. Тож

Ходять із козою... рис. М. Левицький
New Year's Eve
drawing by M. Yevytsky

недаром хлопці, що провадять „козу“, проказують:

Ой, слухай, козо,
Де труби гудуть,
Там млинці печуть,
То і нам дадуть.

І під цього вечора в спеціальній пошані, чисто вимащена, ніхто на ній не спить, бо вона буде цієї ночі танцювати, вона ж віддається...

Певне не одна чарка чергувати-меться з цими стравами. Як свят-вечірня вечеря — це була подяка за урожай і добробут, так Щедра Вечеря — це благання доброго врожаю і приплоду у Щедрого бога. Це не тільки їжа, це магичні дії і слова, якими можна зачаклувати Щедрого бога проти Нового Року. Звідси й жанр щедрівки, а в ній слова:

Щедрий вечір, добрий вечір,
Добрим людям на здоров'я!

З раннього вечора лунають ці слова. Це діти починають щедрувати:

Щедрик, бедрик, винесіть вареник,
Грудочку кашки, кілечко ковбаски.
Винесіть книш, бо впусти у хату миш,
Винесіть ковбасу, бо всю хату

[рознесу!

Щедрують дівчата і старші, а все чути „Щедрий вечір, добрий вечір...“ Це слова, в магичну силу яких наші предки вірили. Не місце тут говорити про поетичну і літературну красу щедрівок, але не можна не згадати того, що одна українська щедрівка „Щедрик“ в спрацюванні М. Леонтовича стала відома на весь світ і цей факт горить сам за себе.

Та ж сьогодні Маланка! А це радість хлопцям і дівчатам. „Парубоча Маланка“ — це перебранний на дівчину хлопцеві, що їде в „почті“ орача з чепігами, сівача, ведмедя, кози, цигана, чорта тощо, всі у машкарах. Ця ватага іде селом зі співами, жартами, сміхом. Кожна з дієвих осіб виконує свою роль:

Наша Маланка — неробоча,
На ній сорочка парубоча.

Спільна молитва 1-го листопада

Як щороку, так і тепер у кожній українській родині відзначено спільною молитвою 1-го листопада. В означеній годині кожна українська людина у вільному світі відмовила цю молитву незалежно від того, чи була в роботі, в дорезі чи школі.

Молитва була відмовлена в наміренні переслідуваної Церкви в Україні. Але в цьому році згадали ми особливо ревно наших Владик, що покарані засланням і помолились також за здійснення Помісності нашої Церкви у вільному світі.

ГОЛ. УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Наше привітання

На посвяченні церкви св. Сергія і Вакха 30 жовтня 1971 р. у Римі була приявна п-ні Ольга Муссаковська, членка Екзекутиви СУА, яка вручила Блаженнішому Кардиналові Кир Йосифові нижче поданого листа разом із пожертвою на згадану церкву.

Дня 4 листопада 1971 р. Екзекутива СУА вислала V. Синодові Укр. Католическої Церкви привітальну телеграму на руки Їх Блаженства. Текст телеграми буде поданий у черговому числі.

Філядельфія 25 жовтня 1971 р. Ваше Блаженство!

З нагоди посвячення відзисканого нашого великого історичного пам'ятника — Церкви св. Сергія і Вакха в Римі, пересилаємо від імені українського жіноцтва організованого в СУА вияви невимовної радості та подяку за Ваш невсипуший труд для збереження надбань Української Церкви і Народу.

Недавній виступ Вашого Блаженства на Ватиканському Синоді так в обороні церковних історичних пам'яток, як і долі Української Католицької Церкви на рідних землях і у діяспорі, знайшли відгомін у всіх країнах світу. Нам усім додав він сили до дальших змагань за права нашої Церкви і Народу.

Тому просимо прийняти нашу найглибшу подяку і признання за так блискучий виступ Вашого Блаженства на Ватиканському Синоді в обороні нашої Церкви і нашого Народу.

З виразом глибокої пошани і християнської покорності віддана —

Екзекутива
Союзу Українок Америки

Люди ідуть на жнива
А Маланка — на пива.

Так глузують хлопці з Маланки. Зате „дівоча Маланка“ — це найкраща дівчина в селі, прибранна, як на весілля, з нею Василь-князь і дівчата-дружки. Ось їх щедрівки:

Пишна, файна Маланочка
А ще краший Васильчочок.
А чинчику, Васильчику,
Посію ті в городчику.
Буду тебе шанувати,
Тричі на день поливати.

Обидві „Маланки“ сходяться в

умовленій хаті, роблять складанку і святкують „латки“ з музикою, співами і танцями. Тут і ворожать, бо ж цікаво знати, що принесе Новий Рік. А дівки-чарівниці збирають цієї ночі зілля Нечуй-вітер.

Зближається північ! Новий Рік проганяє Старий. Треба, щоб старий усе лихо забрав із собою, а добре залишилось на Новий Рік.

Це чарівнича ніч, в цю ніч розкривається небо... Вода може перетворитися в вино, камінь на хліб, глина на мед. Треба знати тільки ці магичні слова, що мають рівну силу провести ці зміни.

А всюди горять вогнища. Це вперше винесли соломі і сіно, що лежало на долівці від Різдва. Горить також сміття, що його не витали від Свят-Вечора. Цей вогонь має очистити господарство від „злих сил“, а обкурени димом і перев'язані соломом з „дідуха“ садові дерева будуть краще рости. Ніхто не спить. Ще далеко до світанку, чути дрібні кроки хлопчиків-посівальників (посипальників). Вони вже „змолотили“ качалками „дідуха“ у своїй хаті і набравши зерна різноманітного у дідову рукавичку, входять до хат рідних і сусідів. Дверей ніхто в цю ніч не замикає, бо цих малюків, що приносять щастя на Новий Рік радо вітають і обдаровують.

Сію, вію, повіваю, з Новим Роком

[поздоровляю

На щастя, на здоров'я та на Новий Рік,
Щоб родило краще, як торік, —
Жито, пшениця і всяка пашниця,
Коноплі під стелю на велику куделю.
Будьте здорові з Новим Роком

[та з Василем.

Дай Боже!

Література:

С. Килимник: „Український рік у народних звичаях“, т. I.

Олекса Воропай: „Звичаї українського народу“, т. I.

Колядки та щедрівки, Київ, 1965.

НОВІ КНИЖКИ

Михайло Осінчук — мистець, маляр. Статті М. Островерхи, П. Андрусєва і М. Осінчука. Кольорові репродукції: В. Барагура. Нью-Йорк, 1967. 94 ст.

Українська іконна поліхромія та наш церковний спів — це наша

„національна легітимація“, яку, на жаль, ми тратимо. Книжка подає нам репродукції поліхромії наших церков, виконані мистцем Михайлом Осінчуком. Поміщено тут також репродукції — кольорові та чорно-білі — ікон того ж мистця. Статті, включені до збірника, стверджують мистецьке кредо М. Осінчука, та підкреслюють його відданість традиціям українського селянського світогляду.

Радиш. Обгортка: Яків Гніздівський, Літературна редакція: Ігор Костецький. Кольорові репродукції: Володимир Барагура. Фотографії з картин: Володимир Гридин та Вадим Павловський. Видання УВАН, Нью-Йорк, 1966. 175 ст.

Мирослав Радиш широко відомий мистець і театральний декоратор. Монографія зупиняється майже виключно на його станковій спадщині, а вклад у театр введений лише до двох статей — споминів. У біографічних та критичних статтях та рецензіях англійською мовою лиш раз згадується, що Радиш черпав із багатих українських джерел — для інших він із Східної Європи, з Покуття, з Карпат, зі Львова. На нашу думку це недолік цього видання.

МЗО

Зоя Маркович: Співають Соловейки. Збірник пісень для вокального жіночого тріо. Філядельфія, 1971. З обкладинкою П. Андрусєва. З передмовою І. Пеленської. Ст. 80. Ціна 5 дол.

Авторка цього збірника є музичним педагогом із солідною освітою у своєму званні. Хист композитора проявився в ній ще в рідному краю, а на еміграції довелося їй часто опрацьовувати пісні для хорів. Створивши вокальне тріо „Соловейки“ при Осередку СУМА ім. УПА у Філядельфії, вона опрацювала для нього репертуар, а частина його увійшла до цього збірника. Це є — окрім народних і повстанських пісень — пісні до слів Лесі Українки, Т. Шевченка й інших. Всі вони в муз. обробці авторки, а деякі й її композиції.

Л. Б.

Без рідної книги, нація невольник інших народів.

(„Новий Шлях“, ч. 40)

Новорічна пригода

Оповідання

На новорічну вечірку майстер Маслозаводу приготував пиво із сироватки. Цей кислий-прекислий напій та два-три пиріжки із морквою або цукровими буряками — це головне притягло туди майже всіх працівників.

Галині пиво не смакувало, а при тому зразу вдарило в голову. Світ закрутився. Ледь-ледь освітлена, стара, невживана вже, галя Маслозаводу, повна людей, крутилася перед нею то вліво, то вправо. Галина намагалася задержати цю крутіж. На хвилинку це ніби вдалося. І тоді у глибині мозку ворухиться, каже щось: „Не пий більше. Це навмисне доливачуть, хочуть тебе впоїти“.

Чуєш, ти нікого не бачила не стрічала!

Галина п'є поволі, малими ковтками, щоб на довше вистачило. Великі півлітрові кухлі все ново наповнюються по вінця. Старенька азербейджанка, мати одного із працівників, сидить поруч Галини. Хочє допомогти їй і раз-у-раз, коли ніхто не бачить, переливає із її кухля у свій небезпечну рідину.

У Галини друга думка — „треба вийти звідсіля скоро, і так, щоб її не запримітили. Добре, що у неї, як і в усіх, шапка на голові, а кожушина на спині. Коли б почала вдягатись — це привернуло б їхню увагу“.

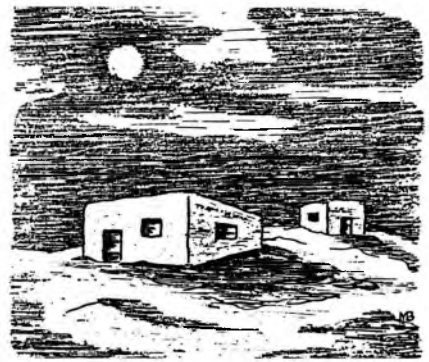
Заграла гармошка. Туди звернулася увага. Люди розступаються, щоб зробити місце для тих, що хочуть танцювати. До гармошки ще долучуються голоси. Скільки сил у горлі — затугнули частушки.

Це замішання помогло пересунутися у напрямі дверей. Вони закрипіли, але це заглушили частушки. Так швидко, як на це дозволили непевні вже ноги, Галина перейшла невеличкі сніги — вийшла на двір. Холодне повітря наче обпарило. Голова знову закрутилася у шаленому вирі. На хвилину сперлася об одвірок. Збирати думки, напружити волю. Непевними пальцями застібає гудзики кожушини, тісніше затугує поясок. Ще піднести комір, насунути на чоло шапку, вдягнути рукавиці. Опираючись об стіну будинку, легко заточуючись, якомога швидше до угла. Ще крок два і ховається за поскладані купою, присипані снігом бочки. Пригулена то стіни нерухоміє. Це остання хвилинка. Хтось вийшов за нею, кличе:

— Галя, Галина! — півголосом — куди ти к чорту пашла! Щось тихіше до себе, а тоді знову:

— Галя, Галина куди тебе понесло!

Вона жде з запертим віддихом. Цей знов кличе, наче б десь ближче.. — А потім — тишина. Галина жде ще хвилину. Не чути нічого. Тоді виручає.

Паде сніг. Щасливо, без вітру, повільний, тихий. Стежка веде степом, скорочує дорогу до цього краю вулиці Садової, де вона живе. Важко триматися цієї тропи. Раз-у-раз губить її, бо засипана снігом. Крок за кроком. Коби далше від темно зарисованої галі і від звуків гармошки, що несуться за Галиною. Іти що раз то важче. Ноги не досить стійкі, грузнуть у снігу. Ця стежка ближча, але дійти сюдою до хати видається не під силу. Завернути до Маслозаводу небезпечно. Треба вийти на вулицю. Скрутити різко вліво. Тут ніяк не можна знайти стежки. Була ж десь тут. Але де? Хати уставлені боком поміж степом і вулицею, ледь-ледь зазначені у сутінку. Мабуть це вже зовсім близько, бо забрехав собака, десь недалеко, потім другий, третій. Інший завив, ще якийсь заскавулів. Знову виють...

Галина задержалася. Поза плечі дрижаки... З-поміж хат відірвалися пласкі тіні. Одна, друга, третя. Вовки. Ноги не всілі рушити в місяця.

Чорні силуетки, ледь видні, посуваються в глибину степу. На бігу повертає один-другий голову у сторону Галини. Блиснули очі ніби святойванські вогники. Із страху похмілля ніби минає. Бачить — дорога їм не попри неї. Віддаляються щораз то більше. Зникають. Їх провожає виття та гавкіт собак.

Тепер за всяку ціну треба їй дібратися до вулиці. Як довго це триває! Видається, що вулиця, силуетки хат, не зближуються, а віддаляються. Врешті натрапляє на якусь хату. Спираючись об стіну, минає її. В хаті темно. собака знову загавкав, десь близько забрехав. Стіна кінчається. Тепер

Наше привітання

З нагоди VII. Собору Української Автокефальної Православної Церкви у Філадельфії вислано привітання Його Високопреосвященству Митрополитові Мстиславові у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Ваше Високопреосвященство!

Вислід сьомого Синоду Української Православної Церкви в ЗСА, що закінчився вибором Вашої достойної особи Митрополитом Української Православної Церкви, пройняв нас радістю. Радіємо невимовно, що в Ваших руках об'єднався провід Української Автокефальної Православної Церкви в Європі й ЗСА. З тієї нагоди прохаємо Ваше Високопреосвященство прийняти наші широко-сердечні gratуляції і побажання. Ми певні, що Господь Бог дозволить Вам приложити всіх сил для добра й росту Української Православної Церкви в ЗСА й Європі.

З висловом нашої глибокої пошани

Лідія Бурачинська, голова

Марія Одежинська, секретар

вправо. Це мусить бути вулиця, де вона живе. Але хата аж на тому краю. Вулиця покрита свіжим снігом, але під пушистою пеленою вичувається виховзана тверда дорога. Обережно прямує далі. Крок за кроком. Хміль вивітрів трохи з голови, але ноги непевні. Зачорніло щось перед нею. Дерево. Це десь тут хата директора Маслозаводу. За хвилину задержалася спершися об дерево. Тоді присідає притулена до дерева. Щільніше закутується кожухом. Замерзлі руки у рукави. Спічне трохи. Хвилинку. На мить думка „не заснути“! Шепче до себе „не заснути“. Треба йти далі. Вже не далеко.

Думка спокійніша. Пригадалося. Сьогодні ніч Нового Року. Котра це година тепер дома? У них ще старий рік. Два роки тому. Навіть сніг падав такий, як цей, повільний, лапатий, спокійний, м'який. Закрив хідники вулиці Сикстуської. Їх малий гурт повертався до дому. Молоді і веселі. Сміх вибухав при будь-якій нагоді. Прохожих не було, усі або ще не закінчили святкувати „Сильвестра“, або взагалі не святкували. Трамваї те часто проїздили і з трудом посувалися по засніжених шинах. На

гострому повороті із Сикстуської на Словацького трамвай, як звичайно, скрипів немилосердно. Над ним перехрестям високо висіла лукава лямпка. Кругом її ясного світла сніжинки кружляли ніби негли. По тій стороні Сикстуської перед головною поштою у самій середині вулиці стояв облитий блеском лямпки... ангел. Ясні кучері спливали аж на плечі. На них, присипана трохи снігом, пишалася звізда. Біла, довга шата, а за спиною крила аж до землі. Із-під шати видно було щось як холоші і великі чорні черевики, що тонули у снігу. Ангел стояв посеред вулиці і дивився вгору. Не так високо аж до неба, але на горішні вікна кам'яниці.

Вони, здержуючи сміх, зближилися, щоб краще його розглянути. А він усе дивився і дивився вгору, а тоді — пальці в уста і як свисне, як свисне! Десь там відчинилося вікно і хтось крикнув:

— То ти, Антек?

— Юзек, Юзек! Бери роги та різгу і мегай колядувати! — крикнув ангел густим басом.

Вікно зачинилося, а ангел побачив їх, підійшов і просив закурити.

Галині все це живо стало перед очима. Забула де вона. Здавалося, що коли гляне пильніше, то побачить знову ангела перед собою.

Час перестав посуватися. Безсилля, затишок. Як довго? Не знати.

Чує голос один, другий. Слів не відрізняє. Може знову цей ангел. Або сон. Хтось потрясає її плечима. Ламаною російською мовою!

— Гей ти! Що тут робиш? Вставай.

Хоче розплющити очі. Ледь відкрилася шпаринка. Повіки заклеєні снігом. Ніби бачить, ніби снить. Їх кількох. Щось говорять незрозумілою мовою. Той, що трясе її, струшує із неї сніг. Глянув близько в обличчя і швидко звернувся до других. Розрізняє слова „бухгалтер“ і „Маслозавод“. Це відноситься до неї, те, що він говорить. Повіки вперто опадають на очі. Хочеться спати. Чує якусь небезпеку, але все притуплене. Хоче розбудитися — напружує волю. А ті сперечаються. Вкінці

цей знову підходить до неї і сіпає за плечі. Другий помагає йому і ставлять її на ноги.

— До дому. Проведу. Іди. Іди ж бо, — відрізняє слова. Ось два ведуть, тягнуть її. Вкінці вона трохи очункое і починає сама ставити кроки. Із пробудженням з'явився страх. Куди ведуть? Хто вони? Безсилно піддається. Аж доходять до хати. Відрізняє — це тут вона живе. Цей стукое у вікно, ставить її під дверима, які скоро відкриває сестра Галини. Із хати слабе світло паде на того, що її привів і їй видається, що впізнає у ньому конюха чечена, що працює у Маслозаводі. Він швидко відскакує поза засяг світла і каже гострим голосом:

— Чуеш! Ти нікого не бачила, не стрічала. А то буде з тобою зле. — Швидко зникає, якби не було.

**

Галина по двох днях вийшла на роботу. Очікувала, що будуть їй докоряти, що вийшла скоро із вечірки та ще й не прийшла два дні на роботу. Але всі були зайняті іншим. Розказували, що у цю новорічну ніч вовки пірвали собаку із-під хати Маслозаводського майстра. А директор, повернувши до дому, застав стайню відкриту. Хтось вивів його корову. У стайні були сліди кількох людей, але куди повели корову не знати, бо сніг заквив усе.

БІОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

Видання біографічного словника, заплановане на XVI Конвенції СУА, вже ввійшло в початкову стадію. Ред. Колегія, в складі — Люба Волинець, голова, а Світлана Луцька й Іванна Рожанковська, члени — вже відбула першу нараду, щоб устійнити засяг і методику праці. Постановлено створити колегію співробітників-фахівців, що послужили б своїм знанням для оцінки постатей і вишукання джерел.

Початкова стадія праці вимагає якнайбільшого перегляду джерел. До цього приступила тепер Ред. Колегія, впорядковуючи їх за ділянками.

Таке видання вимагатиме поважних фондів. Про це вже тепер треба подбати, коли це наше видання має появи́тись до 50-ліття нашої організації в 1975 р.

Жінка - дружина чи жінка - мистець?

У 1938 р. журнал „Нова Хата“, що виходив у Львові, звернувся з запитом до жінок-мистців, як удається їм погодити ці вище згадані складні обов'язки. Письменниця Олена Цегельська, яка тільки що випустила свою першу повість „Гануся йде до міста“, взяла в тій анкеті участь. Думаємо, що нашим читачкам буде цікаво запізнатись із тодішніми її поглядами, а також пізнати її спосіб писання і родинні умовини. Подаємо це замість посмертної сільветки.

Ред.

Лиш сама мисткиня може поставити собі питання: чи вільно мені дозволити собі на родинне життя, чи ні? Або інакше: чи маю досить сили, щоб двигати ціле життя ці два навантаження?

Мистець має завдання у своїх творах змальовувати людське життя. Що вірніш він це робить, то більша його вартість. Як же може жінка-мистець у своїх творах віддати вірно родинне життя, віддати почування матері, жінки, якщо сама буде стояти від цього життя осторонь?

Не раз дивуємось, чому жінка мистець полюбила такого собі звичайненького добрягу-мужчину. Щоб це зрозуміти, треба знати, що мисткиня, це така сама голодна на любов і родинне тепло людина, як кожна інша. Вона хоче вдома, поза службою своїй музі, жити життям звичайної жінки. А тому, що вона ніжніше, тонше, глибше все переживає, тому шукає в чоловіка більше ніж звичайна жінка, уважливості, тепла, доброти й вибачливості на деякі свої хвиливі забаганки чи химери. Тому то не раз трагічно закінчується подружжя жінки-мисткині з мужчиною, що є визначним мистцем — бо він занадто задивлений у свою власну велич.

Щоб подолати обов'язкам матері, дружини й часто фахового знання, треба мати дуже сильне здоров'я, а віддаватись мистецькій творчості може така жінка лиш у вільних хвилинах, що їх у неї дуже мало. Та, на мою думку, не родинне подружнє життя вбиває в нас талант, але виснажує, то-

мить нас професійна праця. Бувають жінки всесторонні, сильні, що займаються „всім“. Але звичайно мистці не тішаться добрим здоров'ям — їх здоров'я пожирає туга, неспокійні сни, галюцинації, що нищать нерви.

Як багато шкоди може зробити перевтома, пізнала я сама по собі. Доки вчителювала, то навіть не могла спомогтись на видання збірки і майже всі свої праці видала щойно в останніх трьох роках, себто по переході на емеритурю. Тоді по довгих роках праці я відпочила і відотхнула.

Мушу вперед сказати: Чому я пишу? Пишу тому, бо хочу щось „людям сказати“, на мою думку „щось нове“, а сказати інакше, як усі, „як не люди“. Насвітлити сказане зі сторони вибачливості до людських хиб. За тими хибамі і причинами нещастя шукаю глибоко — в дитинстві людини. І таке писання, то не лиш внутрішня потреба, але і правдива приємність. Ніколи не могу присилувати себе писати „на замовлення“, як ремісник. Зрештою, я так тішуся, що нарешті можу робити в житті те, що хочу, а не те, що мушу. Тому й не дивуюся, коли якийсь письменник нагло і несподівано перестане писати. Це нічого не вадить. Якщо він має ще щонебудь сказати, то скаже, хочби його навіть і замкнули в тюрмі. Знаю такі фази духової нірвани. Тоді хоч і не пишу, — моя уява працює далше, а невикористані образи навіть у сні непокоять.

Щоби правду сказати: працюю дуже мало. Властиво ні! Багато, але думкою, пером орудую дуже коротко. Усе, що хочу написати, маю в голові готове, обдумане, опрацьоване до найменших деталей. Маю в голові цілі сторінки, знаю, де має бути вставлений який зворот чи яке слово. Коли так уже дану річ опрацюю, можна сказати — вивчу напам'ять, сідаю до стола на яку там чверть чи пів години. Відтак знову собі відпочиваю, читаю щонебудь, гуторю зі селянами або з дітьми, що між ними

Бл. п. Олена Цегельська
Olena Cehelska, author of Ukrainian books for children, died recently in Philadelphia.

маю багато приятелів. І живу так, як діти, що ходять берегом ріки і збирають барвні камінчики. І я збираю такі камінчики у виді цікавих слів, моментів, подій та укладаю собі відтак із них свої власні взори. Кожній написаній праці даю якийсь час „відлежатися“, відтак переглядаю, переписую „на чисто“ і даю до друку. Звичайно раз написану річ майже не змінюю. Тому, що все укладаю собі плян, праця йде мені легко.

Одне лише лихо: часто находить на мене зневіра. Питаю себе: — Навіщо я все те пишу? Для кого? Чи можуть мої слова зворушити ще ксгонебудь? Чи не краще загорнувши руки, сидіти спокійно і віддаватися контемпляції, що має в собі насолоду вічності?

Але несподівано трапитьсся, що хтось напише листа, заохочуючи до праці — хтось випадково скаже, що його зворушив мій твір і я звичайно радію. Це мене підбадьорить і я знов починаю укладати образи.

А моя родина? От як кожна інша родина. Буває, панує в ній чудова гармонія. А буває ні з того, ні з цього якась гаряча суперечка, що так скоро, як спалахне, так скоро потахне. Думаю, що виною тут мій дуже живий темперамент і гаряча запальчивість.

Мій чоловік і син беруть живу участь у всіх моїх починах. Пильно перечитують рецензії. А якщо в них знайдеться якась гірке сло-

На актуальні теми

Маю відвагу заперестувати

Якось сиділа я в прийомному товаристві за чашкою кави і включилася в легку товариську розмову. Товариство було жіноче, тільки що співбесідниці були різного віку. Ненароком торкнулись ми теми наших дітей, а з того перейшли на зарібкову працю матері. Чи вона оправдана? А якщо так, то коли матері вільно залишити дітей під чужою опікою? А ще й виринула громадська праця жінки, що забирає їй вечори на засідання і сходи.

Я мала відвагу заперестувати. Хоч була свідомо, що всі кругом мене — це власне професійно або громадськи працюючі жінки. І що вони не могли погодитись на мою аргументацію. Але дискусії за чашкою мають таку при-

во, то стараються добродушними заввагами ступити його вістря. Вони у мене наче добровільно прийняли на себе тягар відповідальних редакторів за мої промахи і недостачі. Не шадять мені спасених рад і упімнень, що їх я, розуміється, легкодушно недоцінюю. При тім чоловік є більш вибачливий і поводить так, наче він тому винен, що не може відвернути всіх колючок, пов'язаних із кожною творчістю. А син — до речі, дорослий вже мужчина — живе собі зо мною на приятельській стопі, йому вільно свобідно висловлювати всі думки і погляди на мою творчість, наче якомусь товаришеві. Не раз на тему моїх творів ведемо обидвоє палкі дискусії, після яких усвідомлюю собі, як багато мені ще треба працювати, які малі мої осяги.

Ще моя повість „Гануська“ ледве вийшла друком, ще фахові критики не висловили своєї думки, а вже одержала я від сина зі Львова кілька сторінок „його власної критики“, з порадами, чого мені слід уникати у слідуючій повісті.

І мушу правду сказати: навіть найгострішого критика я так не респектую, як своїх домашніх — чоловіка й сина.

кмету, що в них ніщо не сприймається серйозно. Все зводиться до такої собі усміхненої виміни думок.

Тому й незабаром „втяла“ я статтю п. н. „Бути молодим — сьогодні проблема“ (гл. Новий Шлях ч. 37, 1971). Там старалась доказати, що у вихованні дітей найбільше потрібно — любови. І то не „підмінкової“, де батьки дітям на все дозволяють. А справжньої, що впливала б із глибини серця і вміла дійти до серця кожної дитини.

Можу тільки додати, що не вірю, що світ будь-коли розв'яже ці питання. Люди завжди будуть дебатувати на ці теми, бо кожна мама, кожна родина, кожна дитина знаходяться в іншій ситуації. Коли чоловік, жінка, діти — це колекція антагоністичних істот, коли чоловік і жінка не любляться, або просто — ненавидяться, або є до себе байдужими, тоді дім для них є тим, чим для метелика сітка. А діти є полем боротьби, на якому вони зводять свої особисті порохунки і дрібничкові битви. Тоді кожне з хати тікає, старається чимсь себе зайняти поза домом, щоб не боліло місце по загублених сантиментах, втраченій любові і щоб поза домом найти те, чого нема дома: респект, повагу, увагу, важливість, лояльність, прив'язання — навіть любов.

Треба теж брати до уваги фізичні сили матерів. Чейже не кожна може доглядати хати, чоловіка, дітей, вставати по ночах, пильнувати лекцій Марусі, Грицька і Гаврилка, скорочувати і продовжувати одяги, возити дітей на позашкільні завдання, як музика, танки, школа українознавства, гокей, совги, гімнастика і т. п. — і ще ходити на всякі засідання, сидіти при касі, продавати квитки, розносити тарелі, лекти торти. На все є свій час: є час на працю для організації, є час на виховування дітей. А як діти повиростають — тоді знову є час до чогось братися. „Життя починається кожного дня“, як кажуть французи, і для інтелігентної, ентузіастичної ідейної людини ніколи не є запізною починати чи продовжувати якусь працю. В моєму понятті праця для ро-

дини і праця для дітей є на першому місці. Коли ми не виховуємо своїх дітей, коли не охоронимо їх від розбещення, що заливає нас з усіх сторін, то не будемо мати для кого зберігати мури, в яких приміщуються організації. Батько і мати мусять присвятити своїм дітям не фрази, а час, терпеливість, увагу, сконцентрованість. Мусять старатися зробити життя дітей цікавим, чимсь виповненим, щоб діти не гнулися, як лоза, під тиском порнографії, щоб їх не захоплювали клінічні демонстрації полового акту, тотальне виголювання та вульгарне вивертування етики.

Мої погляди — це тільки одна частинка поглядів, бо кожна мама, кожна жінка, кожна пані і кожний пан — будуть до тієї теми вживати інших слів, інших фраз, іншого голосу. Батьки й діти, молодше й старше покоління — це недокінчена симфонія!

Віра Ке

РІЧНІ ЗБОРИ НАЦ. РАДИ ЖІНОК АМЕРИКИ

У днях 12—13 жовтня 1971 р. відбулися в Нью Йорку Річні Збори цієї великої федерації американського жіноцтва, якої Союз Українок Америки є членом. Такі Збори відбуваються щороку, отже звідомлення голови подало коротко його більш важливі події. Найбільш важлива з них — це боротьба за рівноправність жінки перед законом. Цей закон ухвалено Палатою Репрезентантів 12 жовтня 1971. Дальшим осягом цього року провід уважає тісну співпрацю із складовими організаціями, що дало йому змогу повести цілеспрямовану акцію за згаданим додатком до закону.

Наради обох днів були закінчені прилюдними сесіями. Особливо цікаві були доповіді 13 жовтня на тему „Освітні можливості для жіноцтва у 70-х роках“. Промовляли запрошені спеціалісти.

Союз Українок Америки мав свою делегацію в складі — пп. Стефанія Пушкар, Олександра Різник і Марія Душник. Звідомлення за 1970-71 рр. складала п-ні С. Пушкар, як б. голова СУА. Окремо звітувала вона як референтка міграції Нац. Ради, до Управи якої входила від 1967 р. Рівночасно представила п-ні Олександрі Різник, містоголову Гол. Управи СУА, як представницю СУА на наступний рік.

У буковинських горах

(Репортаж)

Молодечі мандрівки! Хто не пам'ятає їх чару! Нові краєвиди, нові зустрічі з людьми, пригоди, пов'язані з нічлігом на сні... Це все приємно згадується тепер, не зважаючи на труднощі, що їх перемагалося молодечею енергією!

Та й теперішня наша молодь мандрує. Тільки її мандрівки сягають у простори далеких країн, а моторизація прискорює їх ритм. А восени всі оглядаємо прозирки з Іспанії, Голляндії чи Греції. З блискучими очима розказують усі про дива тих країн і снують пляни про дальші мандри.

А є й такі групи нашої молоді, що в мандрівці шукають України. Не тієї офіційної, що її показують більш або менш численним турам наших подорожних бюр. Вони того уникають, бо в такій подорожі не можете побувати в українському селі, відвідати стару церковцю і поготорити з сільським дядьком або тіткою. А тому шукають за більш свобідними закутками, де ще лунає українська мова і зберігся давній побут.

І так цього літа вибралася невелика група в пошуках за тим. Може подумаєте про Бачку чи Боснію? Ні, хоч і там варто побувати. А вони — Тамара, Ольга і Віра та й їх водій і оборо-

нець Ярко постановили відшукати українські села в румунській частині Буковини. Виявляється,

всім несподівано, отже треба було підготуватись до такої подорожі. Треба було придбати шатро,

Оцей біленький Рено оправдав себе на карпатських дорогах і возив нашу молоду чвірку, де треба було

A small group of Ukrainian students on an excursion in the Carpathian mountains in Rumania.

що вони там доволі густо розсіпані.

Їх збірним пунктом був Відень. Тут вони всі зібрались — Тамара Стадниченко, Ольга Михалевич і Віра Костюк. Ярко Кошів приїхав винаймленим автотом із Парижу. Їх постанова прийшла зо-

спальні мішки, міцне взуття й якийсь посуд.

Їзда через Мадярщину не дала надзвичайних вражень. Чужа мова огорнула холодом наших мандрівників, але тих кілька днів швидко проминуло. Застановила їх непривітність людей, що начебто держалися осторонь від приїзжих...

А на границі все змінилось. Немов би в'їхавши в іншу країну, їх оточила інша атмосфера. Ще була чужа мова, але всюди стрічала їх привітна усмішка. Та й охота допомогти, стати в пригопі. А порозумітися було нетрудно. З їхньої чвірки всі знали якусь чужу мову — французьку, чи німецьку... Та показалося, що могли порозумітися й українською. Навіть у глибині Румунії все хтось знайшовся, що володів нашою мовою.

І так почалась мандрівка в пошукуванні України. Та спершу вона запровадила їх до Букарешту, де треба було щось поладити. Отже переїхали Семигород і Карпати в тому напрямку. А потім мандрівка рівниною Мунтеїї

У такій роззяцькованій хаті живе один із небагатьох українців у Кимпундунгу
This beautifully adorned house belongs to a Ukrainian in the small town of Campulung.

А в Круглі зустрів наших мандрівників ряд косарів, що „робили“ сіно на гірських левадах.

The most interesting moment was to meet these haymakers in the village Kruhla.

і Молдавії, що завела їх до Сучави.

Історичне місто! Колись це був осідок воеводів Молдавії і тут в обороні міста згинув Тиміш Хмельницький, син Богдана. Сучаву часто згадують в давніх наших літописах. Із славного минулого залишились численні церкви і руїни старого замку. Тут є деякий відсоток українського населення, а навіть була ще до 1936 року українська католицька церква.

Та про це наші мандрівники довідалися згодом. Тепер вони прямували на довколишні села. Там, де найбільше українців розмістилось серед румунського населення.

І справді! Села тут мішані. Гатна, Калинівці, Гаврени, Марицея, Св. Ілія, Іпотешти. Всюди вільно володіють обидвома мовами, а не раз старші мешканці й не знають румунської. Дуже скоро знайшлася українська родина, що примістила наших мандрівників.

Яке тут усе було для них цікаве! Хати гарні, просторі, з ганком з-перед. Найбільше подобався їм квітчастий орнамент довкруги вікон і дверей. У хаті чистота, все застелене доморобними тканинами. Велике ліжко у куті з подушками. Там постелили трьом дівчатам, а де спали домашні, так і не знають. Ярка примістили у сусіднього господаря.

А як щиро їх приймали! Зараз же зарізали курку, щоб погостити таких рідких гостей. Замість хліба там подають кулешу і, мабуть, наші мандрівники будуть її пам'ятати все життя. Але з квасним молоком вона смачна. Тільки бриндзі не хочуть собі пригадувати...

Наговорившись досхочу, наша чвірка вже шукала дальших вражень. Брала нетерплячка побачити більше околиці, а головне — побувати в горах (околиця Сучава --- це підгір'я). Трохи порадили їм господарі, а трохи вони самі шукали нового. Найперше Сучава і її історичні будови. І в околиці були чудові церкви й монастирі. Дивна була архітектура церков із кольоровими фресками на зовнішніх мурах. Рівночасно відвідували також старі цвинтарі, де на давніх могилах написи кирилицею.

А потім — виїзди в околицю. Великий осередок Кимпу Лунг, де колись проживала Ольга Кобилянська. Містечко Гура Гумора, де вона народилася. Ватра Молдавиця, де вони хотіли найняти коней для мандрівки в гори, але їм це не вдалося. Але найважливіше — це їх прогулька до села Кругли. Це високо в горах розміщене сільце, кудюю вони пішки прямували гірськими стежками.

І тут вони справді побували в Україні! Це чисто українське се-

ло зустріло їх, як своїх. Це був час сінокосів і вони нагодилися саме на таку сіну „толоку“, що зветься тут „клакою“. Ряд косарів в один ритм вимахує косою, як це чудово! А ще косять під гору, що безумовно трудніше. Наші мандрівники розговорились із косарями, що й затримало їх трохи в роботі. А тут уже сільські музики надходять, бо вечір, а з тим і кінець роботи вже близько. Та хоч у садибі господаря застеляють столи, то музики вийшли на сіножать, щоб піддохотити косарів. Сонце вже зайшло і западає легкий сумерк. І знов ритмічний шурхіт кіс, що підходять все більше під гору, а за ними звук сільських скрипок і цимбалів...

А вже гостини вони ніколи не забудуть. Подавали голубці в буряковому листі з бриндзею і кукурудзяною кашею. А до того горілку, сливовицю... Та й гнівалися, що дівчата не могли більше з'їсти чи випити. А ще й розпочався танець. Ох, як затупотіли міцні черевики по дощаній підлозі! Дівочі легкі мешти полетіли в кут, бо краще вже було танцювати босоніж. Так і не знають, що це за танок був, бо не було як розпитати.

Гостина закінчилася. Наші мандрівники повернулися, а косарі скорше йшли спати, бо на другий день їх чекала нова „клака“. На переміну збираються то в одного, то в другого господаря, щоб „робити“ сіно. Це ж головна пожива для худоби.

А наші мандрівники ще поговорили з деким у селі та й вибрались у поворотну дорогу. З ними був проводир, отже йшли вони безпечно. Його хата була в долині і тут вони заночували. Подекуди їм доводилося спати на сіні (ох, як воно чудово пахне, але й коле!) і слухати, як півні будять село.

Та й народне вбрання ще тут живе. Молодші вже не хочуть його носити, але в кожній хаті є скриня і в ній зберігаються оті вишивані скарби. Якось трудно було розрізнити українське вбрання від румунського. Хіба лиш для вправного ока є деякі різниці.

Отак проходила їх двотижнева мандрівка буковинськими горами. Траплялись дивні, а не раз і смішні пригоди. У Кимпу Лунгу вони

Поміст у світ уяви

М'яко підноситься куртина — глядачі у притемненій залі, мов зачаровані, переносяться у світ театральної вистави. Вона тримає їх у своїй владі, примушує їх пережити непережите і входити у нереальне. Таке переживання може дати добре підготована вистава, де гра акторів, світляні ефекти та декорації не суперечать із собою, а взаємно себе доповнюють. У цьому взаємному доповненні показується справжнє мистецтво сцени. Нехай лиш один елемент не буде на місці — і цілий ефект буде зіпсовано. Хоч театральних декораторів публіка ніколи не бачить, їхня праця не менше причиняється до успіху вистави, як праця режисера. У

побачили чудово розмальовану хату і спинились коло неї. Знаючи, що це румунське село, пробували розмовитись із господарем. А коли він почув, що дівчата між собою говорили по-українськи, зрадів. — Та я один українець тут у цьому містечку!

Всі українці дивувались, як це вони — з Америки, а володіють українською мовою. Прийшлося вияснювати. Взагалі залюбки їх розпитували про Америку. Дивувались, як це так в Америці є корови, коні тощо. А на запит, що вони хотіли б з Америки дістати — то дівчата мріяли про американський „мейк-ап“, хлопці бажали собі „блу джінсів“, а косарі з Кругли — кіс. Що — кому.

Прийшлося прощати зелені буюковинські гори, привітних людей і їх розмальовані хати. Четверо молодим бажали щасливої дороги і просили розказати, що вони рідної мови не забули. Їм дуже приємно, що й ці молоді і „вчені“ люди нею говорять. Та ще й не жаліли труду їх відвідати! Дай Боже приїхати й на другий рік!

— Живемо хоч убого, то самі собі господарі! А дітей посилаємо до шкіл, то ж може чекає їх краща доля, як нас!

Записано від

Тамари Стадниченко

наших еміграційних умовах, можливо тому, що немає постійного театру, театральні декоратори змушені шукати сповнення своїх творчих задумів в інших ділянках мистецтва.

Недавно відбулася в Торонто мистецька виставка Галини Новаківської. Мисткиня — не нова для українського любителя мистецтва. Вона має за собою вже чотири індивідуальні, та кілька групових виставок. Крім того уже довгий час Галина Новаківська мистецьки оформлює сцени для різномодних вистав драматичних гуртків і передусім для виступів молоді та дітей. Ці декорації виконані професійно та надзвичайно ефективно. При тому вони завжди відзеркалюють індивідуальний та неповторний стиль їх творця. Її декорації унікають стислого реалізму, вони радше продумані в умовному пляні. Мистець радо користується архітектурними фрагментами та вітражевою технікою. Це, получене із світлотіневими ефектами її декорацій, надає їм плястичности, позбавляє їх небажаного плякатного чи ілюстративного характеру. Декорації Галини Новаківської — це справді частина цілості театру, вони виставу доповнюють, надають їй мистецьке тло, але не суперечать з грою акторів за увагу глядача.

Власне театральне декоративне мистецтво — це перша любов Галини Новаківської. Про нього вона мріяла, коли молодою дівчиною студіювала в Академії Мистецтв та Інституті Плястичного Мистецтва у Кракові. Там же і почала працювати асистентом декоратора Миського Театру. Згодом вже самостійно оформлювала сцену Театру Малих Форм Інституту Народної Творчості у Львові. Там мала вона нагоду близько заізнатися з працею декоратора Львівського Оперного Театру, мистця Мирослава Радиша. Це були роки, коли мисткиня всією душею вбирала театральну культуру, пристрасно їй віддавала свій талант. Уже зовсім самостійно працювала вона в тій ділянці, будучи

Галина Новаківська

Painter Halyna Nowakowska recently held her exhibit in Toronto, Canada.

головним декоратором Українського Театру в Станиславові в рр. 1943-44. Тут вона почала здійснювати свої самостійні та успішні спроби нового сценічного оформлення не лише в нових п'єсах, але й у давніх побутових, що внаслідок її іновацій набирали нової безпосередности та свіжости. Майже сенсацію викликала її декоративна постановка в драмі „Марш Чернігівського Полку“ Ю. Косача. Вона вивела перед очі публіки театр частинно без завіси, а сцену поділила на два поверхи, в яких дія йшла рівночасно. Роллю завіси сповняли рухомі тюремні ґрати. Ефект був надзвичайний, і це дало Галині Новаківській певність іти сміливо вибраним шляхом.

Коли воєнні дії вигнали мисткиню із рідної землі, вони не згасили запалу до мистецтва. Галина студіювала у Відні та в Мюнхені, а врешті поселилася з родиною у Торонто. Тут обставини показуються зовсім непригожі для праці в театрі, але для Галини Новаківської це не означає кінця мистецьких стремлень. Крім принагідних театральних декорацій, вона присвячує свою творчу снагу станковим образам. Критики, свої і чужі, прихильно оцінюють її твори, підкреслюючи сильний, майже мужеський, мазок пензля. Образи Новаківської надихані динамічністю, гоном до простору.

Саме її театральне минуле

ЩЕ В СПРАВІ ШКІЛЬНИХ БІБЛІОТЕК

Лист п-ні Оксани Федорович у справі недостачі інформації про Україну в шкільних бібліотеках навів мене на думку перевірити скільки і якість книжок з українською тематикою в школі, де ходить моя донька. „Філадельфія Гай Скул фор Герлс“ заснована 1848 р. До неї приймають здібних дівчат із цілої Філадельфії на підставі вступних іспитів. У червні 1971 р. у школі було зареєстрованих 2,174 учениці. Особливий наголос кладуть на академічні предмети й підготовку до вищих студій, на які вписується понад 90 відс. абсолютевенток. Через школу перейшло з успіхом значне число українок. Яке ж було мое здивування, коли перевіривши каталог бібліотеки, що нараховує ок. 21,000 томів, я не знайшла ані одної книжки про Україну. Одинока карточка з гаслом „Юкрейн“ подає платівку з українськими колядками!

В розмові з бібліотекаркою, п-ною Рут Дін, я довідалася, що книжки замовляє вона сама, але також бере до уваги побажання вчителів і учнів. На

спричинює цей розмах. Так як і декорації, так і картини Галини Новаківської не належать до якогось одного мистецького напрямку. Її неспокійний творчий дух не дає себе заморозити у яких-небудь рямцях, чи то напрямків, чи завченого способу, а завжди шукає нового вислову у творчому експериментуванні.

На кінець варто згадати, що від коли Галина Новаківська поселилась з родиною в Торонто, їхній дім став осередком товариських зустрічей мистців та любителів мистецтва. А це головню завдяки теплому ставленню господарів до всіх та її життєрадості.

МЗО

Із листів до Редакції

мєю заввагу, що в школі є певне число українок і їхні матері хотіли б, щоб їм були доступні книжки з українською тематикою, п-на Дін відповіла, як слідє: Про українок вона знає, бо декілька з них допомагали їй у бібліотеці і бездоганно виконували свої обов'язки, а також з приємністю згадує виставку народного мистецтва, що її влаштували дівчата. Такі виставки вона радо вітала б і в майбутньому. Відносно доповнення бібліотеки українською, то з огляду на обмежене місце і високий кошт приготування книжок для вжитку, п-на Дін радить, щоб зацікавлена група матерів виготовила листу книжок на відповідному для середньої школи рівні. В першу чергу побажані були б книжки з історії України, а також фольклор, мистецтво, музика, перекази і т. п. Вона застерігалася перед книжками з контроверсійною релігійною тематикою. З такої листи вона сама дещо замовила б, а також була б готова зазначити свої побажання щодо евентуальних подарунків для бібліотеки. На подарунки, неузгіднені з бібліотекаркою, не завжди можна знайти місце на полицях, яких, за словами п-ни Дін, „я домагаюся більше, а з огляду на обмежений бюджет мені їх не дають“. Тепер слово за Союзнянками, матерями dorostayouchoї молоді — виготовити відповідно удокументовану й пояснену бібліографію українки на рівні середньої школи і подати таку листу бібліотекарці. Може вона дещо сама замовить. А якщо ні, то принайменше є запевнення, що для книжок, які вона вибере, а ми подаруємо, знайдеться місце на полицях бібліотеки наших дітей.

Христина Турченко
Філадельфія

ПОСМЕРТНА ЗБІРКА ПИСЬМЕННИЦІ

Смерть бл. п. Олени Цегельської зобов'язує нас подбати про посмертне видання збірки її писань для дітей, передусім „Петрусєвої повісти“, як особливо вартісного твору. Я пообіцяв старенькій письменниці, що намагатимуся здійснити це видання. Її твори в мене майже всі, а „Петрусєва повість“ із доповненнями і змінами. Отже том вибраних писань можна б скоро видати, якщо б, очевидно, були на те фонди. ОПЛДМ не може братися за те, бо його фонди

після появи „Марусі“ Марка Вовчка майже ніякі. Та може українське жіноцтво ходило б відгукнутися на це?

Очевидно — перед нами не одна О. Цегельська. Ось і твори для дітей О. Лятуринської, О. Стефановича ітд. Видання спадщин наших еміграційних письменників — це святий обов'язок усіх, кому лежить на серці збереження нашої дітвори. На жаль, це не завжди розуміє наша громада.

Оце коротко після смерти письменниці, яка від 1912 р. служила своїм пером українській дитині і дала ряд гарних творів, а її „Напровесні“ має успіх у юних читачів і батьків.

Богдан Гошовський

ПРО ЗАКІНЧЕННЯ ЖІНОЧИХ ПРИЗВИЩ

Від деякого часу в нас, на еміграції, під впливом інших мов поширюється звичка неприродно калічити жіночі прізвища тієї категорії, що виводяться з якісних прикметників. Поскільки українські прикметники є відмінною частиною української мови, то так само відмінюються жіночі прізвища, похідні від них, за родами, числами й відмінками. Напр., Марія Весела (хоч батько Ігор Веселий), Оксана Лепка (батько Василь Лепкий). Інше діло, коли прізвище тієї категорії пишемо чи вимовляємо по-англійськи, по-німецьки чи будь-якою неслов'янською мовою. Дух цих мов вимагає, щоб прізвищ не відміняти, то ж пишемо їх незмінно в усіх відмінках. Однак по-українськи не сміємо цього робити, бо це заперечує духа й чистоту нашої мови та звучить щонайменше сміховинно. Цьому каліченню жіночих прізвищ треба вперу протиставитись.

Роман Завадович

ПОДЯКА

Замість подарунку для п-ні Олени Слюзар у Філадельфії, в якій ми замешкали в часі Дошкільних Днів, складаємо 10 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

Анастасія Смеречинська
Вих. референтка Окр. Ради СУА
в Рочестері

Ірина Олексюк
вчителька Дитячої Світлички
29 Відділу СУА в Шикаго

Організаційні „майстерні“

Наплив молодого членства до Союзу Українок Америки за останні шість років створив потребу нової референтури молодечих Відділів при Гол. Управі. Завдання її є не лише організація нових Відділів, але й відповідальність за їх розвиток і успіх у праці.

На двох останніх Конвенціях відбулися панелі, присвячені проблематиці молодой жінки. Систематично в останніх кількох роках появляються дописи в Н. Ж. пера „найновішого доросту“. Це відрадне явище. Це наш успіх! Та рівночасно з ним являються нові турботи:

1. Включення членки в організацію;

2. Викликання зацікавлення й активності в праці.

Нас є мало в діаспорі і тому кожна особа, пов'язана з українством — для нас цінна. Перед нами поважні завдання. Отож виникає питання: в який спосіб виробити почуття приналежності до спільноти та відповідальності за його дію?

Проблеми молодого членства є своєрідні тим, що це покоління вповні росло і розвивалося поза межами України. Нашим завданням буде — створити відповідні творчі обставини на те, щоб ми могли виплекати між собою якнайвищий відсоток зрілих громадян.

Знаємо з досвіду, що незнання підстав будьякого предмету, наприклад математики, витворює нехоть до неї. Неактивність нашого громадянства в загальному та членства у Відділах зокрема виникає через:

1. Непоінформованість;

2. Загальну інерцію;

3. Витворення негативних комплексів.

Щоб розв'язати успішно ці питання — для допомоги референтці Гол. Управи будуть створені:

1. Комісія з 5-ти осіб;

2. Організаційні „майстерні“. Перша така „майстерня“ відбується у Філадельфії. Її організує референтка мол. Відділів Округу п-ні Тая О'Ніл. „Майстерня“ буде відбуватися у формі відкритої дискусії між членами двох Відділів — 90 ім. Олени Степанів і 98 ім. Анни Ярославни. Ведуча подасть тільки оформлені думки чи ідеї, що будуть наświetлені й розвинуті у дискусії. Над деякими проблемами Відділи повинні працювати впродовж цілого року. Це також підсилить співпрацю між Відділами. Програма і перебіг цієї спроби будуть подані в нашому журналі.

Проблема громадського вироблення складна і забере довший час, щоб можна було побачити її вислід.

Наталія Даниленко
Референтка мол. Відділів
Гол. Управи

НАШІ НАПРЯМНІ

Дуже важливу роль у формуванні й розвитку людських почуттів відіграє культура, а зокрема мистецтво. Колискові пісні й казки, що їх ми слухали в дитинстві, були не тільки засобами розваги, а історично виробленими формами розвитку людських почуттів і людської уяви. Без поезії, без музики і взагалі без художнього сприйняття світу немає уяви, а без неї немає науки, ні техніки, немає і людини в найвищому розумінні цього слова. Без усіх цих вичислених чинників не уявляємо собі повновартісної, особливо української людини на чужині, якщо вона має успішно діяти для добра нашої загальної справи.

Коли в 1965 р., точніше 28 лютого, наш новий молодечий Відділ у Нью-арку відбув Хрестини і прибрав собі ім'я О. Теліги, то велика більшість наших молодих жінок, власне мали на увазі згадані істини. Вони і стали напрямними в нашій діяльності, якою наш 86 Відділ займається до тепер.

Тією діяльністю наш Відділ дещо відрізнявся на протязі свого існування від інших Відділів, що вже мають за собою довголітню історію праці в нашій Окрузі.

Майже всі 34 членки нашого Відділу є матерями і це ще додатково накладає на нас великі обов'язки бути діяльними у виховній діяльності.

Визначні мистці, письменники, політичні діячі й лікарі виступали на терені нашого Відділу з цінними доповідями і рефератами. Влаштовано для наших дітей цілий ряд розвагово-виховних імпрез.

Великий моральний успіх здобув собі наш Відділ за перевидання цінного твору в українській літературі, яким є повість Василя Барки „Жовтий Князь“.

Це тільки мала частина того, що зробив і чим займався 86 Відділ, але й цього досить, щоб переконалися в тому, що ми згадали на початку про наші напрямні.

В біжучому році наш Відділ вже влаштував для наших дітей виставу „Лис Микита“, що її поставив Пластовий Театральний Гурток із Пасейку.

Дня 13 листопада наш Відділ улаштував „Вечір у пошану Василя Стефаніка“ у 100-річчя з дня його народження. В програмі взяли участь: наймолодший син письменника — Юрій Стефанік, ред. Богдан Кравців і Микола Понеділок.

Після цієї важливої імпреди наш Відділ улаштує Різдв'яний Базар — це традиційна імпреза, на якій ми виставляємо теж власну продукцію та мистецькі твори членок нашого Відділу.

На наших чергових сходах виступатимуть із доповідями запрошені доповідачі.

Наш Відділ малий, бо як ми вже згадали начислює всього 34 членки. Нас болюче вражає цей факт, бо знаємо, що сотні наших подруг є неактивні, стоять осторонь. Цим ми журимося і це хвилює наш кожночасний провід.

Ми бачимо, що можна б зробити, якщо б нас було вдвое-втрое більше. Але, як писала свого часу наша за-

УВАГА!

ОРГАНІЗАЦІЙНІ РЕФЕРЕНТКИ!

Приєднуємо членок

Наша кампанія за приєднанням членок пройшла у місяцях листопад і грудні за певним пляном. Усі Округи приступили в час до підготовки й проведення її. Організаційні референтки Округ при співпраці референток Відділів — придбали адреси, вислали листи з запрошенням і переговорили з майбутніми членками. Гостинний Вечір для нових членок завершив у кожній Окрузі цю кампанію.

Тепер подбайте про те, щоб нові членки добре почувалися у Відділах, знайшли поле праці й зацікавлені. Про вислід кампанії подамо до відома в нашому журналі.

Анастасія Вокер
Орг. референтка Гол. Управи

Новинки з Централі

У днях 21-23 жовтня 1971 р. відбулись у Нью Йорку Річні Збори Нац. Ради Жінок Америки. Звідомлення з праці СУА за 1970-71 рр. зложила п-ні Стефанія Пушкар, голова Контр. Комісії Гол. Управи. Окрім того СУА репрезентували пп. Ол. Різник, містоголово Г. У., і Марія Душник, реф. зв'язків.

Дня 23 жовтня 1971 р. п-ні Івана Рожанковська, містоголово Гол. Управи, відбула нараду з п-ні Наталею Даниленко, реф. мол. Відділів СУА з метою намічення пляну праці цієї референтури. До тепер опрацьовано й розіслано пляни праці референтур організаційної, культ. освітньої, виховної і сусп. опіки. Незабаром будуть розіслані й дальші.

Дня 30 жовтня 1971 р. відбулося засідання Екзекутиви СУА у Філадельфії. Були прийняті всі члени Екзекутиви за виїмком п-ні Ольги Муссаковської, фін. референтки, яка в тому часі була на прощі у Римі. На засіданні обговорено плян праці референтур культ. освітньої і сусп. опіки, реорганізацію Музею Нар. Творчости і біжучі справи. Підготовано програму З'їзду голов Окр. Рад, що відбувся в днях 14 і 15 листопада 1971 р.

служена союзянка Ліда Бурачинська, ...справжнього ліку на те, що багато жінок є поза жіночою організацією, ще не вдалося знайти...

Отже це проблема цілої нашої організації Союзу Українок Америки.

А. Твардовська
пресова референтка

Дня 30 жовтня 1971 р. п-ні Ольга Муссаковська, фін. референтка Гол. Управи, була прийнята на посвяченні Церкви св. Сергія і Ваха у Римі. Того ж дня вона взяла участь у збірній авдієнції, що її уділив прочанам їх Блаженство Кардинал Йосиф Сліпий і передала усний і письмовий привіт від Гол. Управи Союзу Українок Америки разом із пожертвою на новопосвячену церкву. Дня 2 листопада 1971 року представники наших організації зладили меморіал від мирян до Синоду Укр. Кат. Церкви. Його підписали як представниці СУА — пп. Ольга Муссаковська і Любослава Шандра, голова Окр. Ради СУА з Шикаго.

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Стефанії Кушлик, мами нашої членки Ірини Гаврилів, складаємо 5 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

43 Відділ СУА ім. Олени Пчілки
у Філадельфії

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Юрія Цісика, сина нашої членки д-р Тетяни Цісик, складаємо 5 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

43 Відділ СУА ім. Олени Пчілки
у Філадельфії

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Люсі Барвінок-Карабінович-Лопухович, довголітньої членки і виховниці Світлички 47 Відділу СУА, складаємо 15 дол. на Дитячу Сторінку в Нашому Житті.

Управа і членки 47 Відділу СУА
ім. Лесі Українки, Рочестер, Н.Й.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Марії Гробельської, матері нашої членки Марії Данилів, складаємо 5 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

43 Відділ СУА ім. Олени Пчілки
у Філадельфії

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу нашої дорогої членки бл. п. Анни Парфанович складають на Енциклопедію Українознавства в Сарселі

71 Відділ СУА в Джерзі Ситі 15 дол.
Ірина Качмарська 10 дол.
По 5 дол.: Катерина Коць, Галина Білик, Анна Карий, Євгенія Єнсен, Надія Кух

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Олени Цегельської складаю 10 дол. на Об'єднання Працівників Дитячої Літератури

Неля Кліш, Філадельфія

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу нашої дорогої приятельки та співробітниці Управи 71 Відділу СУА в Джерзі Ситі бл. п. Анни Ольги Парфанович, складаю 5 дол. на Церкву в Потребі

Марія Білосор з родиною
Муреставн, Н. Дж.

У ПАМ'ЯТЬ своєї бабуні бл. п. Ольги Фацієвич у роковини її смерті складаю 5 дол. на передплату для бабусі

Христя Сенік, Філадельфія

У ПАМ'ЯТЬ незабутньої матері й бабуні бл. п. Ганни з Ракочих Телепко, складаємо в десяту річницю її смерті 25 дол. на Виховний Фонд ім. Ганни Ракочої-Телепко

Ярина і Юрій Телепки, діти
Роксоляна й Андрій, внуки

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу моєї дорогої сестри бл. п. Ярослави Івахів, родом Березинської, дружини о. пароха з Заруддя, складаємо 20 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Ліна, о. Євген і Ірина Дихдали
Бріджпорт, Конн.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Олени Цегельської, співробітниці Нашого Життя, складаю 25 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Ольга Гаецька, Нью Йорк

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на далеку могилу мого брата бл. п. інж. Михайла Павлика, що помер у Кракові, складаю 10 дол. на Фонд П'ятсот і 5 дол. на пресовий фонд Н. Ж.

Мирослава Савчак, Бронкс

НАШІ СВІТЛИЧКИ

Б.Д.

ЩЕ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ДИТЯЧИХ СВІТЛИЧОК

На тему співпраці батьків у творенні світличок, як також про правильник для світличок писалося у вересневому і листопадовому числі з 1970 Н. Ж. Матері, головно тут народжені, що посилають дітей до української світлички, мають слушні вимоги до неї. Вони хочуть бачити її на висоті завдань, також вимагають усіх формальностей у її веденні та виконанні всіх вимог, що їх модерна світличка чи зглядно садочок повинні мати, щоб бути виховною установою.

Якщо йдеться про формальності, зв'язані із веденням світлички, то дуже важним є те, щоб світличка, яка сходиться більше як раз на тиждень, мала дозвіл від влади. Це є license, що його видає Social Service, Виховні Комісії Окр. Рад США повинні перевірити ту справу на своїй терені.

Друга справа — великої ваги, це картотека для кожної дитини, на якій є вписані всі дані: 1. ім'я і прізвище, 2. дата народження, 3. ім'я батька і матері, 4. адреса і телефон, 5. адреса і телефон, де батьки працюють, 6. дата останніх лікарських оглядин дитини, 7. адреса лікаря і лікарні на випадок, коли з якоїсь причини потрібно дитину туди завести, очевидно це мусить бути за згодою і підписом батьків. 8. адреса особи і її відношення споріднення до дитини, яку негайно слід повідомити про випадок, коли батьків не можна досягнути.

Крім тих даних на картотеці повинно бути зазначене вписове, як також і місячні оплати.

Вписи до світлички, якщо вона вже існує, слід переводити при закінченні року, щоб маючи на руках дані, на наступний рік могли уложити програму, чи попросити матерів до співпраці. При організації нової світлички вписи слід переводити на перших сходинках батьків, що думають дати свої діти до світлички.

НОВИЙ ПОЧИН

Світлички для дітей, що не знають української мови, щораз більше зацікавлюють Виховні Комісії Окр. Рад США. Звертаються до мене виховні референтки з проханням прислати вказівки, як їх організувати, як їх вести та на підставі яких матеріалів. Загально можно сказати, що це новий почин, який щоправда приймається, але Виховна Референтура не має ще готових матеріалів, як ті лекції вести. Пляни праці світличок є, очевидно, ті самі. Лекції є ведені українською мовою, бож завданням тих світличок є вивчення української мови. Однак, є в підготовці кілька лекцій п-ні Віри Андрушків, що таку світличку вела в Дітроїті, та реферувала цю справу на Конвенції США. У найближчому часі зацікавлені учительки чи виховні референтки дістануть ті матеріали.

При цій нагоді пригадую, що Головна Управа на Річних Зборах перед XVI Конвенцією зобов'язала всі Округи США зорганізувати ще дві світлички без огляду на число вже існуючих. Не всі Округи виконали це зобов'язання. Тому прошу посилити працю в тому напрямі, бо дуже велике число українських дітей не є охоплене українською виховною системою. Це завдання й обов'язок США і ми всі мусимо доложити якнайбільше старань, щоб це завдання гідно виконати. Щастя, Боже, нам усім у тій праці!

Олена Климишин
Виховна Референтка
Головної Управи США

НАШ СПІВАНИК

Співаник для дитячих світличок, що його приготував Виховна Референтура США, вже переглянений і впорядкований. Друкувати його почнеться в листопаді. Складається цей співаник із чотирьох частин: I. Молодша садочкова група, діти у віці 3—4. II. Старша садочкова група, діти у

Про програму навчання і посібники в наступних числах.

Олена Климишин

віці 4—5. III. Підготовча кляса. IV частина — це співи з рухами. Ілюстрації Галини Конопади, ручне писання нот Ляриси Цісарук. Думаємо, що до кінця цього року наші світлички вже дістануть його. Всім, хто послужив своєю радою і працею до його видання — складаємо щире спасибі!

ВІДІЙШЛА ПИСЬМЕННИЦЯ ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА

Часописи принесли сумну вістку, що 16 вересня ц. р. відійшла у вічність на 84-му році життя Олена Цегельська. Покійна працювала як учителька і письменниця. Була співробітницею дитячих журналів „Дзвінок“, „Світ дитини“, „Малі Друзі“, що виходили у Львові. Після переїзду до Америки співпрацювала постійно в журналі „Веселка“ і „Наше Життя“. Вона — авторка гарних оповідань для молоді.

ОПДЛ, якого Покійна була членом-засновником і співробітницею, проголосило збірку на видання її творів, головно „Петрусевої повісти“, що вийшла була друком у Німеччині. Нехай ця маленька згадка на нашій сторінці буде виявом пошани для Покійної, що ціле своє життя працювала для української дитини. Просимо, як можна, слати датки на видання творів до ОПДЛ.

НОВА ДИТЯЧА СВІТЛИЧКА

У жовтні ц. р. 79 Відділ у Бостоні відкрив Дитячу Світличку. Веде її молодша мисткиня Тая Витвицька. Світличка приміщена в парохіяльному домі при укр. католическій церкві.

Тішимось, що число Дитячих Світличок росте. Чекаємо дальших зголошень, а 79 Відділові США бажаємо успіхів у веденні Світлички.

Замовляйте складанки

„УКРАЇНЬСКА ХАТА“

„ГАГІЛКИ“

по 2.00 дол.

OSVITA, 947 Meetinghouse Rd.
Rydal, Pa. 19046

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ МЮНХЕН, НІМЕЧЧИНА

Ділимось сумною вісткою з усім організованим жіноцтвом, що 14 серпня 1971 відійшла у вічність визначна громадська діячка бл. п. **Блянка Баран-Бачинська**. Походила зі священничої родини Гаврисевичів на Золочівщині. Середню освіту здобула у Львові і там же студіювала філософію. У 1918 р. сдружилась із політичним діячем д-ром Степаном Бараном. У розгарі визвольних змагань відтягнулась з Укр. Гал. Армією за Збруч, тоді коли її чоловік був арештований поляками. У Кам'янці Подільському дала почин до засновання Союзу Українок і разом із гуртом жертвених жінок опікувалась раненими, виздоровцями, біженцями. Як голову СУ її покликано на члена Державної Ради з Оленою Одриною, як заступницею. Вийшовши на еміграцію до Відня Блянка Баран продовжувала громадську роботу. Увійшла у склад української делегації на Конгресі Міжнарод. Ліги Миру і Свободи в 1921 р. Там виголосила доповідь „Українці і Союз Народів“. Завдяки виступам українських делегаток вдалося заснувати українську секцію Ліги, де Блянка Баран стала головою. Завдяки її заходом Міжнарод. Ліги Миру і Свободи перевела кілька успішних акцій у користь переслідуваного населення Галичини.

Велика мандрівка запровадила її до Німеччини і тут вона включилася в працю ОУЖ. Очолювала делегатуру в Міттенвальді, Травнштайні й Інгольштадті. Тут зазнала вона життєвого удару, бо помер її другий чоловік д-р Василь Бачинський, з яким вона жила у шасливому подружжі від 1939 р. Згодом Блянка Бачинська переїхала до Мюнхену, де включилася в працю Гол. Управи ОУЖ. З її ініціативи Гол. Управа стала видавати Жіночий Інформаційний Листок (ЖІЛ), що почав виходити в 1961 р. і виходить до тепер.

У похороні цієї громадської діячки взяло участь усе громадянство, а передусім членки ОУЖ. З жалем попрощали в ній громад-

ську провідницю, що відзначилася своєю особистістю в українському жіночому рухові.

Ред. Колегія Н. Ж.

ДІТРОЙТ, МИШ.

З великим жалем повідомляємо наше членство, що в січні 1971 р. відійшла у вічність бл. п. **Анна Торбі**, членка нашого Відділу. Походила з Зах. України. Була доволі гнівною членкою нашого Відділу і за її добру і жертвенну владчу її членки дуже любили. Покинула у смутку чоловіка і дві дочки.

Похоронна відправа відбулася в Церкві св. Михаїла у Дірборні, де о. Прокопович попрощав Покійну як добру парафіянку. Членки Відділу віддали їй останню прислугу і взяли численну участь із відзнаками у похороні. Над домовиною попрощала Покійну голова Ксеня Палер.

Вічна їй пам'ять!

Управа 23 Відділу СУА
ім. Ольги Басараб

**

Ділимось сумною вісткою з членством СУА, що 13. серпня 1971 р. по довшій недужі упокоїлася бл. п. **Марія Форись Сеньків** на 80-му році життя. Походила з с. Якимів, пов. Камінка Струмилева. Молодою дівчиною прибула до Америки і в Дітройті одружилася з Іваном Форисем. Подружжя виховало сина Івана і дочку Бориславу. Повдовівши Марія Форись вийшла удруге заміж за Василя Сенькова та вневдовзі знов стала вдовою.

Бл. п. Марія Форись-Сеньків була головою Відділу і причинилася до його розвитку. Похоронна відправа відбулася в Церкві Матері Божої, де Службу Богу і панахиду відправив о. Лазар. Членки Відділу взяли численну участь з відзнаками у похороні. Над домовиною попрощала Покійну від членок Відділу голова Ксеня Палер.

Управа 23 Відділу СУА
ім. Ольги Басараб

Леся Українка:

Де тее слово крилате,
Де тії струни, де голос потужний,
Щоб заспівали про це лихоліття,
Щастям і горем багате?

БРОНКС, Н. Й.

Ділимось сумною вісткою з членством СУА, що 27 січня 1971 р. відійшла у вічність наша членка бл. п. **Дора Дуда** родом Козачук. Вона походила з с. Семенів, пов. Тереховля, а до Америки приїхала в 1911 р. Незабаром вийшла заміж за Федя Дуду. Виховала четверо дітей, три дочки й одного сина. Коли діти вже покінчили середні школи, повдовіла.

До нашого Відділу вступила у 1940 р. Брала живу участь у його праці і була загальною люблена. У 1969 р. почала хворіти на серце і щораз рідше приходила на сходи. Нагло покинула цей світ, полишивши у смутку дочок, сина і 7 унуків. Нехай земля їй буде пером!

Управа 8 Відділу СУА

Замість квітів

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. Анни Заброської, матері Олександра й Ольги, складають по 10 доларів на Фонд Бабусі

Інж. Орест і Ореста Клюфаси
Мгр. Еміль і Ліна Басюки
Шикаго, Ілл.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могили бл. п. Олени Яремко і її матері бл. п. Катерини Козак складаємо 5 дол. на прес. фонд Нашого Життя, а родині Покійних висловлюємо щире співчуття

Ольга й Юліян Муссаковські
Ірвінгтон, Н. Дж.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Калини Деркач складаємо 10 дол. на Фонд „Мати й Дитина“, а всій родині висловлюємо щире співчуття.

Микола і М. Федіяки, Де Мотте

В ПАМ'ЯТЬ бл. п. Олени Цегельської, що відійшла у вічність, складаю 5 дол. на прес. фонд Н. Життя

Софія Голь, Вормінстер

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу бл. п. Ольги Квасниці, незабутньої приятельки і співробітниці 71 Відділу СУА в Джерзі Сіті й матері дочко-пластунок, складаємо 10 доларів на ОПДЛ, а рідні Покійної висловлюємо щире співчуття

Марія Білозор
Оксана Коропецька
Муреставн

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ДВАДЦЯТЬТРЕТІЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО ОДИНАДЦЯТЕ

НАША АКЦІЯ ОБОРОНИ

Управа та членство СФУЖО постійно стежать за подіями в Україні та відповідно до обставин реагують на явища явного переслідування людини й заперечення її людських прав, проречисто гарантованих їй Деклярацією Прав Людини О. Н.

Згідно з останніми, доступними нам відомостями, окремої інтервенції вимагає справа довготривалого ув'язнення українських жінок — в'язнів.

Є це жінки, засуджені на 25-літній незаконний речинець ув'язнення.

Катерина Зарицька, що відбула вже 25 років ув'язнення і якій грозить повторний процес; Дарія Гусяк, що також пробула в ув'язненні понад 20 років, і Марія Пальчак, засуджена на 25 років.

Управа СФУЖО виготовляє меморандум, спрямований до ОН (Комісії Прав Людини). Головними аргументами в обороні засуджених є твердження:

1. Найвищим терміном засуду згідно з Советським Карним Кодексом є 15 літ ув'язнення.

2. Воєнні злочинці засуджені на Нюрнберзькому суді не пробувають в ув'язненні довше, як 20 років. Після цього терміну їх звільняють.

3. Остерігаємо проти можливого запланованого советського владою поновного процесу проти Катрі Зарицької, що при слабому стані здоров'я відбуває останні роки її нелюдського засуду. Апелюємо до ОН, щоб не допустити до поновного процесу Катрі Зарицької.

В подібних акціях оборони України СФУЖО має завжди повну підтримку свого членства.

Імпреза, проведена силами двох Відділів — це тісний лучник між ними.

У річницю смерти Алли Горської

У глибокій пошані до однієї з найкращих дочок сучасної України сл. п. Алли Горської, визначної мисткині, активної громадянки-патріотки, що згинула з ворожої руки окупанта дня 28. листопада 1970 р. у Василькові біля Києва, — звертаємось до нашого українського жіноцтва і всієї нашої громади з палким закликком віддати особливу шану Покійній— борцеві за найвищий ідеал свободи, потоптаний у рідній Україні.

Сл. п. Алла Горська виявила велику духову стійкість, принциповість і відвагу в обличчі умов терору духа під советським режимом. За її героїську поставу супроти ворожих намагань зламати її, кероване Московскою КГБ підступно довело до її смерти. Відчуваючи спільність ідеалів з покійною Аллою Горською та сповнені подиву до неї — визнаємо її принципову поставу героїчною.

І тому звертаємось до проводу і членства українських жіночих організацій у вільному світі — вшанувати річницю трагічної смерти Алли Горської, борця за волю України і жертву терору московського окупанта. Тому проголошуємо час між днем смерти і похороном цієї Героїні Духа, а саме — неділі 28. листопада і 4. грудня 1971 р. жалобними днями українського жіноцтва. Пропонуємо проводові і членству українських жіночих організацій в тому часі провести ввечері Панахиду за душу Покійної, по змозі з обходом із свічками кругом церкви, а жалобні сходи відділів організацій присвятити її пам'яті, як символів тих жінок, що за свої патріотичні почування і погляди караються в московській неволі.

Загал українського жіноцтва і громадянства просимо взяти участь у жалобних Богослуженнях і підкреслити цією участю пошану для борців українського народу і живучість української визвольної ідеї.

Ми переконані, що наша увага до героїчної боротьби на Батьківщині додає сили борцям і допомагає їм у важкому змаганні. Тому не відмежовуймо себе від участі у вияві нашої прихильності й пошани борцям України.

Філадельфія, жовтень 1971 р.

У П Р А В А

Світової Федерації Жіночих Організацій

П-ні Ольга Пеленська
Mrs. Olha Pelenska was celebrated
by the Ukrainian Women's Association
in Munich, Germany.

З НАГОДИ 70-ЛІТТЯ

Є громадські діячки, що не виступають із промовами та не проводять численними зборами. Але їх постать широко відома в громаді. Бо їх хата відкрита для кожної людини, що потребує поради чи підтримки, а добре слово чи усмішка вітають кожного. Обов'язкова громадська постава й жертвенність цінують кожен їх крок.

У вересні 1971 р. Об'єднання Українських Жінок у Німеччині вшанувало таку свою членку з нагоди її 70-ліття. Ольга Пеленська — а це про неї мова — не сподівалась такої сердечної уваги з боку ОУЖ, як і дівочого хору „Діброва“. У своїй скромності вона не відчуває свого впливу на громаду, що віддячилась їй за материнські прикмети її душі.

Ольга Пеленська народилась у Комарні в 1901 р., як сама пише, в міщанській родині. Її батько був урядником Каси Задаткової, а пізніше Українбанку. В 1921 р. закінчила гімназію СС. Василянок у Львові. Тоді записалась на Український Тайний Університет (медицину) і з того часу зберігає індекс та спільну з професорами групову знімку. В 1929 році одружилась з інж. Дем'яном Пеленським, що теж був студентом того ж університету, а пізніше закінчив Вищу Технічну Школу в Данцігу.

У 1935-39 рр. допомагала чоловікові у веденні хемічної виробі „Мота“. Це був час розвитку молодого українського промислу, що завдяки до-

цільній настанові нашого проводу й дисципліні народніх мас — здобував собі ґрунт. Та з вибухом війни треба було залишити нове підприємство та йти на еміграцію. Здається, що від тієї хвилини вже не було постійного осідку й планування. Але в часі еміграції Ольга Пеленська зрозуміла, що перебуваючи поза Батьківщиною, треба тим більше плекати культурні цінності, що нам дісталися від наших предків. Усе життя вона любила українську вишивку, а тепер розвинула її до майстерності. Її намаганням стало — передати це вміння молодому поколінню. Вона любила і розумілася на обрядовому печиві, отже почала ширити зацікавлення для тієї галузі нашого народнього побуту.

Разом із тим не минало її громадське навантаження. Коли через здоровий стан чоловіка подружжя не виїхало за океан, Ольга Пеленська включилась всеціло у працю ОУЖ. Була якийсь час членом Гол. Управи, а від 1954 до 1963 рр. очолювала Відділ ОУЖ в оселі Мюнхен-Мозах. Це було 9 нелегких літ, в яких вона своєю сердечною поставою лагодила зневіру залишенців. Під її опікою знаходилися — школа українознавства і садок, що його спонзором був 28 Відділ СВА. Коли зліквідовано осе-

лю Мозах, вона знов увійшла в склад Гол. Управи ОУЖ.

У травні 1967 р. зустрів Ольгу Пеленську важкий удар долі через смерть її чоловіка. Це горе приголомшило її. Та незабаром обізвалась її жертвенна вдача. Адже наше поселення потребувало її доброго слова, її мистецького вміння. І вона почала вчити дівчаток в українському інтернаті вишивати, а в часі пластового табору провела показ обрядового печива. А перед святами вона завжди пам'ятає, що треба обділити стареньких у захисті кутею чи паскою.

Завдяки Ользі Пеленській появились на українських весіллях короваї, дивні, шишки, пташки. Це ще один її вклад у побут українського поселення Німеччини.

У 70-ліття цієї громадської постаті приєднуємось до побажань ОУЖ для пані Ольги Пеленської і бажаємо якнайдовше продовжувати цю працю.

ПОЖЕРТВИ НА СКВУ

З початком громадського року Відділу СВА почали вплачувати свої пожертви на фінансування праці Секретаріату Світового Конгресу Вільних Українців. Першим заплатив свою пожертву 28 Відділ СВА з Ньюарку в сумі 20 дол. Щира дяка за те!

ХІІ. Літературний Конкурс СФУЖО

Дванадцятий Літературний Конкурс СФУЖО, проголошений Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій і уфундований Марусею Бек, радною міста Дітройту, що мав за тему оповідання для дітей, закінчився постановою Літературного Жюрі на засіданні 9 вересня 1971 р. у Вінніпегу.

Літературне Жюрі в складі — д-р Борислав Білаш, Іванна Качор і Віра Марчук — розглянуло твори 13 авторок і признало нагороди й відзначення, як слідує:

Першу нагороду в висоті 100 дол. з літератури для дітей старшого віку призначено за оповідання „КАМ'ЯНА МУШЛЯ“, якої авторкою по відкритті конверти виявилась Леся Бризгун-Шанта з Торонто. Другу рівнорядну нагороду за літературу для дітей нижчого віку розділено по половині за два твори. Перша з них припала за оповідання „ДВА ПРИЯТЕЛІ“, авторкою якого є Ірина Лаврівська з Бофало, а друга за оповідання „УКРАЇНКА Я МАЛЕНЬКА“, якою авторкою є Ганна Черинь із Шикаго.

Окрім повищих нагород відзначено ще оповідання:

Марія Жижка, Кембрідж „Топсі“

Віра Костецька, Порт Кредіт „Добре діло“.

У своїй оцінці Літ. Жюрі брало до уваги не тільки літературну вартість твору, але руководилось також тим, наскільки твір відповідає своєю мовою і тематикою для дітей молодшого і старшого віку. Тому залишились між ненагородженими деякі оповідання повної літературної вартості, що своєю тематикою чи стилем виявились затрудними. Інші твори, хоч меншої літературної вартості, тематикою і стилем відповідали б потребам дитячої літератури, якщо б їх дано до мовної редакції. Жюрі заохочує учасників Конкурсу до дальшої праці в ділянці дитячої літератури.

Д-Р БОРИСЛАВ Н. БІЛАШ ІВАННА КАЧОР ВІРА МАРЧУК

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXVIII.

NOVEMBER-DECEMBER, 1971

No. 9

Remember in This Season . . .

In this joyous holiday we remember all our loved ones, whether it be with a gift or a single greeting card. For those members of our families and friends who are no longer with us we offer Masses and prayers. In the true spirit of Christmas we show our love and appreciation to all with whom we have shared life's joys and sorrows.

But it is also important that we remember at this time individuals who are not members of our families and who are not included in our circle of friends and associates. These are people, chiefly women, who have no families, who are alone and friendless. And there are also those whom fate has deprived of life's greatest blessing — freedom. These individuals are destined to spend Christmas alone, far from their loved ones.

Three Ukrainian women serving their sentences in far-away Mordovia, SSSR come particularly to mind. Katria Zarycka, Daria Husiak and Maria Palchak have spent over 20 years in prison for the "crime" of having served as nurses with the Ukrainian Insurgent Army. For aiding their fellow men they

were sentenced to serve long and harsh prison terms. And although numerous efforts have been made to secure their release, they have not been freed and Katria Zarycka is threaten-

ed with a renewal of her sentence.

We do not know all the details of their arrest. In the late 1940's when the Ukrainian Insurgent Army was fighting for Ukraine's

BOH-SYA RAZHDAYE — CHTO-ZH HO MOZHE ZNATY?

God Incarnating — Who can know such wonder?
His name is Jesus — Mary is His Mother,
Angels hover mystified.
Awed by Presence of Christ Child,
Donkeys tremble in great fright,
Cattle watch the wondrous sight,
Shepherds humbly kneeling —
God revealed they're seeing
Present, present, present, presently!

The Virgin Mother is joyously singing,
Angelic chorus all around them ringing.
Angels hover mystified
Awed by Presence of Christ Child,
Donkeys tremble in great fright,
Cattle watch the wondrous sight,
Shepherds humbly kneeling —
God revealed they're seeing
Present, present, present, presently!

Translated from Ukrainian by Tetiana Shevchuk

Headquarter News

A Guest Evening for new members will mark the conclusion of this year's membership drive. It will be prepared by our Membership Committee chairman and a commission of local Branch chairmen.

New members will have the opportunity to meet the UNWLA membership in a friendly and informal manner and to see a special program prepared for them.

A. Volker

To mark the 100th anniversary of Ahatanhel Krymsky (1871-1942) we are sending out materials designed to acquaint our membership with the life and work of this remarkable man.

The materials will consist of a biography, a selection of his poetry, and the introduction to his study "A History of Turkey" which, in part, tells the story of Ukrainian women who were captured by Turkish slave-traders and sold into harems. One of these slaves was Roxolana, who became the favorite wife of Sultan Suleiman the Magnificent.

We are also working on an annotated bibliography of English language publications about Ukraine and Ukrainian literary works which have been translated into English. This bibliography will be designed especially

freedom, these women served with the Ukrainian partisan forces as medical nurses. They were arrested as "enemies of the state" and sentenced to long prison terms. All suffered heavy interrogation and the inhuman harshness of the Soviet labor camps. Visits from relatives are limited to one per year and the receiving of mail and packages is almost non-existent. They are getting on in years and are destined to meet old age with sick and broken bodies.

Let us remember them in this Christmas season! They gave their most precious gift — freedom — in order that we may live free.

for our bilingual Branches to enable them to use it as an aid in establishing Book Clubs.

L. Volynets

A large part of UNWLA activities is concerned with various folk art exhibits. Unfortunately, due primarily to a lack of materials, these exhibits do not always present Ukrainian folk art to its best advantage.

To solve this problem, the Ukrainian Folk Art Museum in New York City is planning to form a so-called "traveling exhibit." Well-known professional artists and folk art specialists will act as consultants for the preparation of this exhibit which will include such original examples of Ukrainian folk art as embroideries, hand-woven materials, ceramics, wood sculpture, art objects fashioned from metal and leather, and Easter eggs. The exhibit will also include slides of rare art objects which are unavailable for exhibit and magnetic tapes of Ukrainian folk and ritual songs.

The exhibit will be available to all UNWLA Branches and should prove useful for presentation with American groups.

S. Gerulak

Summer excursions outside the city are behind us now and the oncoming long winter days can be dreary. They can be spent very pleasantly and profitably, however, if we remember that this is the ideal time of year to sponsor various adult learning courses. Every locale has someone who is an outstanding cook, or decorator, or seamstress or ceramist. Perhaps your Branch has such an expert. Don't hesitate to ask such persons if they would be willing to conduct a course in their special field. Turnout for such courses have been surprisingly large, for they are a pleasant way of learning a new skill or improving on an old one. Try one in your area.

I. Kashubynska

Social service to the aged, especially the handicapped and chronically ill, is in a very sorry state in our communities. Aged men and women, many of whom raised their children and often grandchildren as well who helped to build our communities, our schools and parishes, are often left alone in their time of greatest need to get along as best they can.

It is the responsibility of our Regional and Branch Social Welfare chairmen to organize volunteers to help the aged members of our communities. A well-organized effort will bring the greatest measure of help to the elderly with the least degree of effort on the part of our membership.

T. Savycka

A NEW REFERENCE BOOK

Among the reference books one finds in the big libraries there are also short biographies of famous women. Unfortunately, outstanding Ukrainian women are never included. And if a famous singer or painter of Ukrainian descent is mentioned, she is always registered as being Russian.

Therefore the XVI Convention of UNWLA decided to compile a new reference book of outstanding Ukrainian women. An editorial board under the leadership of Mrs. Luba Volynets, our Cultural Chairman, was established. It has already begun its work collecting information about Ukrainian artists, scholars and social leaders.

The reference book is expected to be completed in time to make the 50th anniversary of the Ukrainian National Women's League in 1975.

SENIOR CITIZENS CLUB

Mrs. Teodozia Savycka, UNWLA's new Social Welfare chairman, has planned the organization of Senior Citizens Clubs as auxiliary groups to UNWLA Branches. The Clubs would include older men and women for purposes of sharing common interests and recreation.

ENGLISH ARTICLES IN 1971

BOOK REVIEW	
No.	p.
Goldelman, Solomon I.: Jewish National Autonomy in Ukraine 1917—20	6 28
M. I. Mandryka: History of Ukrainian Literature in Canada	3 28

EDITORIALS	
L. Burachynska: A Word from the President	7 17
A 100th Birthday	3 26
MZO: Ukraine and UNESCO On the Threshold of 1971 ...	2 26
Remember in this Season ..	1 28
A. Riznyk: A Word from the Vice-President	9 21
Sparks in the Darkness	8 25
Understanding the Problem ..	4 26
UNWLA Convention	6 26
	5 26

FEATURES	
Alpha Xi Delta Fraternity ..	3 27
A Great Loss (Alla Horska)	8 26
I. Oleksiuk: My Son Will Speak Ukrainian First ...	8 26
St. Olga's Institute in Brazil	5 28
MZO: Pre-school Education	1 26
MZO: Pioneer Dies	2 27
I.R.: A Vicious Cycle	7 18
M. Slaby, An Exciting Musical Experience	7 23
A. Volker Receives Award ..	1 27

POETRY	
B. Krawciw: xxx	6 26
V. Rich: Bandurist	7 17
O. Teliha: xxxxx	8 25
L. Ukrainka: Settina	1 26
L. Ukrainka: Sing, O My Song	2 26
L. Ukrainka: My Burning Heart	3 26
L. Ukrainka: Fah	4 26
L. Ukrainka: Contra Spem Spero	5 26

RECIPES	
Apple Sponge Cake Roll	
Cheese Cake	3 28
Chicken Livers	2 27
Crusty	1 28
Coffee Cake	6 28
Date Cake	4 28
Easter Paska	2 28
Eggplant Relish	8 27
Herring and Mushrooms ...	9 23
Lemon Cookies	5 28
Piquant Beets	9 23
Roast Beef in Mushroom Sauce	3 28

UNWLA ACTIVITY		No.	p.
Convention Committee News M.D.: UNWLA International Event		-	27
M. Dushnyek: Public Relations for UNWLA		5	27
Headquarters News		4	27
In Defense of Ukrainian Folk Art		9	23
Junior Branches Conference		3	26
Our Convention		6	28
Our Delegates at the GFWC Convention		2	26
Branch 14		6	28
Branch 32		3	27
Branch 72		1	28
Branch 85 ... No. 2, p. 28, No. 6, p. 27, No. 7, p. 18		8	27

UKRAINIAN DISHES	
Herring and Mushrooms in Cream Sauce	
In some regions of Ukraine this dish is included in the menu of the traditional Christmas Eve supper, but the cream is omitted and butter is replaced with oil.	

- 1 salt herring
- 1 tablespoon grated onion
- 2 tablespoons butter or cooking oil
- 2 cups sliced mushrooms
- 2 tablespoons flour
- 1 tablespoon butter or cooking oil
- 1 cup water or vegetable stock
- 3 tablespoons sour cream

Wash the herring and soak in cold water for 24 hours, changing the water several times. Dry the fish with paper towels, skin it and remove the bones. Soak the cleaned fillets in milk for 1 to 2 hours. Drain, pat dry and cut the fillets into 1 inch pices. Cook the onion in butter until tender. Add the mushrooms and cook, stirring frequently, for about 5 minutes. In another pan brown flour lightly in butter or oil. Add the water or vegetable stock gradually, stirring constantly, until the sauce boils, stir in the cream, mushrooms and herring. Simmer for 10 minutes to blend the flavors. Serve with sauerkraut varenyky or buckwheat kasha holubtsi.

(Mrs. A. Skorobohach,
Saskatoon)

Piquant Beets	
2 cups diced cooked beets	
1 tablespoon flour	
1 tablespoon or more sugar	
½ teaspoon salt	
pepper	
¼ cup water	
¼ cup mild vinegar or lemon juice	
2 tablespoons butter	

Cut off the stems 1 inch above the beets, but leave the roots intact. Wash the beets thoroughly. Cook in boiling water, covered with a tight-fitting lid, until tender. The beets are done when they can be easily pierced with a fork. Drain the beets, cover with cold water, and slip off the skins.

Mix the flour, sugar, salt and pepper with the water and vinegar or lemon juice to a smooth paste. Cook this sauce, stirring constantly, until it is thick. Add the beets and butter. Cover and simmer for a few minutes to blend the flavors.

From the book "Traditional Ukrainian Cookery" by
Savela Stechishin

A NEW COOK BOOK
The UNWLA has published Zenovia Terlecka's "Ukrainian foods" which includes 373 recipes from Western Ukraine. The Ukrainian-language cook book is richly illustrated.

Mrs. Terlecka, a UNWLA member from Philadelphia, is a noted authority on Ukrainian foods and their preparation.

CULINARY TERMS

We are continuing with our glossary of Ukrainian culinary terms.

Boston baked beans — запікана квасоля бостонським способом.

Boston baked bread — бостонський разовий хліб.

Bouillon — бульйон, прозорий вивар із м'яса, гродини.

Bouillon cube — бульйонний екстракт.

Bourbon whiskey — американська горілка „Бурбон“ (з кукурудзи).

Bowl — миска, чаша.

Braid — довга плетена булка.

У НАШІЙ ХАТІ

Грина Кашубинська

Показ Різдвяного стола

скатеркою. Наложити все, як на першому столі за винятком холодних страв, а подати тільки теплі, як борщ із вушками, голубці з рижу й каш, вареники з капустою, картоплею, сливками, млинці, риба смажена і печена, пампушки з олією.

Стіл третій. На білу скатерку наложити квадратну вишивану серветку. Сіно можна покласти між скатерку і серветку або на серветку, а на ньому колач. Тут примістити солодке — вертуту (струдель) із яблуками або маком, кисіль.

Стіл четвертий. Накритий так, як лишаємо стіл по вечері. Знов вишивана скатерка, по середині на сіні три колачі, один на одному. Якщо хтось хотів би виконати їх, то знайде їх опис у куховарській книжці Савелі Стечишин "Ukrainian Traditional Cookery" на ст. 320. Її можна дістати в кожній українській книгарні. На столі залишаються — колач на сіні, яблука, горіхи, трійця, свічка, свячена вода і колосся. Є одне порожнє накриття з кусником проскурки, а біля нього кутя й узвар (обрядові страви).

Кожен стіл пояснювали дві пані. Поступ може бути різний. 1. Всі речі стоять на близькому столику. Одна з пань поволі накриває, а друга пояснює. 2. Стіл уже накритий. Одна пані підносить кожну річ, а друга пояснює. Кераміку треба підбирати дуже старанно (трійця, глечик, дзбаночок). Найкраще, щоб були одного роду: — гуцульська або трипільська.

Окрім того мали ми на окремому столику у великій керамічній вазі добрий сніп пшениці, а на кількох столах були уложені на тарілочках Різдвяні страви, що їх кожен міг покуштувати. Окре-

мо подавали ми каву з Різдвяним печивом — маківником і медяником.

У такий спосіб ми продемонстрували не тільки весь склад 12 Різдвяних страв, але також обрядове подання їх. Це все було пов'язане з нашим народним мистецтвом — вишивкою і керамікою.

Страви можна приготувати тиждень-два перед тим і заморозити. Рибу можна почистити, легко посолити і заморозити, мати готову до вжитку. Це дуже заощадить праці в останній хвилині.

Дуже бажано мати на такій імпрезі відбитки приписів. Відвідувачі радо закуплять їх. А все при тому западе їм у пам'ять, що бачили щось оригінальне і це було українське.

Куховарські назви

Сир — продукт зсідання молока.

1. Сир кислomолочний витворюється самозквашуванням свіжого молока або заквашуванням пастеризованого молока кислomолочними бактеріями. Це такі види сиру:

Сир свіжий (поль. twarog, рос. творог) — cottage cheese.

Сир відгнічений — farmer cheese.

Сир вершковий, сметанковий, ситий — cream cheese.

Сир пісний, із збираного молока — skim milk cheese.

Сир із сметаною — creamed cheese.

2. Сир гляганий, сичуговий, солодкий, витворюється заквашуванням молока ферментом шлунка телячого або ягнячого (гляг). Наприклад, сир швейцарський, голландський, бриндзя тощо.

Сирівець — хлібний квас, сирівецький (борщ). Н. Ч.

Не раз вимагають Відділи моєї поради відносно влаштування показу Різдвяного стола. Дуже часто мають нагоду продемонструвати це в американському середовищі, а не знають, як узятися за те. Адже саме накривання стола пов'язане з нашою обрядовістю і її треба теж пояснити. А що вже говорити про страви й порядок, у якому вони подаються!

Тут хочу описати імпрезу, що її вдалось мені зорганізувати в українській католицькій школі на Пармі у 1966 р. Ми провели її у формі чотирьох столів, застелених у різних стадіях Свят-Вечора.

Стіл перший. На білу скатерку наложена поздовж довга, вишивана доріжка. На середині сіно, а поверх нього довгий плетений колач (підстава плетена втрое, а верх удвое). У сіні три яблука, волоські і ліскові горішки. На столі — трійця із свічками, колосся у керамічному глечичку, свічка, сповита синьо-жовтою стрічкою з чорною смужкою, свячена вода у маленькому дзбаночку. На тарілках — просфора з медом, кутя, узвар, холодні риби (холодець, з помідорами, фарширована), салатка з вареної горідини (вінігрет), оселедці поволинськи, мариновані, пірижки з капустою, борщ з вушками.

Стіл другий. Можна накрити йнакше, наприклад вишиваною

Українська ВИШИВКА

Вишивка в нашому вбранні

Щораз більше зустрічаємо спроб примінити в нашому вбранні вишивку або тканину. В попередньому числі подали ми зразки свиток, що тепер популярні в Україні. А наше поселення також дуже вдало в тому напрямку експериментує.

Сукня з української тканини

Вовняна тканина з декоративним тканим узором, привезена з України, перетворилася в елегантний модель. За підставу крою взято проєкт із паризького журналу „Vog“ ч. 1947. Тканина ясносірої краски творить гладкий станок. Зпереду і ззаду вміщує трикутник із тканими смугами в різних відтінках. До того декоративні гудзики відповідного кольору.

П-ні Олена Назар із Брукліну пошила собі сукню з узористої тканини з України

A Vogue dress with a front and a back V-shaped inset. Light gray wool with Ukrainian designs.

Свитка з Сокальщини

Жіноча свитка з сірого сукна. Скроєна до стану, сягає до половини стег-

П-на Віра Панчак із Клівленду зладила собі комплет на зразок свитки з Сокальщини

A woolen jacket designed after the style of an overcoat of a Ukrainian folk costume.

на. Прикрашена лямівкою з чорного сукна. Коміра немає, а тільки обвідка з того ж чорного сукна. Рукав викінчений дудою з чорного сукна. Свитка має наложені кишені з декоративною прикрасою.

Для комплету свитка має чорну спідничку і штани. Чорні чобітки.

Комплет для дівчинки

Жакетик і суконка з кремового сукна. Поли жакетика і рукави обведені вузькою вишивкою. Кольори можуть бути довільні, але найкраще примінити веселу яворівську скалю — жовте, помаранчеве і червоне. З ниток тнх самих кольорів скручений шнурок. Жакетик на підшивці.

Мала Христя Рабій з Ютіки в гарно вишитому жакетнку

White woolen jacket for a 5-year-old girl.

Замовляйте АЛЬБОМИ ВЗОРІВ Українські Народні Вишивки

Видання СУА

Серія 3 і 4

Десять таблиць узорів
Ціна 2 дол. за 1 альбом
Замовляти в Централі СУА

Свят-Вечір у Колодяжному

У минулому числі Н. Ж. ми поговорили з Ізидорою Петрівною Борисовою на тему харчування в її родинному домі. З її спогадів удалося відтворити кілька приписів. А тепер хотілось би побувати в Колодяжному на Свят-Вечорі. Як відзначували це родинне свято? Які там подавали страви на святочний стіл?

Ізидора Петрівна охоче розкажує. Святочний стіл у Колодяжному не відрізнявся від інших. Подібно, як там, застелювали його й подавали страви в усіх інтелігентних домах в Україні. Можливо, що було щось таке притаманне їх родині, що обов'язково мусіло бути, а не завжди траплялося в інших. Наприклад — пісні піріжки з рибною начинкою. Бо ж піріжків було багато — з капустою, цибулею, маком. А з рибною начинкою це вже було їх питоме. Їх любили батько і Леся.

Інші страви небагато відрізнялись. Борщ варили так, як у баби Лизавети (гл. Н. Ж., ч. 7, 1971) тільки замість м'яса головним складником була риба. Додавали також сушених грибів, що їх було на Поліссі дуже багато.

Дуже важливою стравою Різдяного стола була риба. У саджавці в Колодяжному водилися в'юни, однаке на свята спеціально спроваджувалася шука й короп. Рибу подавали в кількох видах, а найкраще, як холодець. Любили також смажену чи фаршировану.

Також пекли на Свят-Вечір вертуту з яблуками або з маком. Робили її зі листкованого (струдлевого) тіста, а покапували соняшниковою олією. Дехто оспорює, що це не українська страва. Але Ізидора Петрівна пам'ятала її ще у своєї бабуні Лизавети Драгоманової. А вона міцно придержувалася давніх звичаїв.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

Піріжки з рибною начинкою

На розчину: 1 горнятко борошна (муки), 1 горнятко літньої води, $\frac{1}{4}$ унції дріжджів.

На тісто: 3 горнятка борошна.

На начинку: $\frac{1}{4}$ фунта вареної риби, 1 горнятко риж, 1 цибулина, 1 ложка олії (оливи).

Зладити розчину з борошна, води і дріжджів. Посолити і поставити в теплі, щоб зійшло. Коли підійде, досипати решту борошна і місити на стільниці. Повинно бути таке густе, як на хліб. Коли почне відставати від руки, поставити в теплі, щоб підійшло. Коли вже виросте, посипати стільницю борошном, перемісити тісто ще раз і розкачати його на палець завгрубшки. Покроїти на прямокутники і накладати на них начинку. Завинути тісто і виложити на лист (бляху), посипану борошном. Нехай постоять ще одну годину. Тоді всунути до печі на 325 ст. на пів або $\frac{3}{4}$ год.

Начинка: Зварити риж. Посікти рибу і посолити. Присмажити цибулю на олії, а на тому всмажити рибу. Коли прохолоне, вимішати з рижом.

Шука начинювана

3—4 ф. шупака, закришка, 1 помідор. На начинку м'ясо з риби, 2 білки, 2 сухі булки, 3 цибулини, сіль, перець, мушкатний горіх, 2 ложки олії (оливи), 1 ложка пшеничних крупок.

Рибу посолити, відтяти плетви і хвіст, сполокати і надрізати шкіру довкруги голови. Відвинути і відділяючи гострим ножиком від м'яса — стягнути. При хвості відтяти її від тулуба. Коли шкіра десь пошкоджена — зашити. Рибне м'ясо стягнути з костей. Голову, хребет, закришку і спеції приставити з водою і варити біля пів години, щоб був вивар. Відцідити й посолити до смаку. Зладити начинку; намочити булки у воді (без шкірки) і витиснути з води. Покришити цибулю і тушкувати на олії. М'ясо посікти і вимісити до-

бре з булкою і цибулею, додаючи білки, перець, пшеничні крупки і 3 ложки води. Начинка повинна бути пухка. Наповнити тією начинкою щучу шкіру, зашити, завинути у мокру серветку або воскований папір і вложити до посудини. Залляти теплим виваром. Поступово підогріти і варити біля однієї години. Коли риба зварена — вийняти її з посудини, розвинути з серветки чи паперу і зсунути на полумисок. Покроїти в скибки на палець завгрубшки. Прибрати галузками зеленої петрушки і кружальцями помідорів.

Подавати з картоплями і помідоровою підливою (без сметани).

Вертуга з яблуками

На тісто: 1 горнятко борошна (муки), сіль.

Начинка: $\frac{1}{4}$ ф яблук, цукру до смаку, 2 ложки тертих сухариків, 1 ложка цукру-пудри, 2 ложки соняшникової олії.

З борошна, літньої води і солі замісити тісто, м'якше, як на вареники. Вимісити його дуже дбайливо, а потім вбивати його до стільниці, аж на ньому покажуться пухирці. Прикрити теплою мискою і лишити на годину. Кухонний стіл накрити чистою скатеркою, підложити по середині тарілку горі дном. Посипати скатерку борошном. Тісто трохи розкачати і покласти на перевернену тарілку, а тоді пальцями почати його розтягати. Пальці треба часто посипувати борошном, щоб тісто не приліплювалось. Що тонше витягнеться тісто, то печиво смачніше. Коли вже витягнеться, тоді лишити на пів години, щоб тісто підсохло. Але вважати, щоб зовсім не висхло, бо не буде звиватися. Тоді приладити начинку. Яблука почистити, пошаткувати і поцукрувати до смаку. Тісто скропити соняшниковою олією, наложити рівно яблука і посипати тертими сухариками. Обтяти грубіші краї тіста, бо від того може постати закалець. Тепер звивати тісто з начинкою доволі тісно у вертуту, помагаючи собі скатеркою (а не рукою!). Зісунути зі скатерки на лист (бляху), посипаний борошном. Всунути до гарячої печі на 300 ст. і пекти 20-30 хвилин. Покроїти на кусні і посипати цукром-пудром.

Наша Ялинка

(Рисувала Марійка Винницька)

Наші підприємчиві членки 12 Відділу СУА в Клівленді дбають не тільки про дитячі іграшки на Базарі. Вони

Паяцик

For our Christmas tree:
A face of a clown made from an empty egg shell.

подумали й про ялинку, оцю найкращу мрію їхніх діток. Чому не подбати про прикраси для неї? Щоб вони мали свою окрему нотку.

1. **Ланцюжки** з соломки і бібулки. Як матеріал потрібна — кольорова соломка і гладкий кольоровий папір-бібулка (не брати морщеної!). Обдумати, який кольоровий ефект хочемо досягнути. Недобре, щоб ланцюжок був надто пестрий, краще утримати його в одному тоні — жовто-помаранчевому, рожево-червоному, срібно-синьому. Зелених відтінків слід уникати.

Поступ роботи: Наложити на собі кілька аркушів бібулки (стільки, скільки ножиці можуть втяти) і витинати кружочки проміру 1 інча. На квітку вживати 3—4 кружки. Їх треба затяти в 4—5 місцях і потягнути ножем від середини назовні, а тоді протяті місця закрутяться, як пелюстки.

Коли вже матимемо досить квіток із бібулки, тоді взяти довгу іглу й міцну білу нитку. Пересилити нитку через соломку, квітку, знов соломку і знов квітку і т. д. Можна додати також коралики, що дуже прикрашують. З обох кінців ланцюжка прикріпити дротяний гачок, щоб було легко

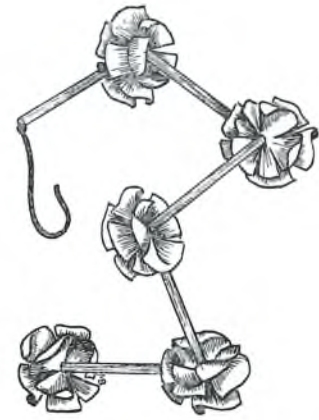
повісити його на ялинку. Довжина ланцюжка така, щоб обняла ялинку раз.

2. **Паяцик.** Як матеріал потрібна вудка шкаралува з яйця і різнокольорова гладка бібулка.

Поступ роботи: З кольорової бібулки зложеної подвійно або потрійно, скрутити шапку-трубку. Стягти кінчик і вложити туди кутасик із бібулки. Обв'язати його ниткою, яка водночас послужить нам за петлю до повішення паяцика на ялинку. Приклеїти шапочку на вужчий кінець яйця. Тепер зладити комір паяцика. Наложити один на одного 10 кружків із бібулки проміру 3 інчі. Коли вживається різних кольорів, то чергувати їх. Счіпати кружок по середині (зішити або зіп'яти спиначем) і краї його протяти дуже дрібно. Так постане пухкий комір. На середину кружка дати клей і приклеїти до довшньої частини яйця. Тушом помалювати на яйці очі, ніс і уста та ще й рум'яні. І паяцик готовий.

3. **Ангелик.** Як матеріал потрібна головка ангела з крильцями і пірамідална форма, 6 інчів висока. Біле тонке полотно або перкаль. Нитки до вишивання.

Скроїти сорочку для ангелика за схемою. Зарисувати олівцем взір та вишити його нитками. Краї рукавів можна обвести обміткою або ланцюжком. Зарубити долину і рукави

Ланцюжок із соломки й кольорової бібулки

For our Christmas tree:
A chain made of straw and colored tissue paper.

й зішити сорочку бічними швами. Накрохмалити, випрасувати і вбрати на піраміду. Сильно наморщити при ший. Настромити головку ангелика.

ІЗ МАЙСТЕРНІ 12 ВІДДІЛУ СУА

Попередні іграшки чи вжиткові предмети, виконані в цій майстерні, мають своїх авторок, що їх придумали й виконали. Їх прізвища щойно тепер дійшли до нас. Ведмедика виконали пп. І. Сахно і Г. Завадівська, банк п-ні Д. Сторожинська, пушки на олівці п-ні В. Палка.

Ангелик на ялинку. Поруч складові частини і схема крою.

For our Christmas tree: An angel with an embroidered dress.

Місяці вересень і жовтень, 1971 р. — присвячені виховній праці в нашій організації — принесли гарний осяг, а саме — створення двох Дитячих Світличок (Дітройт, Миш. і Бостон, Масс.). Завершенням цих місяців стали Дощкільні Дні, що відбулися від 24 до 26 жовтня у Філадельфії.

Ми вже ввійшли в черговий відтинок нашої праці, а саме — кампанію приєднання членок. Для них призначені місяці листопад і грудень. Усі Округи й Відділи дістали плян проведення кампанії, що повинен дати нам намічену ціль — 15%-ий приріст членства.

Та вже пам'ятаємо про дальші ділянки нашої праці. Місяці січень і лютий 1972 р. — це час культ.-освітньої праці в нашій організації. На 1972 р. підготовляються вшанування 30-их роковин смерті Олени Теліги. Про те наші Округи й Відділи теж уже поінформовані у пляні праці, а матеріал наспіє незабаром.

У місяцях березні і квітні 1972 р. стараємось завершити якийсь почин суспільної опіки. Може вдалось би підготувати Клюб Старших у Вашій місцевості? Або знайти опікуна чи опікунку для дівчинки в Європі чи Бразилії? А вже напевне можна підшукати когось, що хотів би допомагати бабусі в Європі.

А на травень і червень 1972 р. підготуємо якийсь почин у ділянці народного мистецтва. Це може бути показ, виставка чи курс у сусідній американській школі. Або прогулянка до Музею Нар. Мистецтва в Нью Йорку, чи іншого українського музею поблизу нас.

Завершенням нашої цьогоорічної кампанії за приєднанням членства буде Гостинний Вечір. Його повинна підготувати орг. референтка та її Комісія, себто орг. референтки Відділів. Він призначений на те, щоб запрошені й новоприєднані членки відразу знайшлися у великому гурті Союзнок. Радісний настрій, добре уложена програма, сердечний підхід — це бу-

де та атмосфера, що захопить до участі.

Та щоб Гостинний Вечір удався — треба його добре підготувати. Це є завданням Орг. Комісії Округи, але в тому напевне допоможе їй культ.-освітня й господарська референтури. Адже приєднання членок є бажанням нас усіх! І всі сили Округи й Відділів повинні причинитися до того!

Як гарно було б, коли б уже на тому Вечорі можна було проголосити вислід кампанії.

А. Вокер

Для відзначення 100-ліття з дня народження Агата Ангела Кримського (1871—1942) розсилаємо матеріали для запізнення з його життям та поетичною і науковою творчістю. Матеріали складатимуться з біографії, деяких поетичних творів та уступу з його книжки „Історія Туреччини“ про українських невільниць у турецькій гаремі, особливо про Роксолану.

Приготовляємо анотовану бібліографію публікацій в англійській мові про Україну та перекладів літературних творів на англійську мову. Цю бібліографію ми складаємо з особливою увагою до англійських відділів, які могли б такою листом покористуватись та створити англійські гуртки книголюбів.

Пригадуємо, що в грудні припадає свято Андрія. Добре було б, щоб Відділи запізнали своє членство з традиціями цього свята.

Л. Волинець

Велику частину діяльності СУА займають різноманітні виставки і покази зв'язані з народним мистецтвом. Ті виставки не все репрезентують українське мистецтво вповні через брак відповідно зорганізованого матеріалу.

Щоб зарадити цій проблемі, плянується створити т. зв. пересувну виставку при Музею Народної Творчості в Нью Йорку. До помочі запросяться знавців і фахівців із різних ділянок мистецтва. Ця виставка буде охоплювати оригінальні експонати народного мистецтва, як наприклад: тканини, вишивки, кераміку, різьбу в дереві, вироби з металу, шкіри та писанки.

До експонатів будуть долучені прозирки рідкісних мистецьких шедеврів із поясненнями. Також виставка включатиме магнетофонні ленти, на яких будуть награні обрядові народні пісні й інший відповідний матеріал.

Пересувна виставка буде до диспозиції всіх Відділів СУА, а також для пропагування нашого мистецтва серед чужинців.

Крім фахівців для організації пересувної виставки буде потрібна поміч нашого членства і в тій справі мистецька референтка подасть дальші інформації.

С. Геруляк

Суспільна опіка над старшими, особливо немічними і хронічно хворими у нас дуже недостатньо поставлена. Цих людей у нас дуже багато і вони заслужили на більше уваги і на моральну піддержку, якої тепер зовсім від нікого не мають. Ті люди — що виховали своїх дітей, нерідко також внуків, ті люди, що займалися розбудовою громадсько-суспільного життя, розбудовою шкіл та парохій, вони поруч із тими другими старшими українцями, нерідко самі в чужому середовищі самотно проводять свої старечі літа.

Завданням Референток Суспільної Опіки Округ і Відділів є — заактивувати якнайбільше число людей доброї волі та всім, спільними силами, дати моральну підтримку старшим потребуючим членам у наших громадах. При вдалій організації, без надмірного обтяження поодиноких людей можна бодай частинно принести їм розраду.

Т. Савицька

Минули літні дні виїздів за місто, перед нами довгі зимові вечори. Практично й корисно буде переводити курси і закінчувати їх показами праць перед громадянством. Напевне знайдеться в кожній місцевості або поблизькій особа, що зможе перевести практичний курс із свого вміння у ділянці — вишивання, плетення, шиття, варення, печення, декорування чи іншого. Курси — крім набування практичного знання — ще й тим корисні, що зможемо в той спосіб охопити незорганізоване до тепер жіноцтво і підлітків у часі вільних днів Різдвяних чи других вакацій. Під час деяких курсів можна провадити також гутірки і навчання українських пісень.

І. Кашубинська

Вшанування Лесі Українки

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Століття Лесі Українки стало великою подією 1971 р. Українське громадянство ЗСА готувалося до покло-ну нашій поетці у стіп її пам'ятника, що височіє в Укр. Городі Культури в Клівленді. Це повинно було стати великим здвигом усіх, що люблять і шанують її творчість.

Ініціативу до святкування дали українські жіночі організації в ЗСА. Однак не думали обмежитися до жіночих кругів. З тією пропозицією Коорд. Рада Жін, Організацій звернулася до Українського Конгресового Комітету Америки, який радо погодився дати свій протекторат. Почалась підготовка, що її проводили спільно українське організоване жіноцтво з Українським Конгресовим Комітетом Америки. Створено Крайовий Комітет, що складався з Екзекутиви (Стефанія Пушкар, голова, Лідія Макаренко, секретарка, Галина Царинник, касієрка) і представників наших центральних організацій. У Клівленді постав Діловий Комітет у складі: мгр. Василь Ліщинецький, голова, Параскева Баранська, Володимира Кавка, інж. Ірина Кашубинська, Ольга Павук — заступники, Ольга Калушка, секретарка, Петро Лютий, касієр, інж. Іван Фур, пресовий реф., інж. Роман Возняк, реф. пропаганди, д-р Богдан Футей, реф. зв'язку, д-р Вол. Базарко, орг. реф.

Про перебіг підготовки Свята ми інформували наших читачів у попередніх числах. Програма його була розложена на два дні. Дня 18 вересня 1971 р. відбулася театральна вистава „Оргії“ у виконанні драматичного гуртка при хорі „Трембіта“ з Дітройту. Цю театральну постановку здійснила артистка Катерина Бранка-Кривуцька. Довгі роки працює вона із студентською молоддю і вичаровує з їх душ оте втілення постатей Лесі. Виконання „Оргії“ переходило межі дотеперішніх постанов. Видно було, що молоді виконавці глибоко розуміють і переживають слова драматичної картини.

У неділю, 19 вересня 1971 р., відбулись Богослуження в церквах обох віровизнань. Їх численно відвідали українські громадяни, а особливо приїжджі, що явилися кількома автобусами. Біля полудня небо випогодилось і вже не було сумніву, що Свято відбудеться згідно з програмою.

Незабаром публіка поспішила до Укр. Городу Культури, де біля величавого пам'ятника Лесі Українки зайняли місце представники організацій. Програма розпочалась американським гимном. Свято відкрила п-ні Стефанія Пушкар, голова Крайового Комітету. Святсьчне слово „Найславніша дочка України“ виголосив проф. Яр Славутич. Даліше промовив кандидат на мейора і радний м. Клівленду. Слідувало вручення пропам'ятної таблиці сестрі Лесі Українки Ізидорі Борисовій. П-ні Борисову представила зібраній громаді ред. Ірина Пеленська-Пасіка. Представлено почесних гостей, а між ними голову Ради Етнічних Груп, що їх представники численно явилися на наше Свято.

У мисецькій частині програми з деклямаціями виступили — артистка Віра Левицька (поема „І ти колись боролась мов Израель“) і Юрій Денисенко, що англ. мовою виголосив „Контра спем сперо“. Виступав теж

мішаний і жіночий хор „Дніпро“ з Клівленду під мист. керівництвом диригента Е. О. Садовського. Жіночий хор виконав 4 пісні до слів Л. Українки: „Колискова“ — С. Яременко, „Гетьте думи“ — Е. О. Садовський, „Соловейковий спів“ — І. Недільський, „Ой, ти земле моя“ — В. Верменич. Мішаний хор співав „Наш стяг“ до слів Уляни Кравченко і Молитву з опери „Запорожець за Дунаєм“.

На закінчення промовив голова Ділового Комітету мгр. Василь Ліщинецький. У веденні свята відзначились два маршали: д-р Богдан Футей і д-р Володимир Базарко. Національним гимном і співом „Боже Великий“ закінчено Свято.

Перебіг святкування мав кілька зворушливих моментів. Дуже гарно перейшло складання вінків у стіп пам'ятника, в якому взяло участь 24 представників організацій. Першими зложили свою китицю діти Дитячої Світлички США. Це перша Світличка нашої організації, заснована 33 Відді-

Із Свята Лесі Українки в Клівленді:

Сестра Лесі Українки Ізидора Борисова (у центрі) відслонила пропам'ятну таблицю, що має бути вмурована у стіп пам'ятника Лесі. На світліні зліва — Лідія Бурачинська, голова США, о. шамб. Мирослав Харина, гол. предсідник СУК „Провидіння“, мгр. Ірина Пеленська-Пасіка, редакторка „Українки в Світі“, Ізидора Кссач-Борисова, мгр. Василь Ліщинецький, голова Ділового Комітету, інж. Стефанія Пушкар, голова Крайового Комітету і проф. д-р Яр Славутич з Едмонтону.

From the 100th anniversary celebration in honor of Lesya Ukrainka in the Cultural Gardens in Cleveland, Ohio
The memorial plaque is unveiled by Mrs. Izydora Borysowa, the sister of Lesya Ukrainka (in the center).

Із Свята Лесі Українки в Клівленді:

Хор „Дніпро“ під орудою диригента Е. О. Садовського (направо вгорі) своїм виступом причинився до звеличання мистецької програми Свята.

From the 100th anniversary celebration of Lesya Ukrainka in the Cultural Gardens of Cleveland, Ohio: Choir “Dnipro” performing. Conductor — E. O. Sadowsky.

лом США ім. Лесі Українки в Клівленді. З увагою і радістю зложили свою китицю також діти місцевої школи українознавства. Слідував вінок Українського Конгресового Комітету, що його несли мгр. Іван Базарко і секретар Степан Спринський. Черговим був вінок Союзу Українок Америки, що його зложили пп. Катерина Пелешок, почесна членка США і дві представниці Окружних Рад — п-ні Любослава Шандра з Шикаго і п-ні Наталія Лопатинська з Філядельфії. Свої вінки зложили також інші жіночі організації. Вінок Укр. Зол. Хреста несли п-ні Марія Квітковська, голова і пп. Оксана Генгало і Володимир Кавка, членки Гол. Управи, а від ОЖ ОЧСУ зложили пп. Стефанія Галамай, Ангеліна Срібна і Стефанія Легета. Вінок Об'єднання Українських Православних Сестрицтв несли пп. М. Адамович, д-р Галина Андрієвська і Галина Дмитрович, а від Жіночої Допомогової Організації — п-ні Ольга Томашівська. Та й в інших представництвах було заступлене жіноцтво. В делегації Укр. Народн. Союзу була п-ні Марія Душник, у СУСТА п-на Іляна Шав'як, ОБВУА п-ні Марія Янів, Укр. Роб. Союзу Ніна й Ліда Яремки, СУК „Провидіння“ п-ні Стефанія Вовчак, Укр. Гетьм. Організації п-ні Тетяна Цимбал, Укр. Лік. Т-ва д-р М. Сагайдак і д-р Дарія Дубас, Учит. Громади пп. Стефанія Го-

родиська і Е. Воляник, Українських Злучених Організацій п-ні Ольга Городиська, Першого Відділу США з Нью Йорку п-ні Наталія Хоманчук. Так численно поклонилося українське жіноцтво своїй поетці.

Зворушливий також був виступ Ізидори Борисової, сестри Лесі Українки. Ласкава усмішка не сходила з її уст в часі Свята, що було також для неї великим переживанням. Відкривши таблицю, що буде вмурована у стіп пам'ятника, вона промовила голосом, в якому чулося хвилювання. „Це Свято є не тільки вшануванням Лесі Українки. Але є й доказом, що її слово дійшло до найширших кругів нашого громадянства“. З вдячністю сприйняла громада цей її виступ, уважаючи це великим щастям, що рідна сестра поетки могла цю хвилину пережити з нами. Це було привілеєм нашого Свята.

Членки Союзу Українок Америки не забудуть ніколи цієї хвилини. А вони прибули звідусіль. Автобусом приїхали з Нью Йорку, Шикаго, Дітройту й Філядельфії, численно явились із Клівленду й околиці. Найбільш зворушливе було те, що саме ті старші Союзянки не побоялись довгої дороги і не раз просто з праці поспішили до автобусу, як сталося з членками 36 Відділу США в Шикаго. Вони зрозуміли вагу цих роковин.

Присутня

Шануймо рідне слово!

Наш 5 Відділ США ім. королеви України св. Ольги гордий із того, що є приналежний до великої жіночої організації. Належати до неї — то це так, як жити у великій всіми шанованій родині.

Словом нашої організації є його журнал — Наше Життя. Попередні Конвенції й остання ухвалили, що кожна членка повинна передплачувати його. Кожна членка повинна черпати з нього свою духову наснагу, шукати в ньому вказівок і порад.

Отже й наш 5 Відділ США, виконуючи постанову Конвенції, змагає до того, щоб усі його членки в 1972 р. стали передплатницями Нашого Життя. Підготову до цієї кампанії робимо вже тепер. Дня 17 жовтня ц. р. влаштуємо бінго, дохід з якого піде на оплату журналу. Ініціативу до того дала наша пресова референтка Анастас'я Біловус. Може й інші Відділи підуть нашими слідами.

За Управу 5 Відділу США
Павлина Будзол, Софія Голуб,
Агафія Галишин, Катерина
Сосновська

Леся Українка:

Як я умру, на світі запалає
Покинутий вогонь моїх пісень,
І стримуваний племіння засяє,
Вночі запалений, горітиме удень.

Дошкільні Дні

ВИСТАВКА КНИЖОК І ПОСІБНИКІВ

З нагоди Дошкільних Днів, що їх провів Крайовий Осередок Донкілля в ЗСА у Філядельфії, влаштовано таку виставку. Експонати були вилонжені у великій залі Дому СУА впродовж трьох днів.

Найбільше місця зайняли книжки для дівчор і молоді. Це був дійсно гарний перегляд дитячої книжки за останніх 30 років. Актуальні видання прислало Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, висидкова станиця з Нью Йорку, розпочинаючи тим шостий Двомісячник Дитячої Книжки. Естетичні кольорові обгортки напевне подобаються нашій дівчорі. Окремо були виставлені давніші видання, а поміж ними деякі вже вичерпані. Їх доставило на виставку Т-во „Молода Просвіта“ з Філядельфії (проф. Вол. Мацьків). Деякі з них уже вилиняли й пошарпані, але тим цінніші для нас. Багато дівчор вони владували й виховали у свій час.

Але дитяча література — хоч цінна й конечна — вже більш відома. Для нас найцікавіші посібники, що їх нестачу так дуже відчуває наше дошкільня. Та виставка Дошкільних Днів виказала, що вже зроблено дуже владі кроки в тому напрямку. Вирібня „Освіта“ виставила ряд складанок, що їх можуть розбирати і складати дитячі ручки. Це відомі вже „Українська хата“, „Веснянки“, „Мапа України“ і найновіша — складана „Азбука“. Це гарний і естетичний вклад в українську іграшку. Поруч того виставлено іншого роду посібник, а саме платівку „Послухайте, діти“ видання 82 Відділу СУА на Бронксі. Ця платівка обіймає ряд пісень, казок і віршів у виконанні передових мистецьких сил. Це також цінний вклад

у навчання наших дошкільнят, що його можна застосувати у Світличці і вдома.

Окрему частину виставки займали вироби Світличок. Це були ручні праці, виконані в Світличках — 29 Відділу в Шикаго, 43 Відділу у Філядельфії та 76 Відділу у Воррені. Подивляти треба помисловість учительок, що вміють спрямувати увагу дівчор на таку роботу і заохотити її до неї. Були також виставлені українські іграшки у виконанні матерів і в центрі їх пишався ведмедик у гуцульському килтарі з 12 Відділу СУА в Клівленді.

Були виставлені також образочки тварин, садовини і комунікаційних засобів. До них зладила тексти п-ні Анастасія Смеречинська з Рочестеру. Окрім тих 10 лекцій ще існує комплет лекцій Ірини Пеленської, вміщений у журналі Рідна Школа. Підготовляється курс лекцій Віри Андрушків для дітей, що не володіють українською мовою.

Виставку влаштувала Комісія Дошкільних Днів під проводом п-ні Стефанії Бернадин із Філядельфії.

Така виставка дуже повчальна для вчительок Світличок і матерів. Її варто було б хоч би в меншому розмірі повторити в усіх наших осередках.

НАШІ ПОБАЖАННЯ

Замість привітів і побажань скорого повороту до здоров'я після небезпечної операції нашор членки п-ні Ірини Решетилевич складаємо 5 дол. на стипендійний фонд СУА з признанням для дівчинки в Бразилії.

Управа 26 Відділу СУА
ім. Ольги Еасараб у Дітройті

П-ні Ольга Пеленська дбає про те, щоб на весіллях у Мюнхені пишалося обрядове печиво, як це було на весіллі Наталки Бандери з Андрієм Куцаном

At a Ukrainian wedding in Munchen, Germany, wedding cakes "korovay" and "dyven" are served. Mrs. Olga Pelenska is the author.

ПРИ ГРОМАДСЬКІЙ РОБОТІ

Вже в попередньому числі подали ми до відомої постанову Пресової Комісії нашор Конвенції про введення Хроніки Відділів. Ця нова рубрика надаватиме всі імпрези й почини Відділів в опрацюванні редакції. В основу цієї Хроніки ляжуть звідомлення, що їх надсилають пресові референти чи інші дописувачки. Вони приймуть спільну для всіх форму стислого звітування.

Тільки звіти з Річних Зборів Окр. Рад і Відділів СУА залишаться в давній формі, впорядковані ділянками праці і перебігом Зборів.

Спонукою створення Хроніки Відділів став брак місця в журналі. Відділів прибуває, їх діяльність є більш оживлена, а місце в журналі те саме. Наші дописувачки мусять зрозуміти і вибачити цю конечність... ..

УВАГА! БАТЬКИ! ВИХОВНИЦІ!

Старанням 82 Відділу СУА в Нью Йорку появилась довгограйна

платівка для малят

Зміст платівки охоплює один день із життя дитини. Монтаж склала письменниця Л. Храплива. Участь у програмі беруть: поетка Діма, співачка І. Фоменко, а музичний супровід є в руках піяністки Е. Чапельської.

Виконавцями є в більшості діти Музичного Садочка під проводом Г. Мирошниченко.

Ціна платівки 5.00 доларів і пересилка 50 центів.

Замовлення слати на адресу:

Mrs. Iwanna Klym

2078 Vyse Ave

Brook, N. Y. 10460

Три громадській роботі

НЮ ЙОРК, Н. Й.

„Українська книжка шукає читача“

Під тим промовистим кличем у залі Літ.-Мист. Клубу в Нью Йорку була влаштована Виставка книжок у днях 1—3 жовтня ц. р., з участю Окр. Ради СУА, Літ.-Мист. Клубу та Укр. Музичного Інституту.

На Виставці були книжки, що появились на еміграції в 1969—1971 рр. Книжки були випозичені з крамниці „Арка“ в Нью Йорку, від видавництва НТШ, Говерля, Свобода, Наша Батьківщина, ОО. Василіяни, Смолошкіп, Молоде Життя, Пролог і з приватних збірок Люби Волинець, Олени Червоняк, Марти Чапельської, Ярослава Падоха, Окружної Ради СУА і 64 Відділу СУА. Понад 170 примірників.

Бібліографію дитячих видань виготовила п-на Світляна Луцька, музичних — п-на Марта Чапельська, а всіх інших жанрів п-ні Люба Волинець.

Мистецьким оформленням виставки зайнялась п-ні Слава Геруляк, мистецька референтка Централі й Окр. Ради СУА. Дня 1 жовтня ц. р. Виставка була відкрита для шкільної молоді й її відвідали учні початкової і середньої шкіл св. Юра та Школа Українознавства при „Самопомочі“.

Офіційне відкриття відбулося того ж дня о год. 7-й вечора, програму якого подала п-ні Оксана Щур, культ.-освітня референтка Окр. Ради СУА й організаторка Виставки.

Виставку відкрила її ініціаторка, голова Окр. Ради СУА п-ні Іванна Рожанковська. У своєму короткому сконденсованому слові між іншим заявила, що в нас майже нічого не робиться в ділянці популяризації української книжки й її реклами. Тому не видавці (дивне явище) зайнялись Виставкою книжок, а читачі, що розуміють вагу і вартість української книжки, як одного з основних засобів для збереження української субстанції на еміграції.

Другою точкою був загальний огляд видань, що його приготувала п-ні Люба Волинець. Третьюю — обговорення видань, в якому взяли участь: п-на Світляна Луцька (Ювілейні Книги, „Хронологія життя і творчості Лесі Українки“, „Бояриня“, Ан-

гломовна Енциклопедія, „Українці Канади“), п-ні Люба Волинець („Заборона українства“ Ф. Савченка, „Письма і послання“ Митрополита А. Шептицького і С. Вінченца „Звада“), п-на Марта Скоропська („Координати“, передруки, переклади і книжки суспільно-політичної ділянки).

Останньою точкою було висвітлювання прозірок із мистецьких видань, що появились в Україні (на еміграції таких видань не було). Прозірки зробив і висвітлював п. Богдан Геруляк, а цікаво пояснювала їх п-ні Слава Геруляк.

У неділю, 3 жовтня, відбулося закриття Виставки з такою програмою: Вечір відкрила п-ні Меланія Байлова, голова Укр. Муз. Інституту. Огляд музичних видань приготувала п-на Марта Чапельська, яка з жалем ствердила, що важко зібрати відомості з музичної творчості, бо немає музичного центру, що такі інформації давав би і збирав би. Музичних творів вийшло мало. Появились хорові композиції, опери та інструментальні твори.

З черги студентка УМІ п-на Ірина Пелех (кляса п-ні Галі Клим) виконала Н. Нижанківського Прелюд і Фугу ц-моль, Л. Ревуцького Прелюд фіс-моль, М. Фоменка „Поєму Карпат“, Кос-Анатольського „Гуцульську Токату“.

Огляд дитячих видань приготувала п-ні Катря Червоняк.

Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької рецитувала уривки з книжок — „Кіт Музика“ Діми, „Я піду“ Романа Завадовича, „Поєзії“ Ніни Мудрик, „Сонцебори“ Ів. Смоля, „Волошки“ Миколи Щербака, „Абетку“ Леоніда Полтави.

Виставку відвідало 172 особи. Прикро вражала відсутність письменників, журналістів і видавців.

Подякою для виконавців і присутніх п-ні Оксана Щур закінчила програму.

Надіємось, що ця цінна і цікава Виставка (хоч були й малі недоліки) буде відбуватися постійно в Нью Йорку, а інші громади візьмуть приклад із великої праці українського жіноцтва, що бореться за збереження української книжки, бо в ній і рідна мова,

історія і конденсація знань та досвід і переживання цілих поколінь нашого народу.

Складаємо щире подяку і признання всім, що причинились до влаштування Виставки і виконання програми.

Євгенія Рубчак-Єнсен

член Пресової Комісії при Окр. Раді в Нью Йорку

Нарада орг. референток

Дня 29 жовтня 1971 р. відбулася в Укр. Народньому Домі нарада організаційних референток Відділів Окр. Ради СУА в Нью Йорку. Нарату відкрила теперішня голова Окр. Ради п-ні Леся Кіршак, а проводила нею організаційна референтка п-ні Наталія Хоманчук.

Програма наради, яку заплановано ще в червні, складалася з двох частин, а то

а) Обговорення плянів і методів переведення осінньої кампанії приєднання членок до СУА.

б) Панель п. н. „Праця над членкою“.

Дуже гарно й річево свої теми випрацювали пані Олена Лиско — 82 Відд., Ірина Комар — 64 Відд. і Анна Демчук — 109 Відд., за що в дискусії висказано їм признання, а при перекусці (солодке й кава) присутні пані зложили 10 дол. на пресовий фонд Нашого Життя. **Н. Х.**

ДІТРОЙТ, МИШ.

Свято Лесі Українки 23 Відділу СУА

Дня 12 вересня 1971 р. відбулись святочні сходини з нагоди 100-річчя народин нашої поетки. Голова п-ні К. Палер відкрила сходини і привітала присутніх, а тоді всі разом відспівали гимн СУА. Програмою проводила п-ні Марія Ясінська. З черги п-ні Одарка Витвицька, культ.-освітня референтка Окр. Ради обговорила нововидану книжку „Хронологія життя і творчості Лесі Українки“. Потім п-ні Рома Дигдало, секретарка Окр. Ради, п-ні Василина Гординська, касієрка Окр. Ради, і п-ні Анастасія Королишин, членка Управи Відділу, відчитали кілька творів поетки, а п-ні Олена Лісківська, голова 81 Відділу СУА, розказала про її родину. На святі була присутня п-ні Ярослава Сена, голова Окр. Ради і на закінчення програми промовила кілька теплих слів. Не можна не згадати того, що ініціативу до тих сходин дала одна з діяльних Союзенок того Відділу, яка зайнялась тим разом із членками Упра-

ви. Вона спровадила з Канади гарний портрет Лесі Українки, що його разом із А. Королишин удекорували вишиваним рушником та калиною, барвінком і трояндами. Це надало сходинам гарний настрій.

При кінці наші працюючі членки подали перекуску. Голова п-ні Палер подякувала всім, що взяли участь у програмі і гостям. На закінчення всі відспівали „Боже великий, єдиний“, а Відділ пожертвував у 100-ліття Лесі Українки 20 дол. на пресовий фонд.

А. Королишин

Родинна зустріч 23 Відділу

Дня 15 вересня ц. р. членки 26 Відділу разом із приятелями і знайомими зішлись до п-ва Івана й Анастазії Зівінських з нагоди придбання нової хати, щоб побажати їм усього найкращого. Пані Зівінська подала смачний обід, після якого п-ні Катерина Кобаса привітала всіх присутніх та висловила своє щире побажання для п-ва Зівінських і всі разом заспівали їм „Многая літа“. Відтак одна за одною кожна з присутніх розказувала про свою співпрацю з п-ні Анастазією та вдоволення, що наші членки набувають нові хати в добрих околицях. Це явище сумне є тільки для Відділу, бо членка, що мешкає далеко, перестає бути такою активною, як колись. При кінці п-ні Зівінська подякувала всім, що прийшли, за гарний дарунок, що його принесли, та зложила 10 дол. на прес. фонд „Нашого Життя“.

Треба згадати, що п-ні Зівінська, добголітня членка нашого Відділу й член Управи, хоч народжена в Америці, добре володіє українською мовою і завжди активна та скоро до всякої помочі при кожній імпрезі, що її СУА уряджує.

Катерина Кобаса

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Прощання мгр. Ірини Пеленської-Пасіки

В теплий літній вечір 8 червня 1971 року, в привітній домівці СУА у Філядельфії, зібралися членки Управи 20 Відділу ім. О. Теліги, щоб у рамках своїх ширших сходин попросити свою довголітню пресову референтку, відому письменницю, журналістку та громадську діячку — мгр Ірину Пеленську-Пасіку, яка, залишаючи Філядельфію, переїхала на постійний побут до Дітройту.

В заступстві голови СФУЖО п-ні Олени Лотоцької прощала мгр. Ірину Пеленську-Пасіку секретарка СФУЖО д-р Н. Пазуняк. У своєму слові підкреслила п-ні секретарка великий вклад мгр. Ірини Пеленської у розбудову СФУЖО, додаючи при тому, що п-ні Пеленська є головою редакційної Колегії бюлетеня СФУЖО „Українка в світі“. В дальшому д-р Пазуняк пригадала, що п-ні Пеленська-Пасіка одержала першу нагороду на XI Літературному Конкурсі СФУЖО за новелю „Великий Намаджіру“, при чому подала також характеристику твору. Опісля з питомою їй експресією відчитала нагороджену новелю.

Щирі GRATULAZII в імені Жюрі Конкурсу склала мгр. Оксана Генгало, член Оціночної Комісії Літературної Нагороди, вручаючи авторці нагородженої новелі призначену їй нагороду.

Від 20 Відділу прощала п-ні Пеленську його голова Софія Гарасимович, виявляючи щирий жаль, що Відділ тратить здисципліновану й трудолюбну членку, яка, не зважаючи на перевантаження громадськими й журналістичними обов'язками, завжди знаходила час, щоб узяти участь у сходинах Відділу чи інформувати нашу пресу про його почини. Кінчаючи своє слово, п-ні голова, в доказ вдячності та на спомин гармонійної співпраці, вручила дарунок членок 20 Відділу, картину кисти Антона Чайковського „Квіти“.

Видимо зворушена п-ні Ірина Пеленська щиро дякувала паням за милу несподіванку та приобіцяла при найближчому побуті у Філядельфії відвідати членок Відділу.

Господарська референтка п-ні Аня Літинська при помочі інших пань щиро гостила присутніх чаєм, солодким і морозивом.

Марія Харина

пресова референтка

Літ. Вечір про „шестидесятників“

41 Відділ СУА розпочав свою повакаційну працю влаштуванням Літ. Вечора з доповіддю, що її виголосив відомий поет і громадський діяч п. В. Біляїв. На вступі підкреслив, що тема широка і він обмежиться тільки до поетів без подавання їх життєписів. Та спершу накреслив виразно й зрозуміло тло того літературного процесу, що розпочався після 1917 р. виступами раннього Тичини й Рильського, а який потім через дві дальші генерації привів до т. зв. „Шестидесятників“. Павло Тичина, автор „Соняшних клярнетів“, і Максим Рильський

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДИНИ ЦЕ КНИЖКА

Зеновії Терлецької УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ

Давні приписи з Галичини

Вона включає:

Закуси
Борщі й юшки
М'ясиво
Городина, салати й підливи
Страви з борошна і крупів
Страви з яєць і лакоминки
Печиво
Торти
Ягоди й садовина

Ціна 7 дол.

включно з коштами пересилки

Видання Союзу Українок Америки

Оцим замовляю книжку „Українські страви“ Зеновії Терлецької за ціну 7 дол. і залучую належність.

Надіслати на адресу:

.....
.....
.....
.....
.....

ЗЛУЧЕНІ ЖІНОЧІ ОРГАНІЗАЦІЇ З ЦЕНТРАЛЬНОЇ І СХІДНОЇ ЄВРОПИ

Весною 1968 р. створено з ініціати-ви Союзу Українок Америки Комітет Злучених Жіночих Організацій з Центральної і Східної Європи. Комітет зладив меморіал проти зневаження прав людини в ССРСР і вислав його на Конференцію Прав Людини в Тегерані й на інші відповідні адреси.

Тепер Комітет запланував подібну акцію. Дня 3 листопада 1971 р. відбулася в Укр. Інституті Америки перша нарада представниць різних національних груп із Центр. і Східної Європи. Представницями Гол. Управи СУА були пп. Олександра Різник, містоголово, Марія Душник, референтка зв'язків і Стефанія Пушкар, голова Контр. Комісії. Були запрошені теж кол. члени Комітету — пп. Ірина Падох і Олена Процюк.

Комітет запланував новий меморіал з актуальними домаганнями, а поміж ними дозвіл на сполуку розірваних родин.

— це представники першої генерації, які світло почали свою літературну діяльність, але перший у 1925 р., а другий у 1932 р. рішучо підпорядкувались вимогам накиненого т. зв. соціалістичного реалізму.

Бажан і Сосюра — це представники другого покоління. Над третім пройшов доповідач скоро, називаючи його поклінням графоманів, дійшовши до четвертого покоління „шестидесятників“ — покоління відродження.

Запам'яталось порівняння поезії Ліни Костенко до свіжого, чудового, захоплюючого ранку. Далі Іван Драч, Віталій Коротич, Василь Симоненко та інші — це покоління відважних.

Їхні вибрані поеми читали три милі студентки: Леся Трипупенко, Дора Варварів і Ніла Ковальчук.

Та наскрізь удала імпреза відбулася дня 3 жовтня ц. р. в залі Тризуба. Опісля членки Відділу гостинно частували присутніх чаєм і домашнім печивом.

Пресова референтка

БАЛТИМОР, МД.

Річні Збори 59 Відділу СУА

Дата: 27 червня 1971 р.

Збори відкрила голова п-ні Лідія Лемішка молитвою. Привітала голову СУА Лідію Бурачинську і містоголову Окр. Ради Наталію Даниленко.

Президія: пп. Л. Бурачинська, почесна голова, Н. Даниленко, голова, О. Калиновська, секретарка.

Протокол попередніх Річних Зборів відчитала п-ні Надя Зінкевич.

Звітували — голова Лідія Лемішка, голова мол. Секції Марійка Улянович, секретарка Анна Стельмах, фін. секретарка Валя Снігура і референтки — сусп. опіки Анна Мельник, господарська Люся Хай.

Іменем Контр. Комісії п-ні Н. Романовська ствердила, що книги Відділу знаходяться в порядку.

Дискусія над звітами перейшла оживлено.

До нової Управи ввійшли пані — Анна Стельмах, голова, Марія Хархаліс, заступниця, Марія Булавка і Раїса Зелінська, секретарки, Валя Снігура, фін. секретарка. Референтками стали пані — Оля Корж і Анна Мельник сусп. опіки, Ганна Самутин господарською, Оксана Калиновська пресовою.

До Контр. Комісії ввійшли пані — Люся Хай, Наталка Романовська, Анна Притула.

У своєму слові голова Л. Бурачинська поінформувала про перебіг XVI Конвенції СУА. Підкреслила заслуги своєї попередниці Стефанії Пушкар, що вложила багато праці у свою організацію.

На закінчення Зборів членки висловили свою думку до становища української Церкви і вирішили підтримати акцію помісности Української Католицької Церкви, а також прийняти участь у святкуванні 50-ліття Української Автокефальної Православної Церкви.

Після молитви членки довго дискутували пережите при чаю і солодкому.

О. Калиновська
пресова референтка

ВАШІНГТОН, Д. К.

Річні Збори 78 Відділу СУА

ім. О. Степанів

Дата: 21-го лютого 1971 р.

Збори відкрила молитвою голова п-ні Т. Царик, привітавши голову Окружної Ради, п-ні Лопатинську.

До Президії ввійшли п-ні Лопатинська, голова, п-ні Г. Була, секретарка.

Протокол із попередніх зборів прочитала п-ні І. Ставнича.

Звіти Управи зложили пані: Т. Царик, голова, Г. Була, секретарка, і референтки пані: Х. Пацлавська, організаційна, С. Дячок (М. Залуцька, допоміжна) суспільної опіки, І. Став-

нича, виховна, О. Лев, імпрезова, Б. Гелета (З. Дир, допоміжна) господарська, С. Кушнір, пресова та Е. Процінська, мистецька.

Діяльність Відділу:

а) Організаційна: У звітному часі відбулися три засідання Управи та 4 ширші сходи.

б) Культурно-освітня й імпрезова: На ширших сходинах виголошено такі доповіді: Враження з подорожі на Україну з висвітленням прозірок — д-р Е. Оришкевич; Доповідь про Олену Пчілку — прочитала п-ні І. Ставнича; Українська ікона, як історична цінність — д-р М. Кушнір.

Заходами Відділу відбулися теж: 1. Свято Матері та Дитяча Вишивана Забава, підготована Світличкою з участю Школи Українознавства та Пластової Станиці. 2. Дитяча оперетка „Червона Шапочка“, поставлена ляльковим театром 90 Відділу СУА з Філядельфії. 3. Концерт квартету „Каравана“ з Ньюарку. 4. Діти із Світлички взяли участь у Ялинці, влаштованій Школою Українознавства. 5. Виставка кераміки й укр. нар. мистецтва в середній школі Блейр Гай Скул. 6. Передріздвяний базар. 7. Висвітлення фільму „Жорстокі Світанки“.

в) Виховна: При Відділі існує Дитяча Світличка, яку в 1970 р. відвідувало приблизно 20 дітей. У першій половині року садівничкою була п-ні Г. Забіяка, опісля п-ні А. Гаврилюк.

г) Сусп. опіка: Референтки сусп. опіки відвідували хворих у шпиталях і теж молодих членок, в яких народилися діти. Переведено грошові збірки на українську церкву в Югославії та на потребуєчі родини в тутешній громаді. Із зібраної вживаної одежі вислали 2 пакунки до сиротинця в Бразилії. Референтки теж зорганізували пань, що допомогли при сортуванні та пакуванні одежі для потерпілих від землетрусу в Югославії.

г) Фінансова: Відділ мав 2,656.06 дол. приходу і 2,681.84 дол. розходу.

д) Господарська: Референтки подбали про перекуску на всіх імпрезах, що їх улаштував Відділ, включно з ширшими сходинами. П-ні Гелета зайнялася теж організацією практичних курсів, як писання писанок, крою та шиття й плетення на дротах.

е) Пресова: В пресі та в Нашому Житті появилися два дописи про діяльність Відділу.

е) Мистецька: Референтка подала

коротенький звіт про участь у виставці на Мерилендському університеті.

Членка **Контр. Комісії** п-ні Я. Скасків складала подяку уступаючій Управі та поставила внесок на уділення абсолюторії, що Збори одногослосно ухвалили.

До нової **Управи** ввійшли пані — А. Гаврилюк, голова, Л. Яросевич, заступниця, М. Скасків, секретарка, М. Корченюк, касієрка, і референтки: Е. Процінська, культ.-освітня, Л. Білоус організаційна, І. Ставнича виховна, О. Масник імпрезова, Б. Гелета й Е. Оришкевич господарські, С. Дячок і Я. Залуцька сусп. опіка, С. Задорецька і М. Терлецька зв'язки, Х. Пацлавська пресова.

Контр. Комісія: пп. Т. Царик і О. Канда.

Вільні члени: пп. Д. Мелех і С. Копко.

У своєму кінцевому слові п-ні Лопатинська похвалила уступаючу голову п-ні Царик, поодиноких референток та членство Відділу за їхню працьовитість, посвяту і жертвенність, що і підкреслили звіти.

Опісля подала обширні інформації про близьку Конвенцію СУА. Передаючи слово нововибраній голові, п-ні А. Гаврилюк, п-ні Лопатинська побажала їй та цілій Управі багато успіху в новому 1971 році. Обговорено деякі біжучі справи. Закінчено Збори молитвою, а потім перекускою й огляданням прозірок з діяльності Відділу з альбому п-ства Скаскових.

Пресова референтка

БРОНКС, Н. Й.

Огляд праці 82 Відділу СУА за перше півріччя 1971 р.

На протязі звітного часу наш Відділ у міру своїх сил і спроможностей виконав дещо з плану діяльності. Під проводом своєї новообраної голови Лесі Кіршак Управа Відділу відбувала свої щомісячні засідання, скликала ширші сходи з участю всіх членок Відділу, на яких обмірковувано не тільки справи Відділу, але також актуальні, загально-громадського значення, а також улаштувала різні свята й імпрези.

Напередодні великого посту наш Відділ улаштував 21 лютого ц. р., для своїх членок і гостей гарну розмову імпрезу п. н. „Запусти“. Різноманітну й веселу програму „Запустів“, що відбулися в залі місцевої церкви св. Покрови П. Д. М., підготували імпре-

Даймо українську книжку в руки дитині!

У Різдвяному часі продумуємо над подарунками для наших дітей. На першому місці повинна в нас стояти українська дитяча книжка. Саме тепер Об'єднання Працівників Дитячої Літератури проголосило **ШОСТИЙ ДВОМІСЯЧНИК** української книжки для дітей і молоді. Список літератури виказує гарно оформлені видання для дітей і молоді. Серед них знайдемо чудові книжечки для дошкільнят, оповідання для дітей шкільного віку й повісті для молоді.

Пошукаймо за цими виданнями на Базарах СУА й у книгарнях!

ВИХОВНА РЕФЕРЕНТУРА СУА

зові референтки Оксана Миськів і Анна Стасів. Проводила програмою О. Миськів. З приводу поновного ув'язнення московсько-большевицьким урядом відомого українського історика Валентина Мороза, відбувся дня 27 лютого Панель, на якому були зачитані в присутності всіх членок Відділу три доповіді на актуальні теми: „Спротив Валентина Мороза“ — Мирослави Савчак, „Церква в житті нації“ — Софії Раковської і „Русифікація й асиміляція на рідних землях та асиміляція на еміграції“ — Ірини Іванчишин. Панель дуже старанно підготувала культурно-освітня референтка Мирослава Савчак, яка й проводила ним.

Наш Відділ відзначив дуже вричисто з відповідною програмою 50-літній ювілей творчості відомого й заслуженого дитячого поета й письменника Романа Завадовича. Святочне відзначення цього ювілею відбулося 28 березня ц. р. в залі Пластового Дому в Нью Йорку. У виконанні програми брали участь: редактор дитячого журналу „Веселка“ проф. Володимир Барагура, що виголосив дуже змістовну доповідь про життя і творчість Ювілята, поетка Діма, письменник і журналіст Леонід Полтава, представник ОПЛДМ, він же мав заключне слово на святі та діти й молоді, члени Гуртка Книголюбів при 82 Відділі СУА в Бронксі. Програму святочного ювілею підготувала культурно-освітня референтка, яка й проводила програмою. З тої нагоди наш Відділ жертвував 25 доларів на цілі ОПЛДМ.

Придержуючись наших рідних традицій, наш Відділ улаштував 24 квітня ц. р., на ширших сходах, спільне Свячене для своїх членок із відповідною святочною програмою, що її приготувала культ.-освітня референтка. Великодні страви приготували госп. референтки: Леонтина Гошовська, Лідія Волосянська, Анна Гонко й Катерина Турчин.

Для здобуття потрібних фондів для

праці у Відділі влаштовано 9 травня в сусідній громаді — Йонкерсі, Н. Й., продаж печива, яким зайнялися Софія Раковська, містогорова, разом із господарськими референтками.

Колн в цьому році українські організації почали відзначувати соті роковини з дня народження нашої великої поетки Лесі Українки, 82 Відділ не станув осторонь, а пішов їх слідами й собі вшанував пам'ять полум'яного борця за волю України окремим Святом. Це Свято відбулося 9 травня в церковній залі на Бронксі з добре підготованою програмою. Виконавцями тої святочної програми, що її підготувала Ліда Вовчук, виховна референтка, були діти й молоді, члени місцевого Гуртка Книголюбів. Тому, що цього дня припадало Свято Матері, діти й молоді вшанували відповідною програмою своїх матерів.

Великим осягом Відділу в його виховній праці є випуск довгограйної платівки для наших малят „Послухайте, діти“. Думка видати платівку, яка служила б навчальним засобом у вихованні українських дітей, зродилася у членки Управи Іванки Клим. Спочатку здавалося, що ця думка є трудна до здійснення, але при впертій і самовідданій дворічній праці пані Іванки, якій допомагали членки Управи Відділу: Мирослава Савчак і Надя Попель, а також служили своїми фаховими порадами: ред. Володимир Барагура, ред. Леонід Полтава, мгр. Леся Храплива, поетка Діма, проф. Галина Мирошниченко, мгр. Ольга Качмарська й інші, вдалось швидко зреалізувати цю думку. В неділю, 16 травня ц. р., відбулися святочні сходи членок Відділу, з участю виконавців програми платівки і запрошених гостей, у залі Пластового Дому при Другій Евню в Нью Йорку, на яких платівка одержала свою офіційну назву „Послухайте, діти“, а церемонію надання назви перевела пані Рожанковська, голова Округної Ра- (Закінчення на обгортці)

Віра Костецька

Добре діло

Оповідання для дітей шкільного віку, відзначене на XII. Літ. Конкурсі СФУЖО

Настав грудень. В домі Селачів шум, радість. Незабаром прийде св. Миколай, а після цього буде Різдво. Ох! щоб скоро пролетіли дні! Так хотілося б Івасеві і Ганусі вже розвивати ті дарунки, що їм св. Миколай принесе. Івась певний, що дістане електричний поїзд від св. Миколая, бо він вже має різні авта, машини, гри і навіть живого песика. Гануся мусить дістати велику лялю, яка ходить, говорить та навіть вміє сама їсти. Миколай знає, що у Ганусі вже є всілякі ляльки — великі, маленькі, хлопчики, дівчатка і навіть немовлятка. Є Барбі, Кен, Митсі та всі інші лялі. Ще тільки такої лялі Гануся не має. Вона ж була чемна. Так помагала мамі: мила посуд, замітала, навіть стелила своє ліжко в суботу. За це все вона діставала маленьку нагороду від тата — по 1 дол. за кожний раз, що вона була така добра доня, та помагала мамі. Тільки Гануся не могла зрозуміти, чому виховниця на сходинах їй сказала, що це не є добре діло та не можна його вписувати в записник добрих діл. Літом, коли вони відвідували бабцю і дідуся Гануся і Івась старалися робити добрі діла і часто йшли бабці до крамниці. Вони знали, що за це буде гарна нагорода, а ще до того в крамниці куплять собі цукорки, шоколяди, диньки і ще може яку забавку. Як то добре мати дідуся і бабцю! Івась і Гануся що три місяці приїждять їх відвідати. Це ж недалеко. Лишень дві години лету.

За місяць буде одне Різдво, а після цього друге, в бабці. Як гарно буде: дві ялинки з цукорками, шоколядами, тісточками, горіхами і шей з дарунками! Треба мамі пригадати, щоб купила нові прикраси на ялинку, бо ті, що є, то

вже з-перед двох років та вже вийшли з моди. На кольоровій телевізії показувати такі гарні електричні зірки, паяцки та різні бальони. Також мусимо сказати татові, щоб купив...

**

Дванадцятлітня Катруся годує маленьку Оксанку. Ах! та кашка виглядає така смачна! Може завтра татко вернеться, тоді певно нам стане краще, і будемо мати багато кашки, хліба і може навіть і цукорків. Може тоді мама навіть спече курочку. Тоді буде в нас великий празник!

У вікні сидить малий Тарасик і визирає надвір. Своїми тоненькими пальчиками гладить старого, подертого песика Бровка. На другім боці вулиці дім Івася і Ганусі. Тарасик у школі в тій самій класі, що Івась. Раз, коли він ішов до школи, Тарасик поступив по Івася. Їх дім йому виглядав, як палата з казки. В них же ж є дві кольорові телевізії, чудові фотелі і канипи. Забавок у них стільки, та таких, що Тарасик ще таких не бачив. На різних столиках стоять у золотих мисочках цукорки, шоколяди та горіхи.

Під Івася хатою Тарасик побачив, що бігає біленький песик, одягнений у светерок. Івась йому в школі хвалився, що песика він дістав за те, що приніс гарне свідоцтво. За песика тато заплатив 100 дол, бо це расовий песик. Тарасик глипнув на свого Бровка і притулив його до себе. Це йому мама вшила, коли він був хворий. Тоді йому було чотири роки, але Тарасик пам'ятає, що тоді вдома було веселіше. Тоді тато ще був вдома. Тарасик пам'ятає, як він щоденно очікував, щоб тато прийшов з праці. Тоді то він ліз татові на коліна

і пестився, а мама все стояла з боку і всміхалася. Тепер у хаті настала велика зміна. Спочатку Тарасик не міг зрозуміти, що сталося. Він пам'ятає, коли йому було 5 років, одного разу тато вбрався в зелений однострій, взяв Тарасика і Катруся на руки, і почав щось говорити. Тарасик всього не розумів, але пам'ятає, що мама плакала і він собі почав плакати, а за ним і Катруся. На другий день, коли Тарасик очікував тата, його не було. Минув день, два, три, тиждень, місяць і тата ще не було. Вродилася Оксанка, пройшло два роки і тата все нема і нема. Тепер уже Тарасик розуміє, що тато пішов на війну. Не раз він у школі чув що учителька згадувала про ту війну. Тоді Тарасик гордо признався, що там його тато.

Івася тато несе ялинку. Як би те було гарно, як би в нас була ялинка! А може ще і цукорки, шоколяда і дарунки! Чи св. Миколай про нас не забуде цього року? Я так часто до св. Миколая молився. Також рано і вечором молився до Бозі, щоб повернула нам татка, щоб мама не мусіла працювати і щоб я дістав нові чобітки, бо мої вже промокають.

Ой! Чому я так задумався? Треба іти відкидати сніг, а тоді помагати Катрусі, бо зараз мама прийде з праці і буде змучена.

**

Ганю! Подивися. Той Тарас відкидає сніг. Навіть не має електричної машини, що віддуває сніг! Чи ти коли бачила, які в нього старі чоботи? А його плащ такий куций! Він все хвалиться, що його тато є на війні. Нехай подивиться на нашого тата! Має велику крамницю і для нього працює багато людей.

**

До Івася і Ганусі раненько прийшов св. Миколай. В хаті гамір. Дарунків у них стільки, що годі почислити! На ліжку стоїть новий

електричний поїзд і велика лялька. На деякі дарунки діти навіть не дивляться, бо вони не дуже цікаво запаковані. У кожній кімнаті на підлозі папери і стяжинки, які мама ходить і збирає. Івась радий бігає по хаті, бо йому св. Миколай приніс все те, що він хотів, і ще багато додатків. Гануся теж все дістала, що хотіла. Св. Миколай навіть пам'ятав про песика, Гривка, та приніс йому нову шапочку на вушка, светерок і черевички, щоби він не змерзав надворі.

Мама кличе Івася і Ганю обідати і пригадає їм, що мають зараз іти на сходи. Івась і Ганя цілком забули, що мають принести наступної суботи записник добрих діл. Ох! Як вони тепер підуть на сходи? Буде соромно, коли всі будуть показувати свої нотесики з добрими ділами, а вони ні. Щось Івась і Гануся почали радитися. Навіть не питаються мами за порадою.

**

Тарасик вже втретє заглядає під ліжко. Може, може св. Миколай щось йому приніс. Катруся йому пояснює, що св. Миколай має віддати багато бідніших дітей по всім світі та може йому дарунків для всіх не стане.

„Катрусю — дивися. Під хатою сліди в снігу. Може це св. Миколай вже прийшов?“ Тарасик побіг до дверей. На порозі стояв новий електричний поїзд, велика і маленька лялька та велика торба цукорків та шоколад.

„Катрусю, Катрусю! Він про нас всіх не забув і дарунків не забрав!“

По його маленьку личку потекла сльоза радості.

„Ох! Як що св. Миколай про нас не забув, може і про нашого татка не забуде!“

**

Гануся і Івась поспішали на сходи з новими записками добрих діл. У них вони мали вписане одне добре діло.

Прийдіть на імпрезу найближчого Відділу СУА! Пізнаєте громадську готовість нашого жіноцтва й відчуєте теплу, товариську атмосферу.

Л. Воронкова

Люба - розгуба

Вранці встало сонце, піднялося на небі. Мама прийшла будити Любу: — Любо, вставай, одягайся: з дитячий садок пора.

— Зараз устану, відповіла Люба. — Встану і одягнуся. Чи довго мені?

Люба встала, вмилася і почала одягатись. Хотіла одягти панчішки, а їх нема. Куди ж вони поділись? Люба ходила по кімнаті, шукала панчішки, а щоб швидше їх знайти, примовляла:

— Де ж це, де мої панчішки?
Пошукаю, мабуть, трішки,
На стільці їх нема,
Під стільцем їх нема...

А панчішки у куточку за дверима лежали. Люба одягла панчішки. Хотіла натягнути штанята, а штанят немає. Стала Люба шукати.

— На стільці їх нема,
Під стільцем їх нема,
І на ліжку нема,
І під ліжком нема!

А Любині штанята у купальні. Люба одягла штанята. Хотіла суконку одягнути. Озирнулась, а суконки теж нема.

— І на ліжку нема,
І під ліжком нема,
І за шафою нема,
І на шафі нема...

А Любина суконка в горошок за комодом закинута! Одягла Люба суконку, хотіла черевички взути. А де ж вони?

— Їх під ліжком нема,
І на ліжку нема,
Ні в плиті, ні на порозі,
Ні в куточку на підлозі.

А Любині черевички — під ванною, мов качаток двійко малих покупатись захотіли!

Люба одягнулася, взулася. Тільки фартушок не одягнула.

— А де ж це, де мій фартушок?
Не сховався у куток,
Ні в плиті, ні на порозі,
Ні за шафу на підлозі!

Ні в плиті, ні на порозі — під стільцем він на підлозі!

— Любо, ти швидко? — спитала мама.

А Люба у відповідь:

— Та я вже одяглась!

Люба одягла фартушок і пішла в дитячий садок. А діти у дитячому садку вже поснідали і вийшли гуляти. Вони побачили Любу і всі закричали:

— Запізнилась Люба,
Люба — розгуба!

Ганна Черінь

РІЗДВО

Грають Різдвяні дзвони,
Пахне зелена ялинка...
Наче наперегони,
Колядки лунають дзвінко...

Завтра ми в гості поїдем
В село, де засніжена ферма,
Щоб наша бабуся з дідом
Нас виглядали не дарма...

Білі безмежні простори —
Для нас непоборна приваба;
Снігу пухнастого гори,
Велика, страшна снігобаба!

Скаже бабуся Олена:
— Стаєш ти вже вищий від мене!
Ану, заспівай колядку!
За кожну я дам шоколядку!

А я відповім: — Бабусю,
Я стільки вже знаю колядок —
Не вистачить Вам шоколядок!

Із минулого і пережитого

(Докінчення)

Посидіти, спочити не давали — пізніше ми довідалися, що практика НКВД показала, що після відпочинку багато хто з в'язнів не мав сили знову підвестися і йти, а так з бідую, з муками, але ми таки доповзли ішовши день і ніч. Ми самі собі дивувалися потім, згадуючи цю дорогу, як ми це витерпіли? Ніодна з жінок, а нас було в колоні з пів сотні, не впала. Всі таки дійшли до лагпункту своїми ногами. Чоловіків було понад 300, з них деякі попадали в дорозі і не могли далі йти, скільки не примушували конвоїри, штовхаючи прикладами рушниць. Зрештою мусіли їх підібрати на підводи, що везли речі і під'їздив по черзі конвой. Така менша фізична витривалість чоловіків, певне, залежала у значній мірі ще й від того, що тих більше катували в тюрмі, били нещадно й багатьом пошкодили внутрішні органи.

Два дні в таборі нас не гнали на роботу, дали спочити. Вже й самі розуміли, що таких змучених людей не вдасться заставити добре працювати. За ті дні ми всіли розпитати у тих в'язнів, що вже в таборі були, про лагерні порядки. Виявилось, що загальна праця у всіх пунктах цієї північної лагерної системи — це тільки „лісоповал“, себто вирубування лісу. Ніяких приладів там не застосовується, всю роботу виконують самі тільки невільничі руки.

В'язні удвох однією пилкою підпилюють дерево (величезні сосни, ялини чи яке інше) тоді кийком натискаючи, валять дерево. Від поваленого дерева віднімають вершок (та сама „вершина“ це велике дерево з діаметром стовбура у три вершки) і обрубують усі бічні віти. Використовується тільки самий грубий стовбур (кращі йдуть за кордон, гірші вживають у себе в ССРСР, а всі „вер-

шини“ й віти в'язні мусять стягати до купи і спалювати). На кінець робітного дня все те обрубане мусить бути спалене. Жінка пиляє удвох із чоловіком, обрубують самі чоловіки, а розпалюють, вергають важезні вершини й віти на купи й палять все те у колосальних багаттях самі жінки (це вважається — жіноча праця).

Пізніше всі нарубані колоди чоловіки стягають (усе руками) на береги річок і там складають у стоси (т. зв. штабеля) заввишки 4-5 м. Ото весною, коли розтане лід на річках, то ці колоди в'язні мусять скидати у воду і сплавляти по річках до великих річок. Напр. наш табір гнав ліс до Півн. Двіни, де з колод в'язали в усті малих річок плоти і вже далі до Архангельська по Півн. Двіні ліс сплавляли у пастках.

Ота „штабелевка“ — то така каторжна робота (працюють самі чоловіки), що вимагає страшно фізичної напруги. Її можна порівняти хіба до будівництва єгипетських пірамід невільничими руками. Та й то там хоч якісь примітивні прилади вживали для полегшення, підважування й підтягання каміння. А тут же нічого сенько не було.

Ще є в лагерьх т. зв. легка робота в таборовій зоні. Це шодня мити підлоги (дерев'яні,) не фарбовані, навіть із зовсім неструганих дощок) в таборових будинках. Воду до миття треба було носити з колодязя (досить далеко), піском шарувати щоб була чиста (аж жовта), а забруднювалась вона шодня неймовірно, бо люди все наносили болота й натоптували снігу. Багатьом це було зовсім нелегко робити. Жінки старші 50 років могли просити залишити їх на цю „легку роботу“ в таборовій зоні, але зроруміло, що вони частіше воліли йти на лісоповал.

ПРАЦЯ В ЛІСІ

Прошло два дні. Декого залишили працювати в зоні, а решту всіх погнали в ліс. Отже й я пішла на лісоповал.

Північні праліси наче якісь безмежні. Рубають їх сотні тисяч в'язнів по 10—12 годин на добу вже десятки років і скільки ще рубатимуть? Перший місяць працювали без перерв, пізніше стали давати у неділю або серед тижня день відпочинку. Свято 1 травня, що про нього в ССРСР стільки галасу, ми працювали як звичайно у будній день. Очевидно, що ми розуміли, що „празник трудящих“ не для нас — „ворогів народу“.

На роботу водили бригадою під озброєною охороною. Бригадири були теж в'язні, але здебільшого „битовики“ (це не „урки“, але теж кримінальні злочинці, засуджені на невеликі терміни за різні проступки, підробки документів, казнокрадство і т. д.). Ще для контролі денного виробітку на місце праці в'язнів у ліс приходили „десятники“. Це вже не в'язні, а вільно наймані люди.

Виходили ми на роботу, коли ще було темно (о 7-й рано), а поверталися з роботи теж о 7-й, коли вже було темно. А що на півночі взимку день дуже короткий, то й працювати приходилося більше в сутінках. Важна праця та зимою мороз, а літом дощі та мір'яди комарів дошкуляли страшенне. Трудно оповісти, яка то мука працювати, коли тнуть комарі і точать із тебе кров, що від них мало що охороняють оті сітки „накомарники“, надіті на голову.

Одне тільки для мене в цій роботі краще було, що хоч цілий день не бачиш того осоружного табору. Навколо тільки такі самі, як я, в'язні і природа. Конвоїри тільки доглядали, щоб ніхто не втік, сідали на пеньках і курили. Розмовляли, до роботи не силу-

вали нас, бо їм це було байдуже. Знали, що хто не виробить норми, то його позбавлять хліба. Отже кожен в'язень з почуття самозбереження сам намагався виробити норму і без підганяння. Правда, що та чужа похмура природа не тишила нас, українців. Дивилися на той мовчазний, наче мертвий ліс і гнітить та його зловіща тиша. З тугою порівнюеш його з нашими привітними лісами в Україні. Скільки в наших лісах життя, руху, пташиного співу! На півночі я за весь час всього зо три рази бачила пташок та й то були якісь наче круки — символ смутку.

От що там у природі дійсно гарне — це „північне сяйво“. Ми бачили його багато разів, але цей феномен природи щоразу вражав кожного з нас своєю величчю й красою. І щоразу теє сяйво було інше: то нерухоме, та рухливе, до того якої розмаїтої форми та різної барви!

У ЛАГЕРІ

У лагері є медичний пункт „санчасть“, себто амбулаторія і шпиталь. Треба зазначити, що до шпиталю беруть хворих тільки з гарячкою. Бояться тифу, бо пошесть тифу це загроза не тільки здоров'ю і життю в'язнів, а й вільнонайманому начальству.

Лікарі, фершали, санітарки й куховарки — все політичні в'язні, а начальник „санчасти“ — вільнонайманий партієць, здебільшого цілком неосвічений енкаведист. Властиво він нічого не робить, тільки стежить і шпигує за підлеглими йому в'язнями — медперсоналом та ще підписує папірці, що виходять із „санчасти“. Правда, цієї останньої в нього роботи не мало, бо писанини в таборівій санчасті неймовірно багато. Там вимагають щоденних зводок про захворювання, щодакданні, щомісячні й річні відчити і то завжди в кількох примірниках, а жодних писальних машинок там не було. Під копірувальний папір писати заборонено, отже все безконечно пише в'язень, що виконує обов'язки діловода, від руки. До того лікарі мусять робити розтин тіла кожного покійника, отже пишуться протоколи (теж у кількох примірниках) смерті, розтину і по-

хорону кожного разу, як хто вмирає. Умирають в'язні найбільше від виснаження або від цинги, але у відчитях і протоколах тієї причини смерті ніколи не пишуть і харчугання в'язня ніскільки не поліпшують.

Ще є в лагері майстерня шиття, працюють у ній самі жінки в'язні (здебільшого старі віком або безсилі, хронічно хворі). Навго в тій майстерні ніколи нічого не шиють, лиш цілий рік щодня ті нещасні жінки порпаються в старих лахах. Латають узимку старі брудні чоловічі куртки на ваті і такі ж штани, а літом переважно білизну. Одяг і білизну в'язня видають раз на рік, а рветься все те при роботі в лісі дуже швидко.

Єдине, чому старається запобігти начальство — це пошесть. Боячись за своє власне здоров'я, воно жвиває певних профілактичних заходів, щоб не було пошестей (головно тифу й дезинтерії), роблять різні уколи всім поголовно в'язням, навіть тим, кому це шкідливо (при хворобах серцевих чи нирок, наприклад), водять у лазню в'язнів щодижня. Одежу й білизну в той час, коли в'язень у лазні, беруть у дезинфекційну камеру. Лазню й камеру обслуговують теж в'язні.

В лагері є теж майстерня, що гострить пили „пилоставка“. Працюють у ній тільки в'язні по ночах (переважно К. Р.), бо пилки приносять до них пізно ввечері, повернувшись із лісу. А на ранок, коли в'язні виходять на роботу, пили мусять бути вже нагострені.

В конторі лагерній, де треба провадити багато обрахунків, почасти знати статистику, бухгалтерію тощо, працюють виключно політичні в'язні (чоловіки й жінки). Тут робота в порівнянні з лісопавалом не така важка, але й тут організовано так, щоб людей мучити. А саме, відомості про виробіток денний до контори подають пізно, лише прийшовши з лісу, а на ранок мусить все бути облічене. Вставати ж усі в'язні, без винятку де б вони не працювали, мусять одночасно („под'єм“ в 5 год. ранку) і виходити надвір на „поверку“, коли мусять всі в'язні стояти надворі у рядах. Дозорці роблять „пере-

кличку“, бігають і рахують в'язнів, часто помиляються, перераховують і коли хоч одного в'язня бракує, перелякані, що може хто втік, починають нишпорити по всьому таборі, поки не з'ясується помилки. А ми все стоїмо, чи то в мсроз, чи в дощ. В день теж в'язень не має права лягти й заснути, отже конторські робітники хронічно недосипляють, а при таборовому злиденному харчуванні й загальному виснаженні організму в'язнів безсоння дуже дошкульне.

І кожному лагпункті мусить бути КВЧ (Контрольно-Виховна Частина) — це вільно-найманий комуніст, на обов'язок якого накладається перевиховання в'язнів. Він мусить нас, „контр-революціонерів“ перевиховати на „полум'яних“ прихильників советського ладу. На наше щастя у нас у таборі ці вихователі попадаються досить ледачі (певне й самі не дуже „полум'яніли“), то й рідко збирали нас, втомлених, знеможених ще на збори, щоб вислуховувати їхні теревені. А по деяких інших лагпунктах (як нам оповідали із свого досвіду люди) вихователі були такі ретельні, що мучили в'язнів цілими годинами „політзайнять“ і то після тяжкої 10—12 годинної фізичної праці.

Обов'язки розставляти в'язнів на ту чи іншу роботу, а то й виганяти доручалося завжди тільки „битовикам“. Це значить тим із „битовиків“, колишніх комуністів, що на волі були секретарями партійних осередків, завідувачами та предсідниками в різних советських установах, а попадали в табір за різні кримінальні вчинки. Ці суб'єкти нерідко використовували й надуживали надане їм право. Тут до повної характеристики побуту в советських концтаборах, цього безпросвітнього животіння в'язнів, треба ще сказати про становище молодих, вродливих жінок. Ці нещасні в таборах — це об'єкт полювання розпусних чоловіків, начальства і битовиків. Спочатку жінок спокушають різними пільгами або просто їжею (до чого не доведе голод?), а коли цим не досягають мети, тоді погрозами, переслідуванням на роботі та брутальним насильством.

Ще був один засіб пересліду-

вання, що його лагерна влада стосувала. Писати листи (раз на місяць) дозволяли через місяць по прибутті до табору. Першого таки дня, як дозволили, кожна з нас написала додому, щоб сповістити свою адресу. „Урки“ з того раділи, передбачаючи, що багатом будуть приходити пакунки, а вони будуть їх красти. Так воно й сталося. Коли приходили посилки, то лагерна адміністрація вивішувала список кому є пакунок. „Урки“ читали, намічали собі жертву і вже їм спритності не бракувало, щоб той пакунок украсти. У Нью Йорку є тепер один колишній в'язень, що теж був одночасно зо мною в одному лагері. Він розказує, що в нього більшу частину посилок викрали. Його дружина, знаючи, що тюрма, етап, концтабор підірвали його й так незavidне здоров'я, посилала йому різну поживу, хоч їй самій це було матеріально важко. А ті відлюдки викрадуть бувало в нього харчі й у всіх на очах зажирють масло, мед і т. д. та ще й глузують. І нічого з ними зробити не можна було. Начальство кожного разу вивішувало список, (щоб відомо було, у кого є що красти), хоч ми просили цього не робити, бо адміністрація не беролася з цим знущанням над політичними в'язнями. НКВД знало, що кожна крадіжка пакунка одразу б'є і по в'язневі, і по його родині, що сама ледве животною, відриває від себе харчі і посилає, щоб підтримати на силах свого близького, голодного, на каторзі.

Як я вже згадувала, всю важку й прикрішу роботу виконували політичні в'язні. Битовики працювали там, де можна було чимсь пожитись, напр., завідували складом одягу й харчів або „хліборізкою“ (де краями хліб на порції для всього табору) тощо. Вони мали ще й таку пільгу, що їм давали дозвіл на вихід поза таборову зону (засудженим на малі терміни 1—1½ роки, бо їм не було вигоди втікати). Отже вони, виходячи поза табір, могли дещо собі купувати на волі, а потім перепродувати в'язням. „Урки“ аматори випити, не маючи горілки, купували у них одеколон і пили. Навдивовижу нам нічого

„уркам“ від того не робилося; не тільки не труїлися, але й не хворіли.

„Урки“ здебільшого принципово не працювали. Вони так і висловлювались: „у лагері така важка праця, що працюючи — не виживеш до кінця терміну ув'язнення, а кожному хочеться жити“. Різними способами вони викручувались від праці. Сухітників із кавернами й гарячкою, епілептиків, хворих на венеричні хвороби від роботи звільняли. Так ото „урки“ досконало симулювали різні такі хвороби. Вони вміли викликати кровохаркання, високу температуру і т. д.

Якось я була свідком такої сцени: „урка“ в тяжкому епілептичному припадку упав долі, б'ється в корчах, посиніле обличчя, піна з рота йде, очі відкриті, скляні, — словом, повна ілюзія епілептичного припадку. Лікар підносить йому до очей запаленого сірника й очі хворого zareагували на світло, тоді як очі у справжнього епілептика під час припадку не реагують, а здорова людина цієї незалежної від волі реакції стримати не може. Так дуже просто лікар виявив, що це була симуляція, хоч і віртуозно виконана.

Часами їх таки саджали до карцеру, але то мало помагало. Позбавлення хлібного пайка їм також не страшне, бо однаково вони дістають їжу — крадуть в інших, звичайно у к. р. або їм купують битовики, що виходять поза табір. „Урки“ — це істоти очайдушні, навіть озброєна сторожа часами ледве чи зможе їх укоськати. Ось такі бувають способи боротьби в них. Одного дня пройшла чутка, що йде новий етап до нашого пункту. Звичайно, кожному з нас хочеться зобачити, кого ведуть. У кожного стискається серце, чи не ведуть когось із близьких? Всі, хто був у зоні, повиходили надвір — в'язні, чоловіки й жінки, вільнонаймані службовці, охорона. Відчиняють таборові ворота і що ж ми бачимо? Вбігають чотири жінки, раптом скидають із себе одягу й абсолютно голі починають витанцювувати на морозі босі по снігу, вигукуючи сороміцькі слова. Охорона намагається одягти

їх, але вони видираються. Ми остовпіли від того видовища. Потім нам роз'яснили більш обізнані люди, що за таборовими правилами зимою не мають права саджати до карцеру роздязнених в'язнів, щоб не позамерзали на смерть (карцери — це напів льохи, не опалюються). Отож ці жінки, знаючи, що їх мають посадити до карцеру, рятувались від того в такий дивний спосіб.

Дотого ж крайній злочинний елемент поведився в таборі вільніше ніж політичні в'язні. Начальство навіть боялося їх і не безпідставно, бо траплялись випадки, коли кримінальні вбивали декого з начальства, хто бував до них суворий. Це мало теж свою особливу форму. Як відомо, всі кримінальні грають у карти з великим газардом. Буває, що програвши все, що має, такий грач починає програвати чуже (чоботи, одягу, їжу з пакунків), а коли програє, мусить те украсти (або й пограбувати) у власника (звичайно у політичного в'язня, не у свого — кримінальника!) і віддати тому, хто в нього виграв. А нераз трапляється, що програють життя прикрого начальника, себто той, що програє, мусить його убити. Тому то й начальство уникало загостріювати з ними відносини.

Втекти з табору дуже важко, бо стережуть дуже пильно. А як зловлять утікача, то б'ють нещадно й засуджують поновно на другий термін, а буває, що ловлячи застрелять. Та каторга така нестерпна, й безнадійна, що все такі випадки втечі траплялися. Очевидно, деякі люди, навіть із ризиком одразу загинути пробували вирватися на волю, хоч шансів на удачу було дуже мало.

СКЛАД В'ЯЗНІВ

В табори звозять в'язнів із усього СРСР. Були там і з центр. Росії, і з Білорусі, з Кавказу, з Далекого Сходу, з Середньої Азії, з Уралу, були й місцеві північні мешканці, але чисельно переважали в'язні з України. Українців (чоловіків і жінок разом) було більше, ніж усіх в'язнів інших національностей.

З розмов із в'язнями з інших (Докінчення на обгортці)

Зміст ХХVІІІ річника:

	ч. ст.		ч. ст.		ч. ст.
ВИХОВНИЦТВО					
В. Андрушків: Новий почин наших Світличок	8 3	— Почекай!	5 29	Веркор: Море мовчить	3 12
Батьківське „Вірую“	1 15	— Весняночка	5 29	А. Г. Горбач: Тиміш Хмельницький в румунській історіографії та літературі	5 4
Дошкільні Дні	9 29	— *	7 36	Р. Завадович: Чародійні музики	6 8
О. К.: Новий почин СУА	3 13	— Швачка	8 28	О. Косач-Кривинюк: Хронологія життя і творчости Лесі Українки	7 3
Л. Казевич: Англомовні Дитячі Світлички	7 15	Розлилися води	4 30	Н. Королева: Без коріння	7 6
О. Климишин: Праця рук у Світличці	3 13	Л. Савчук: Колосок	5 30	І. Книш: Віч-на-віч з Україною	2 4
— Ще до організації Світличок	9 15	К. С.: Надоганявся	6 29	— На переломі 500-річчя кривавого народодивства	7 6
— Новий почин	9 15	М. Ф.: Котик-риболов	5 30	Криниця для спраглих	3 12
Леся Українка у Світличці СУА	5 11	О. Ф.: Воляний цар	2 29	Крик з могили	4 4
О. Лісківська: Праця Виховної Комісії	7 15	О. Цегельська: День і ніч	4 30	Г. Мазуренко: Ключі	6 4
МЗО: Добре виховання	4 8	— Не смакували ягідки	6 29	З. Маркович: Співають Соловейки	9 4
— Спірні питання	6 8	Л. Українка: Вечірня година	7 36	М. Осінчук: — мистець-маляр	9 4
— Прийняття	8 8	С. Ч.: Астронавти	2 29	Є. Онацький: По похилій площі	8 6
Святкування в родині	2 8	В. Ч.о: Муся	8 28	Л. Оукгаїнка: Ouevres Choisis	3 12
Л. Шаєнко: Підготовка дитини	1 15	Г. Чернобицька: Горобчики на ганку	2 29	Н. Полонська-Василенко: Історичні підвалини УАПЦ	5 4
ГУМОРЕСКИ, ФЕЙЛЕТОНИ					
І. Гриневич: Думки з нагоди ювілею	8 10	— Весняні вірші	4 30	— Видатні жінки України	8 6
Ната: Інтерв'ю з делегатками	6 5	— Якого кольору літо	5 29	М. Приходько: Потойбіч мосту	4 4
— Наші дорадники	7 11	— Чуки!	6 30	Радиш, монографія	9 4
Г. Черінь: Ні вище, ні нижче	2 11	— Загадка	7 36	Л. Ромен: Дуб Нелін	6 4
ГУТІРКИ, ДИСКУСІЇ					
Д. Бойчук: Літ. спадщина Софії Парфанович	6 6	Д. Черниченко: Загадка	5 30	В. Софронів-Левицький: Кляналися вам три України	2 4
Л. Бура: Чи брак самодисципліни?	7 12	Г. Черінь: Різдво	9 35	Д-р Ю. Федорів: Історія Церкви в Україні	4 4
Віра Ке: Маю відвагу запротестувати	9 8	ЖІНОЧА ПРАЦЯ, ЖІНОЧИЙ РУХ			
Одна з молодих: Дещо про виховання і добру поведінку	5 8	О. Дучимінська: Новий спалах	5 7	І. Франко: Мойсей	4 4
МЗО: Вентиль безпеки	6 6	За вплив на хід подій	7 1	Г. Черінь: Травневі мрії	4 4
У. С.: За чи проти правил доброї поведінки	3 6	Т. О'Ніл: Наша участь у громадському житті	6 3	К. Штуль: На захід від Дніпра	7 6
М. Савчак: Чи справді етнографізація?	7 10	О. Цегельська: Жінка-дружина чи жінка-мистець?	9 7	М. Щербак: Волошки	8 8
О. Цегельська: Жінка-дружина чи жінка-мистець?	9 7	ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ			
ДИТЯЧА СТОРІНКА					
Л. Воронкова: Люба-розгуба	9 35	Д. Витанович: Укр. книжка в амер. бібліотеках	5 31	ОПОВІДАННЯ, НОВЕЛІ	
Гри: Ведміль у лісі	2 29	М. Гарасевич: Літературна спадщина	5 31	І. Винницька: Великий Намаджіру	8 4
Хто розбудив медведика	2 30	Б. Гшовський: Посмертна збірка	9 12	Н. Герць: Сон	5 5
Чий краший вінок?	6 30	Т. Грицик: Шкрябані писанки	3 11	Н. Кашук: Пісня Єгипту	7 7
Плетений шум	8 28	Р. Завадович: Про закінчення жіночих прізвиськ	9 12	М. А. Кейван: У зимову ніч	1 7
Г. Демченко: Синичка	8 28	В. Ке: Що таке — добре виховання	4 6	А. Костенко: З дитячих літ Лесі	7 5
М. Дейко: Чому крокодил нападає на людину?	6 30	— Позичаймо українські книжки!	8 12	У. Любич: Новорічна пригода	9 5
О. Журлива: Два ведмедики	7 37	Н. Павлишин: Як повинен виглядати нар. стрій	4 6	М. Пискір: І сниться ще й досі... ..	3 5
Н. Забіла: Про півника та курочку	7 37	В. Славутич: До словника куховарських назв	3 11	О. Решетило: Лист з-за моря... ..	1 6
— Ясоччин садок	8 28	В. Смик: Весільні звичаї	3 11	С. Яблоська: До пісків Сагари	4 7
Калиточка	8 29	М. Трофименко: Чи дійсно треба махнути рукою?	1 8	ПОЕЗІЯ	
П. Кізко: Як лялька з візка втекла	4 29	Х. Турченко: Ше про українську книжку	7 8	Г. Подолянка: Хай пахнуть медом свічі	9 1
— Як слон мою течку з'їв	5 29	— Ше в справі шкільних бібліотек	9 12	В. Стус: Пам'яті Алли Горської	8 1
— Цирковий лев	7 36	О. Федорович: А як із шкільними бібліотеками?	8 12	М. Тарнавська: *	7 1
В. Костецька: Добре діло	9 34	НАР. МИСТЕЦТВО, ЕТНОГРАФІЯ			
І. Кузьська: Млинок	5 29	Л. Б.: Косівська кераміка	3 4	Л. Українка: У чорну хмару	2 1
— Господиня	6 30	Л. Б.: Буковинський килим	8 11	— А в серці тільки ти	4 1
— Кіт і миші	7 36	Коорд. Рада Укр. Музеїв	3 4	— Досвітні огні	5 1
Н.: Чому ялинка в зимі зелена?	2 29	Наші народні строї	6 7	— Вишеньки	5 11
Обережний грибок	4 29	Наша етнографічна збірка	8 11	І. Шуварська: Квітна неділя	3 1
О. П.: Я лишився вдома сам	2 29	М. Одежинська: Проводи	3 2	Г. Черінь: Сад	6 1
К. Перелісна: Молюся!	2 29	Н. Чапленик: Різвяні страви	1 3	ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ	
— Сонечко	4 29	— Сію, сію, посіваю — з Новим Роком поздоровляю	9 3	Блянка Баран-Бачинська	9 16
НОВІ КНИЖКИ					
І. Боднарчук: Друзі моїх днів	7 6	МАРІА БІЛЯК			
НАШЕ ЖИТТЯ — ЛИСТОПАД-ГРУДЕНЬ, 1971					

	ч.	ст.
Олена Марків	6	12
Марія Магюшенко	3	14
Катерина Мельник	1	14
Катерина Міграла	3	14
Дарія Петріна	5	12
Магдаліна Слободян	2	14
Катерина Соснецька	6	12
Марія Стратієнко	8	14
Любов Тарновецька	5	12
Христинна Ткач	5	12
Анна Торбі	9	16
Олена Цегельська	9	15
Катерина Цибак	1	14
Марія Форись-Сеньків	9	16
Марія Хрущ	4	12

ПОСТАТІ

Л. Б.: У боротьбі за українську духовність (Алла Горська) ..	8	3
Бура: Співтворець нашого шляху (Марія Біляк)	3	7
Л. Бура: Молода наукова сила (д-р Зоря Гріффо)	4	9
— Візія нашої дійсності (Г. Мазуренко)	6	9
— У розмові з журналісткою (Віра Ке)	8	9
М. Гарасевич: Безсмертя	2	3
Г. Кальченко	2	7
Б. Лубенець: Енджі Брукс	7	7
У. Любович: Музикальні сестри — Мистецькі подруги	5	9
Молоді лікарки (д-р О. Корженювська, д-р М. Чагарин, д-р Х. Притула Кузьмович) ..	8	13
МЗО: Поміст у світ уяви	9	11
Н. Пазуняк: Медея на українській сцені	3	9
М. Пастернакова: Акварельна лірика (Ліда Палій)	1	11
Стоїтьчя поетки	2	1
М. Тарнавська: Незвичайна книга про незвичайну людину ..	7	3
М. Черешньовський	2	7
К. Штуль: Пам'яті пані Софії (Софія Яблонська)	4	5

РЕПОРТАЖІ, СПОГАДИ

І. Борисова: Із минулого і пережитого	ч. 7, ст. 38, ч. 8, ст. 30	9	36
О. Лукашевич-Полон: З мандрівки по Марокко		7	9
Г. Лисенко: З давнини		2	5
О. Кашубинська: Різдво 1920 року		1	5
М. Пискір: І сниться ще й досі... ..		3	5
Т. Сталниченко: У буковинських горах		9	9
К. Штуль: Пам'яті пані Софії ..		4	5

СТАТТІ, ОГЛЯДИ

Досвітній вогонь запали		4	1
І нині, у різдвяну ніч... ..		9	1
Найвище надбання		6	1
Словами Лесі		3	1
Д. Ярославська: Українська мова і книжка	ч. 4, ст. 3,	5	3

ГОЛ. УПРАВА СУА

На порозі року		1	1
Л. Бурчинська: Слово голови ..		5	2
Виставки Конвенції		6	15
А. Вокер: Чому належимо до СУА?		9	2

	ч.	ст.
Вшанування Лесі Українки	9	27
О. Грабовенська: На нових шляхах	6	2
Н. Даниленко: До членок мол. Відділів СУА	1	13
— Організаційні „майстерні... ..	9	13
Екзекутива СУА: Чи справді етнографізація?	7	10
З новою програмою	7	1
Конвенційний Комітет	6	11
Наша етнографічна збірка	8	11
По Конвенції СУА (представники організації)	7	31
Постанови Комісії XVI. Конвенції СУА	7	29
Почесна членка СУА	5	2
Праця Музейного Комітету ...	6	7
І. Падох: На статутіві теми ...	1	2
— Ще про наш статут	4	2
П.: Сила росту	5	1
По Конвенції СУА	5	14
Д. Рак: Чи починається нова ера?	4	11
І. Рожанковська: Триволий пам'ятник	7	2
Резолюції XVI. Конвенції СУА ..	6	14
З. Черник: Голос нашого панелю	7	13
Членка Центрального Відділу ..	6	10
Н. Чапленко: У поклоні нашій поетці	2	2

ОКРУГИ

Окр. Рада СУА в Дітроїті:			
Наші градуантки	1	12	
Окружний З'їзд	6	17	
Окр. Рада СУА в Клівленді:			
День Союзянки	1	16	
Градуантки	3	12	
Вшанування Л. Українки ..	9	27	
Окр. Рада СУА в Ньюарку:			
Конференція культ.-освітніх референток	2	16	
Окружний З'їзд	5	16	
Окр. Рада СУА в Нью Йорку:			
Вих. Конференція Округи ..	1	15	
Ювілей Окр. Ради СУА	1	18	
Гурток Книголюбів	3	16	
Вишивані Вечерниці	4	14	
Окружний З'їзд	5	17	
Книжка шукає читача	9	30	
Окр. Рада СУА в Рочестері:			
Градуантки	2	12	
Свято Лесі Українки	4	15	
Окружний З'їзд	6	17	
Протестаційна акція	7	12	
Градуантки	7	14	
Окр. Рада СУА в Шикаго:			
Градуантки	2	12	
Уфундування Курсів Українознавства	4	14	
Окружний З'їзд	6	16	
Окр. Рада СУА у Флядєльфії:			
Участь у Міжнар. Фестивалі ..	1	17	
Градуантки	3	12	
Окружний З'їзд	5	16	
Процання О. Лотоцької ...	7	32	

ВІДДІЛИ

1 Відділ	ч. 3, ст. 16,	7	32
2 Відділ	ч. 3, ст. 17,	6	18
4 Відділ		3	17

5 Відділ	ч. 2, ст. 16, ч. 3, ст. 17	4	15
7 Відділ		4	16
8 Відділ		5	18
9 Відділ		3	18
10 Відділ		2	17
11 Відділ		2	17
12 Відділ	ч. 4, ст. 16 і 24,	5	18
14 Відділ		3	18
16 Відділ	ч. 1, ст. 19, ч. 2, ст. 18, ч. 3, ст. 18	6	19
20 Відділ	ч. 3, ст. 19,	9	31
21 Відділ		2	18
23 Відділ	ч. 3, ст. 19, ч. 6, ст. 19	9	30
24 Відділ		6	19
26 Відділ	ч. 1, ст. 19, ч. 3, ст. 20, ч. 4, ст. 17	7	32
27 Відділ		3	20
28 Відділ	ч. 2, ст. 19, ч. 5, ст. 19, ч. 6, ст. 20	8	16
31 Відділ		1	19
33 Відділ	ч. 1, ст. 9,	4	17
34 Відділ		2	19
36 Відділ		7	33
41 Відділ	ч. 4, ст. 18,	9	31
42 Відділ		4	18
43 Відділ	ч. 1, ст. 20, ч. 2, ст. 20	3	20
44 Відділ		3	29
45 Відділ		2	20
46 Відділ		1	20
47 Відділ	ч. 7, ст. 33,	8	16
48 Відділ	ч. 1, ст. 29,	7	34
49 Відділ	ч. 4, ст. 18,	5	19
51 Відділ	ч. 2, ст. 20,	5	20
54 Відділ	ч. 3, ст. 30,	6	20
56 Відділ		1	29
57 Відділ	ч. 3, ст. 30,	7	34
59 Відділ	ч. 1, ст. 30, ч. 2, ст. 31, ч. 3, ст. 31, ч. 8, ст. 17	9	32
61 Відділ		3	32
63 Відділ		1	31
64 Відділ	ч. 1, ст. 31, ч. 3, ст. 32, ч. 7, ст. 12 і 34,	8	17
66 Відділ		4	19
67 Відділ		2	31
68 Відділ		1	9
69 Відділ		1	31
70 Відділ	ч. 6, ст. 31,	7	35
73 Відділ		3	обг.
74 Відділ		1	32
76 Відділ		4	19
78 Відділ		9	32
82 Відділ	ч. 3, обг.,	9	33
83 Відділ	ч. 4, ст. 19, ч. 5, ст. 20, ч. 6, ст. 31	8	18
86 Відділ	ч. 5, ст. 31,	9	13
88 Відділ	ч. 2, ст. 31, ч. 4, ст. 20	6	32
89 Відділ	ч. 4, ст. 31,	7	31
90 Відділ		1	13
91 Відділ	ч. 5, ст. 32,	6	32
92 Відділ		2	31
93 Відділ	ч. 4, ст. 31,	6	32
94 Відділ		4	31
97 Відділ		2	32
98 Відділ	ч. 1, обг., ч. 4, ст. 11, ч. 5, ст. 32	7	13
99 Відділ	ч. 4, ст. 32,	6	обг.
100 Відділ		4	32
101 Відділ	ч. 1, ст. 9, ч. 2, ст. 32, ч. 4, ст. 32	6	обг.
105 Відділ		7	35
106 Відділ		4	11
107 Відділ		4	32

З МИНУЛОГО Й ПЕРЕЖИТОГО (Докіпчення зі ст. 38)

національностей для нас стало ясно, що форми терору, способи переслідування людей по всьому СРСР були цілком однакові, — то ж було виконання директив одного центру. Тільки кількість жертв терору була неоднакова по різних областях. Тут на еміграції деякі російські еміграційні кола намагаються твердити, що українців та інших „націоналів“ (за їхньою термінологією) під советами переслідують не більше, а так само як росіян. Марні намагання! Дуже легко довести фактами, що це неправда, бо безліч є живих людей, що їх самих переслідували большевики тільки за те, що вони українці. А от такого росіянина, що його арештували б і заслали тільки за те, що він „руський“, то таки немає на цілому світі! Треба правду сказати, що хоч багатьох росіян переслідувала советська влада, але українців незрівняно більше. Кожен, хто побував на засланні це стверджує.

Щодо виконання (НКВД-истів) то треба сказати, що значна більшість їх робила ту ганебну роботу (гнітили й катували) із садибним залассям. Це ж по цілому СРСР, а найбільше в Україні. Тут дуже рідко траплялися такі слідчі, що обходились без жодного катування і знущання над жертвою. Виходить, що так могли б і інші робити. Але більшість — це такі звироднілі істоти, що їм мучити когось було насолодою, особливо коли жертва садизму — інтелігентна людина. Ми всі нераз у в'язниці й на засланні це спостерігали. Згадую це і страшно стає, скільки під советами цих добровільних катів із покликання!

Як я вище зазначила, — найтяжчу роботу на засланні виконують політичні в'язні, що становлять у кожному таборі головну масу каторжан. Як їх харчують, які там взагалі умови життя, (якщо це можна назвати життям?) я теж подала. А які наслідки того можуть бути, то зрозуміло — довго люди не витримують, виснажуються вщент, умирають. На їх місця приводять нових в'язнів, а прибутки НКВД від визискування невідільничої праці все зростають.

Від 1939 р. почали декого (дуже малий відсоток, менше 1%) звільняти з таборів внаслідок заходів про „перегляд справи“, про що кожен із нас просив і до того часу. Я попала в число тих щасливих. Як прийшло повідомлення про моє звільнення, я нестямилася від радості. Та радість тую затьмарювала свідомість, що мої товариші по заслання залишаються й надалі знедолені, і хто знає, чи багато з них колинебудь буде на волі? А хочеться вірити, що таки дочекають і то справжньої волі!

**

Згадала я тут своє минуле й пережите. Але не треба забувати, що згадувати той кошмар, як минуле, може лиш незначна кількість українців, що чудом врятувалася. А для колосальної кількості це ще не минуле, а теперішня дійсність. Бо експлуатація невідільничої праці в нечуваній ніде спосіб у грандіозному масштабі, страшна ця доба історії нашого народу — не тільки була, а й триває досі. І тепер по численних концтаборах СРСР масово нищать людей — вже друге покоління. Бо тепер головний контингент в'язнів там — це вже ровесники революції і молодші.

У попередньому числі зайшла прикра помилка в статті „Молоді лікарки“ (Н. Ж. ч. 8, ст. 13). Під світліною д-р Йоанни Чагарин знайшовся підпис д-р Оксани Корженьовської і навпаки — світліну д-р Оксани підписано прізвищем д-р Чагарин. За цей недогляд друкарні перепрошуємо.

БІБЛІОГРАФІЯ

ЖІНОЧОГО ПЕРА ЗА 1970 РІК

Список творів за 1968 р. появилася в ч. 11, 1969, а за 1969 р. у ч. 1, 1971 р.

Поезія і проза:

Віра Вовк, переклад: Пабльо Неруда „Верхів'я Мачу Пічу“, Мюнхен, „Сучасність“, 1970. 63 ст.

Зореслава Коваль: „Білий ряс“, Брюссель-Лювен, В-во „Зоря“, 64 ст. (франц. і укр. мовами).

М. Л. Залеська-Онишкевич — редактор: „Контрасти“, збірка молоді творчості. Нью Йорк-Принстон-Торонто, В-во Головна Пластова Булава, 1970. 150 ст.

Віра Смерека: „Христос воскрес!“,

повість. Торонто, В-во ОО. Василян, 1970. 133 ст.

Оксана Соловей, переклад: Веркор „Море мовчить“. Лос Енджелес, В-во „Батурин“, 1970, 71 ст. (Перша нагорода VI Літ. Конкурсу СФУЖО).

Катерина Штуль: „На захід від Дніпра“, оповідання. Мюнхен, В-во „Дніпрова Хвиля“, 1970. 120 ст.

Ганна Черінь: „Травневі мрії“, Шикаго, накл. авторки, 1970, 144 ст.
Наука, публіцистика й ін.:

Ольга Войценко: XIII Міжнародний Конгрес історичних наук і подорож по Україні 1970. Вінніпег-Київ, УВАН, 1970. 39 ст.

Марія Дейко: „Буквар“. Торонто, накл. Об'єднання Укр. Пед. Канади, 1970. 80 ст.

Ірена Кніш: „Віч-на-віч з Україною“. Вінніпег, накл. автора, 1970. 126 стор.

Ольга Косач-Кривинюк: „Леся Українка, хронологія життя і творчості“, Нью Йорк, УВАН, 1970. 923 ст.

Тридцять років (1940—1970). Пам'яткова книжка Округної Ради Союзу Українок Америки в Нью Йорку, 1970. 93 ст.

Для дітей:

Наталія Забіла: „Чарівна хустина“, казка. Торонто-Нью Йорк, В-во ОПЛДМ, 1970. 30 ст.

Ніна Мудрик-Мриц: „Пригоди Горішка“. Торонто-Нью Йорк, 1970. 16 стор.

Галина Чернобицька: „Забавки“, Торонто-Нью Йорк, В-во ОПЛДМ „Нашим дітям“, 1970. 30 ст.

Про жінок:

Іван Кузич-Березовський: „Жінка і держава“, Воррен, Миш. Накл. Анастазії і Йосипа Біловусів, 1970. стор. 291.

Іншомовні:

Anna Hala Horbatsch, переклад: „Ein Brunnen fuer Durstige und andere ukrainische Erzählungen.“ Horst Erdmann Verlag, Tuebingen und Basel, 1970. 411 pp.

Eva Piddubcheshen: „And Bless Thine Inheritance,“ New York, 1970 62 pp.

Lessia Oukrainka: „Ouevres Choisies“. Preface et traductions par. A Swirko, Bruxelles 1970. 79 pp.

Коли змінюєте мешкання, не забудьте повідомити нас про зміну Вашої адреси.

2nd CLASS POSTAGE

PAID AT PHILA. PA.

Return to "OUR LIFE" Magazine
4936 N. 13th St., Philadelphia 41, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Централа одержала

в часі від 1 травня до 30 вересня
1971 р:

ПРЕСОВИЙ ФОНД:

Від. 2 Честер	10.00
„ 13 Честер	5.00
„ 17 Маямі	25.00
„ 23 Дітройт	10.00
„ 43 Філядельфія	25.00
„ 44 Філядельфія	15.00
„ 47 Рочестер	15.00
„ 64 Нью Йорк	25.00
„ 82 Бронкс	5.00
„ 86 Ньюарк	5.00
„ 90 Філядельфія	10.00
„ 91 Бетлегем	15.00
М. і Б. Гарасевич, Дітройт	20.00

По 10 дол.: О. Карп'як-Бенцаль, Парма, А. Завінська, О. Федчишин, родина Кудла — всі з Дітройту.

По 7.50 до.: Олександра Старів, Монтерей.

По 7 дол.: Зеновія Бойко, Едмонтон.

По 5 дол.: Мирослава Савчак, Ірина Залуцька, Бронкс, Ірина Козаченко, Анна Строкон, Л. Галяженко, всі з Дітройту, О. і Ю. Муссаковські, Ірвінгтон, Марія Барагура, Нью Йорк, Галина Потішко, Бофало, Марія Марусевич, Лонгмедов, Софія Голь, Вермінстер.

По 4 дол.: Євгенія Гнатківська, Амстердам, Надія Дзидзан, Шикаго, Міра Михайлів, Честер, Олена Лісківська, Дітройт, Іванна Ратич, Едісон, Катерина Гураль, Дірборн, Зінаїда Озарук, Рочестер, Л. Патерин, Марія Козак, Воррен, д-р Марія Фішер-Слиш, Кенкакі, Євгенія Іванович, Севен Гілс, Ізидора Боярська, Гакенсак, Теодосія Пришляк, Гілсад.

По 3 дол.: Д. Поронюк, Торонто, Наталія Яремчишин, Лайма.

По 2.80 дол.: Марія Бакуменко, Бронкс.

По 2.40 дол.: Марія Овчинник, Гайленд Парк.

По 2 дол.: Н. Винницька, Вестон, С. Сиротюк, Няягра, Ольга Томків, Софія Бульчак, Торонто, Марія Гордійчук, Клівленд, Уляна Терлецька,

Шикаго, Ольга Курчак, Гемстед, Меланія Кокорудз, Овіго, Лідія Захарків, Рочестер, Н. М. Ходновський,

Ірвінгтон, Анна Березовська, Дітройт, Ольга Карван, Філядельфія.

По 1.50 дол.: Марія Тимчишин, Рочестер.

По 1.00 дол.: Марія Максимець, Торонто, І. Винницька, Бетлегем, Софія Прокоп, Палмертон, І. Доманчук, Ірина Лебедь, Ольга Баран, усі з Монреалу, Ольга Дубик, Трентон.

ФОНД „МАТИ й ДИТИНА“:

Від. 2 Честер	25.00
„ 10 Філядельфія	60.00
„ 13 Честер	20.00
„ 26 Дітройт	10.00
„ 33 Клівленд	275.00
„ 43 Філядельфія	90.00
„ 44 Філядельфія	10.00
„ 47 Рочестер	110.00
„ 63 Дітройт	101.00
„ 64 Нью Йорк	180.00
„ 68 Сиракузи	105.00
„ 76 Воррен	60.00
„ 83 Нью Йорк	45.00
„ 86 Ньюарк	5.00
„ 89 Кергонксон	75.00
„ 90 Філядельфія	60.00
„ 91 Бетлегем	65.00
„ 93 Гартфорд	70.00
„ 100 Картерет	10.00

Марія Потейчук, Філядельфія 50.00
Надія Касіянчук, Трой 30.00
Євстахія Струтинська, Шикаго 20.00

По 10 дол.: Ганна Ратич, Едісон, Люся Самбірська, Шикаго.

По 5 дол.: Анна Гарас, Марія Корчевий, Оля Цегельська, Надя Цегельська, всі з Бетлегему, Марія Голуб, Каламазу, Стефанія Борецька, Філядельфія, Марія Кіндрат, Рочестер.

По 4 дол.: С. Баляс, Глендейл.

По 2 дол.: Серафіна Рекшинська, Нью Йорк, Н. М. Ходновський, Ірвінгтон.

МУЗЕЙ СУА:

Від. 2 Честер	25.00
„ 7 Акрон	50.00
„ 82 Бронкс	50.00
„ 90 Філядельфія	10.00
„ 91 Бетлегем	50.00
Вікторія Ларсон, Шикаго	5.00

„ФОНД 500“:

Від. 59 Балтимор	5.00
„ 64 Нью Йорк	10.00
„ 91 Бетлегем	10.00

„ 93 Гартфорд	30.00
„ 100 Картерет	10.00
Мирослава Савчак, Бронкс	10.00

ФОНД „ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ“:

Від. 33 Клівленд	55.00
„ 91 Бетлегем	50.00

НТШ У САРСЕЛІ:

Від. 64 Нью Йорк	90.00
------------------	-------

З подякою

Ольга Муссаковська, секретарка
Ірина Качанівська, касієрка

SPIRIT of FLAME

A COLLECTION OF THE WORKS OF

LESYA UKRAINKA

Translated by Percival Cundy

Foreword by Clarence A. Manning

З НАГОДИ ГРАДУАЦІЇ

подаруйте

ДОЦІЇ або СИНОВІ

„Дух Полум'я“

Лесі Українки

англійською мовою

у перекладі Персіфалія Канди

з передмовою К. Маннінга